

KRÓLESTWO
NATURY

GMINA
DĘBNICA
KASZUBSKA

STRATEGIA ROZWOJU GMINY DĘBNICA KASZUBSKA 2030

- PROJEKT -

DO KONSULTACJI

Spis treści

ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY DĘBNICA KASZUBSKA.....	3
1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ.....	5
1.1. POŁOŻENIE I WALORY GMINY.....	5
1.1.1. Położenie gminy Dębica Kaszubska w regionie.....	5
1.1.2. Obszary i formy podlegające prawnej ochronie.....	6
1.1.3. Zarys historii gminy.....	9
1.1.4. Walory środowiska kulturowego.....	9
1.1.5. Stan walorów środowiska przyrodniczego.....	10
1.2. ROZWÓJ SPOŁECZNY GMINY.....	13
1.2.1. Uwarunkowania demograficzne.....	13
1.2.2. Aktywność społeczna mieszkańców.....	18
1.2.3. Infrastruktura społeczna.....	21
1.3. SFERA GOSPODARCZA.....	24
1.3.1. Rozwój przedsiębiorczości, poziom bezrobocia.....	24
1.3.2. Rolnictwo.....	27
1.3.3. Bezrobocie.....	29
1.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	31
1.4.1. Gospodarka wodno – kanalizacyjna.....	31
1.4.2. Gospodarka odpadami.....	32
1.4.3. Zaopatrzenie w gaz.....	34
1.4.4. Zaopatrzenie w ciepło i chłód.....	34
1.4.5. Transport.....	35
1.4.6. Gospodarka mieszkaniowa i planowanie przestrzenne.....	36
2. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH MIESZKAŃCÓW GMINY DĘBNICA KASZUBSKA.....	38
2.1. METODOLOGIA BADANIA.....	38
2.2. CHARAKTERYSTYKA RESPONDENTÓW.....	38
2.3. OCENA WARUNKÓW ŻYCIA W GMINIE DĘBNICA KASZUBSKA W OPINII MIESZKAŃCÓW.....	39
4. ANALIZA SWOT.....	48
5. CELE I KIERUNKI ROZWOJU.....	51
5.1. WIZJA ROZWOJU GMINY DĘBNICA KASZUBSKA.....	52
5.2. MISJA GMINY DĘBNICA KASZUBSKA.....	53
5.3. CELE ROZWOJU GMINY DĘBNICA KASZUBSKA.....	53
5.4. MATRYCA CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ DO REALIZACJI.....	61
6. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA GMINY.....	70
8. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY.....	81
9. HARMONOGRAM REALIZACJI ZAŁOŻEŃ STRATEGII.....	82
10. RAMY FINANSOWE I STRUKTURA FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ W RAMACH REALIZACJI CELÓW STRATEGII.....	85
11. EFEKTY REALIZACJI CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ W RAMACH STRATEGII.....	88
12. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z AKTAMI PRAWNYMI I DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE LOKALNYM, REGIONALNYM I KRAJOWYM.....	89
13. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII.....	98
13.1. OPIS PROCESU WDRAŻANIA STRATEGII.....	98
13.2. MONITORING I AKTUALIZACJA STRATEGII.....	100
13.3. PROCES EWALUACJI STRATEGII.....	101
13.4. WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH.....	102
SPIS RYSUNKÓW.....	104
SPIS TABEL.....	105

ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY DĘBNICA KASZUBSKA

Jedną z podstawowych metod zarządzania gminną jednostką samorządu terytorialnego jest planowanie strategiczne rozwoju gminy w dłuższym horyzoncie czasowym. Głównym narzędziem wykorzystywanym w planowaniu strategicznym jest dokument planistyczny w postaci strategii rozwoju gminy, która określa zamierzenia na najbliższe lata, kierunki rozwoju gminy w przyjętej perspektywie czasowej.

W przypadku gminy Dębica Kaszubska Strategia na lata 2014-2020 roku straciła ważność. Tym samym poniższy dokument stanowi odpowiedź na potrzebę ze strony zarówno władz gminy jak i jej mieszkańców, związaną z ustaleniem akceptowanych przez wszystkich kierunków rozwoju gminy – jako całości oraz w odniesieniu do wszystkich jej sfer i mieszkańców.

Horyzont czasowy przedmiotowej Strategii wyznaczono na lata 2022 – 2030, wskazując tym samym na długofalowy charakter tego dokumentu, pozwalający na osiągnięcie zakładanych celów i realizację wyznaczonych przedsięwzięć. Przyjęty horyzont czasowy wynikał także w dużej mierze z uwarunkowań zewnętrznych wynikających z horyzontów czasowych stosowanych w planowaniu strategicznym w skali regionalnej, krajowej czy w skali całej UE. Takie podejście do czasu realizacji Strategii stanowi kompromis pomiędzy potrzebą dostosowania Strategii Rozwoju Gminy do okresów planowania na poziomie regionalnym, krajowym i unijnym, a jednocześnie przygotowania dokumentu o charakterze długookresowej wizji rozwoju gminy.

Strategia obejmuje wszystkie sfery działalności gminy i została podzielona na 3 obszary działania: sferę społeczną, sferę gospodarczą oraz sferę infrastrukturalną (w tym środowisko i infrastruktura techniczna). W tym zakresie cele i przedsięwzięcia wyznaczone w ramach Strategii odnoszą się jednak nie tylko do zadań i obszarów działania gminy jako samorządu terytorialnego realizowanych przez władze gminy, ale mają swoje odniesienie także do sposobów i kierunków działania wszystkich innych instytucji/podmiotów działających na terenie gminy. Z uwagi jednak na fakt, że wiele ze sfer funkcjonowania gminy wynika i podlega tylko i wyłącznie zadaniom instytucji publicznych, w tym samorządu gminy, główny ciężar wdrożenia w życie założeń Strategii będzie leżał w gestii Gminy Dębica Kaszubska oraz jednostek podległych gminie. Podobnie Gmina Dębica Kaszubska będzie pełniła rolę instytucji wdrażającej w życie założenia Strategii oraz odpowiedzialnej za jej prawidłową realizację i osiągnięcie założonych w niej celów.

Metodologię opracowania Strategii oparto o powszechnie stosowane metody planowania strategicznego. Diagnozę stanu obecnego rozwoju gminy przeprowadzono metodą desk-research - przede wszystkim za pomocą danych statystycznych pochodzących z publicznej statystyki GUS oraz za pomocą danych pozyskanych bezpośrednio z Urzędu Gminy Dębica Kaszubska i jej wybranych jednostek. W pracach nad Strategią kierowano się jednocześnie potrzebą zapewnienia społecznościowego charakteru Strategii i umożliwienia wpływu na jej kształt na każdym etapie jej przygotowywania i wdrażania społeczności lokalnej. W tym celu zrealizowano badanie opinii mieszkańców – opracowano ankietę zawierającą szereg pytań skierowanych do mieszkańców. Dotyczyły one oceny warunków życia na terenie Gminy Dębica Kaszubska w odniesieniu do 3 wymienionych wcześniej obszarów, identyfikacji najważniejszych szans i zagrożeń mających znaczenie dla realizacji strategii, identyfikacji kluczowych potrzeb rozwojowych gminy oraz potrzeb inwestycyjnych z perspektywy mieszkańca danego sołectwa. Wyniki otrzymanych analiz posłużyły do opracowania analizy SWOT obszaru gminy, która podlegała dyskusji z mieszkańcami. W trakcie opracowywania

Strategii przeprowadzono bowiem cykl 3 warsztatów strategicznych, podczas których zapoznano zainteresowanych mieszkańców z założeniami procesu budowy nowej strategii, przedstawiono im wyniki diagnozy i badania opinii mieszkańców oraz przeprowadzono konsultacje z mieszkańcami dotyczące najważniejszych potrzeb i kierunków rozwoju gminy. Warsztaty skierowane były do uczestników reprezentujących wszystkie 3 sektory gospodarki: sektor społeczny, sektor publiczny oraz sektor gospodarczy. W pracach nad przygotowaniem Strategii wykorzystano powszechnie dostępne metody pracy grupowej – otwartą dyskusję prowadzoną przez moderatorów czy pracę warsztatową w mniejszych zespołach. Wnioski z tak przeprowadzonych analiz i warsztatów były podstawą do opracowania celów głównych, strategicznych i operacyjnych rozwoju gminy w przyjętym horyzoncie czasowym. Konsekwencją opracowanych celów było wyznaczenie kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie założeń Strategii. Jednocześnie wyznaczono ogólne i docelowe kierunki podejmowanych działań na terenie gminy w postaci Misji gminy Dębica Kaszubska oraz docelowy stan sytuacji gminy w postaci Wizji jej rozwoju.

Na podstawie wyznaczonych kierunków rozwoju gminy opracowano następnie harmonogram realizacji poszczególnych celów i przedsięwzięć w ramach Strategii, założenia dotyczące finansowania tych celów oraz zaprezentowano założone efekty realizacji Strategii. W końcowym etapie Strategii opracowano system jej wdrażania, monitoringu oraz oceny stopnia realizacji jej założeń. Jak wynika z powyższego opisu przedmiotowa Strategia - co jest charakterystyczne dla tego typu dokumentów - ma charakter ogólny, wyznaczając kierunki rozwoju gminy na poziomie celów (ogólnych i szczegółowych) oraz typów przedsięwzięć zmierzających do realizacji tych celów. Nie określano natomiast zamkniętego katalogu konkretnych i szczegółowych projektów do realizacji, które zostaną określone w szczegółowych dokumentach planistycznych Gminy, w tym przede wszystkim w planie inwestycji gminnych.

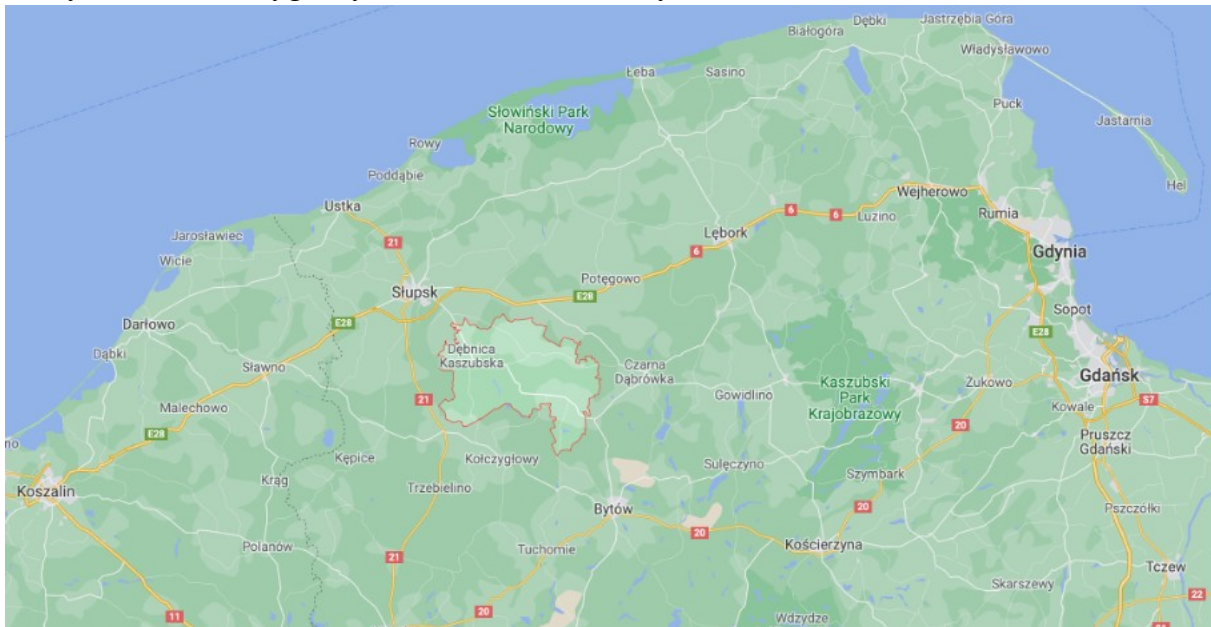
Opracowany w ten sposób dokument będzie stanowił swoistą mapę drogową wytyczającą priorytety rozwoju gminy w najbliższej dekadzie. Jednocześnie Strategia ma charakter otwarty a metodologia jej wdrażania zakłada możliwość dokonywania zmian i aktualizacji jej zapisów w reakcji na zmieniające się uwarunkowania makroekonomiczne, wyniki okresowych analiz efektów realizacji Strategii czy inne czynniki mogące mieć wpływ na przyjęte założenia. Wszystkie zmiany w tym zakresie będą jednak odbywały się przy udziale i konsultacji ze społecznością lokalną zachowując uspołeczniony charakter tego dokumentu.

1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ

1.1. POŁOŻENIE I WALORY GMINY

1.1.1. Położenie gminy Dębica Kaszubska w regionie

Dębica Kaszubska to gmina wiejska położona w północno-zachodniej części województwa pomorskiego, w powiecie słupskim. Swoim zasięgiem obejmuje obszar 29 966,80 ha, tj. ok. 300 km², co stanowi 13,02% powierzchni powiatu słupskiego i 1,64% powierzchni województwa pomorskiego. Stolicą gminy jest wieś Dębica Kaszubska oddalona od stolicy województwa tj. Gdańska o 107 km, natomiast od Słupska – dużego ośrodka miejskiego na prawach powiatu - o 14 km. W skład gminy wchodzi 22 sołectwa: Brzezinię – Borzęcinko, Budowo, Dobieszewo, Dobra, Dębica Kaszubska, Gałęzów, Gogolewko, Gogolewo, Grabin, Jawory, Kotowo, Krzywań, Łabiszewo, Mielno, Motarzyno, Niepogłędzie, Podole Małe, Podwilczyn, Starnice, Skarszów Górny, Skarszów Dolny, Żarkowo. Sąsiednie gminy to Słupsk, Damnica, Potęgowo, Czarna Dąbrówka, Borzytuchom, Kołczygłowy, Trzebielino oraz Kobylnica.

Rysunek 1. Położenie gminy Dębica Kaszubska w regionie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.google.pl/maps>

Rzeźba terenu gminy Dębica Kaszubska, podobnie jak całego województwa pomorskiego, została ukształtowana w okresie plejstocénskim. Tę część kraju można określić jako polodowcową rzeźbę akumulacyjną, która powstawała na skutek osadzania się materiału skalnego przez ostatnie zlodowacenia. Gmina Dębica Kaszubska jest zróżnicowana pod względem ukształtowania terenu. Teren gminy wchodzi w skład trzech mezoregionów geograficznych.

Północną część obszaru (Wysoczyznę Damnicką) charakteryzuje równinne ukształtowanie terenu. Morfogenetycznie jest to obszar wysoczyzny morenowej o cechach wysoczyzny płaskiej lub lekko falistej. Wysokości wahają się od 75 m n.p.m. do 100 m. Omawiana część gminy odznacza się małą ilością zbiorników wodnych w stosunku do południowej części. Jedynym jeziorem jest lobeliowe jezioro Dobrskie (miejscowość Dobra). Krajobraz urozmaica rzeka Graniczna stanowiąca prawostronny dopływ rzeki Skotawa.

Od południa obszar gminy zamyka mezoregion Wysoczyzna Polanowska. Cechuje go pagórkowaty układ rzeźby. Wysokości sięgają powyżej 150 m n.p.m. Pagórki

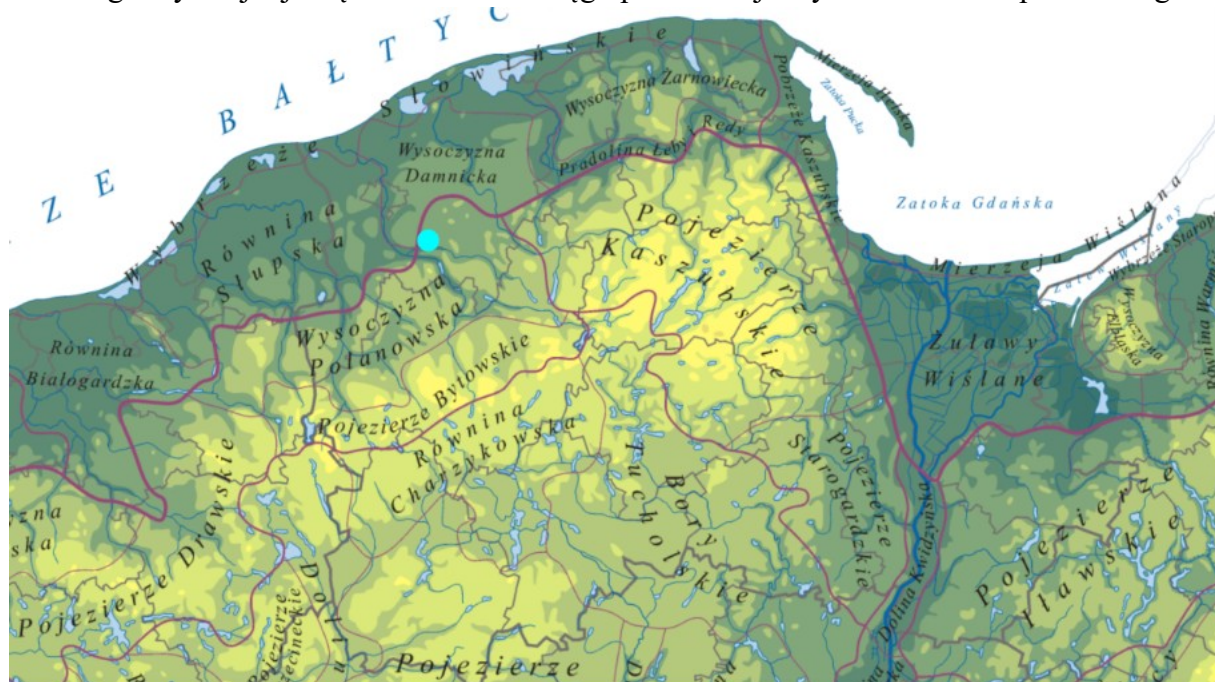

rozcłonkowane są dolinami rzek Słupi i Skotawy wraz z dopływami, a także występującymi licznymi w tej części jeziorami z największym zbiornikiem gminy jeziorem Głębokie występującym w rejonie miejscowości Gałęzów. W tej części obszaru występują wąwozy, jary i inne formy charakterystyczne dla terenów o większej od pozostałych odporności podłoża na erozję. Najbardziej wyrazistą formą wzbogacającą atrakcyjność krajobrazu wysoczyzny jest dolina Słupi. Zbudowana jest z kilku poziomów sandrów dolinnych. W podłożu dominują piaski i żwiry, które porośnięte są rozległymi kompleksami lasów. Koryto rzeki Słupi położone jest w dość wąskim i głęboko wciętych dnem doliny. Monotonną rzeźbę stosunkowo płaskich równin sandrowych urozmaicają liczne zagłębienia powypiękowane, reprezentowane przez małe oczka wodne i torfowiska.

Zasięg Wysoczyzny Damnickiej kończy się na zachodzie wysoką krawędzią stromo opadającą ku dnu doliny Słupi, wyznaczając wschodni zasięg Równiny Słupskiej. Ta ostatnia stanowi przedłużenie Równiny Białogardzkiej i zajmuje niewielki fragment gminy. Powierzchnia Równiny Słupskiej w odróżnieniu od Wysoczyzny Damnickiej charakteryzuje się małymi wysokościami, tj. około 40 – 60 m. n.p.m. Obszar Wysoczyzny urozmaica dolina rzeki Słupi, która na niektórych odcinkach wcina się na głębokość 30-45 metrów w otaczające wysoczyzny.

Podsumowując, ukształtowanie powierzchni centralnej i zachodniej części analizowanego obszaru gminy ma odmienny charakter w stosunku do pozostałego terenu.

Obszar gminy znajduje się w całości w zasięgu pomorskiej fazy zlodowacenia pomorskiego. .

Rysunek 2. Położenie Dębicy Kaszubskiej na mapie fizyczno – geograficznej regionu.

Źródło: J. Kondracki, *Geografia regionalna Polski*, PWN, Warszawa, 2002.

1.1.2. Obszary i formy podlegające prawnej ochronie

Ochrona przyrody na terenie gminy Dębica Kaszubska odbywa się w oparciu o formy ochrony przyrody ustanowione zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Na terenie gminy Dębica Kaszubska występują następujące formy ochrony przyrody:

- park krajobrazowy,

- rezerwat przyrody,
- obszary NATURA 2000,
- pomniki przyrody,
- użytki ekologiczne,
- stanowiska dokumentacyjne,
- korytarze ekologiczne.

Park Krajobrazowy Dolina Słupi

Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” został utworzony 8 grudnia 1981 r. na mocy uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Słupsku (Uchwała WRN nr X/42/81 w sprawie utworzenia Parku Krajoznawczego „Dolina Słupi” oraz obszarów chronionego krajobrazu) i obejmuje obszar 7 gmin (Słupsk, Kobylnica, Dębica Kaszubska, Kołczygłowy, Borzytuchom, Bytów, Czarna Dąbrówka) i 2 powiatów (słupskiego i bytowskiego). Jego powierzchnia wynosi 37 040 ha i wraz ze swoją otuliną - 83 170 ha, obejmuje obszar środkowego i dolnego biegu rzeki Słupi i jej zlewni od miejscowości Soszyca do drogi Krępa-Łosino. Park Krajobrazowy Dolina Słupi jest jedynym w województwie pomorskim parkiem typu dolinnego. Charakterystyczną cechą Parku jest jego lesistość, aż 72% powierzchni zajmują lasy. Zachowane fragmenty w pełni wykształconych, ponad 100 letnich kwaśnych buczyn spotkać można na południe od Dębicy Kaszubskiej oraz na północ i zachód od Kołczygłów. Do bardzo interesujących formacji roślinnych należą torfowiska, a wśród nich szczególnie cenne fragmenty nawiązujące do torfowisk wysokich. Powszechnie w Parku występują torfowiska niskie. Wśród nich warto wymienić torfowiska soligeniczne powstające w miejscach, gdzie intensywnie wypływają wody podziemne.

Ważnym elementem krajobrazu są jeziora o różnej wielkości, kształcie i pochodzeniu, spośród których największą powierzchnię posiadają jez. Jasień (590 ha – położone w sąsiedniej gminie Czarna Dąbrówka) i Głębokie (107 ha). Do najcenniejszych przyrodniczo należą jeziora lobeliowe, grupujące reliktowe gatunki roślin, takie jak: lobelia jeziorna, brzeżyca jednokwiatowa i poryblin jeziorny. Cenne przyrodniczo są także jeziora ramienicowe oraz niewielkie, bezodpływowe jeziora dystroficzne. Słupia oraz jej dopływy na wielu odcinkach reprezentują cenne siedlisko przyrodnicze: nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników. Flora roślin naczyniowych Parku liczy 748 gatunków, wiele z nich to gatunki chronione, zagrożone i ginące. Na obszarze Parku stwierdzono występowanie 41 gatunków ssaków, w tym związanych z wodami - bobra i wydry.

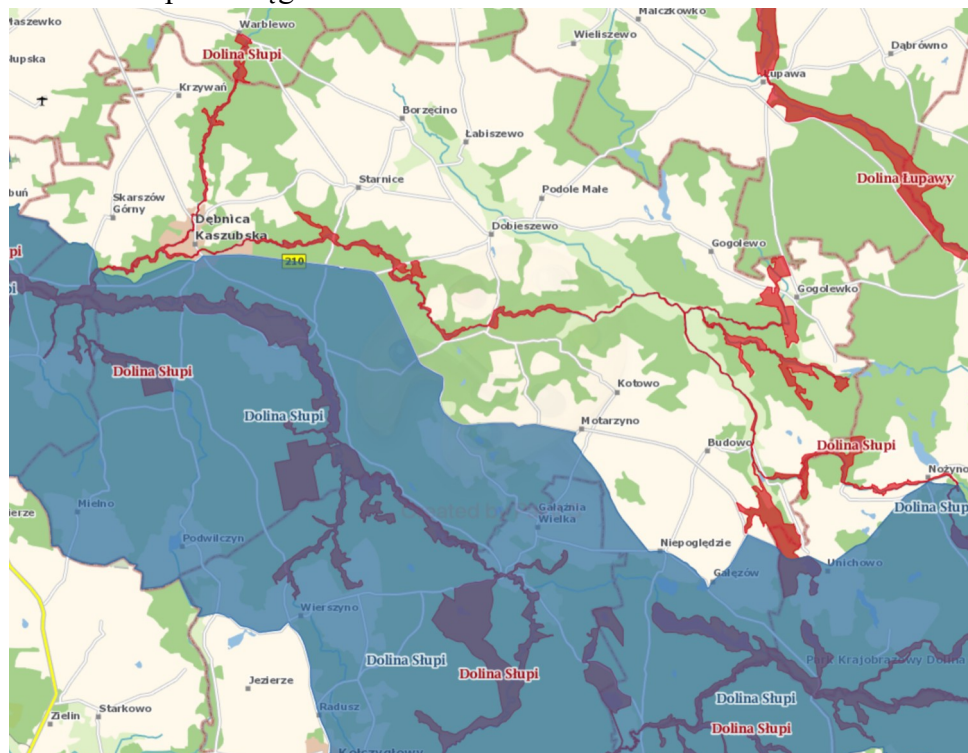
Rezerwat przyrody „Źródłiskowe torfowisko”

Utworzony w 2008 roku rezerwat torfowiskowy zajmuje powierzchnię 8,17 ha. Obejmuje dużą, izolowaną, kopułę wiszącego torfowiska źródłiskowego. Miąższość torfu dochodzi tam do 2 m. Po dokonaniu odwiertów w torfie okazało się, że jest on zbudowany z torfów turzycowo-drzewnych (drewno olszy) i turzycowo-mszystych. Oznacza to, że od początku rozwoju torfowiska aż po dzisiejszy dzień, szata roślinna się prawie nie zmieniła. Większa część torfowiska zarówno kiedyś jak i dziś porośnięta jest olszyną z wysokimi turzycami, elementami zielonej roślinności źródłiskowej i mszakami. Niezmiennność szaty roślinnej od powstania do dnia dzisiejszego sprawia, że "Źródłiskowe Torfowisko", mimo iż nie występują w nim zagrożone gatunki roślin, jest jednym z najcenniejszych torfowisk na terenie Parku. Rezerwat ten położony jest w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków "Dolina Słupi" PLB220002 oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk "Dolina rzeki Słupi" PLH220052.

Obszary Natura 2000

Na terenie gminy znajdują się 2 obszary należące do sieci Natura 2000:

- obszar specjalnej ochrony ptaków "Dolina Słupi" PLB220002 - ustanowiony na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Obszar obejmuje dorzecze środkowego odcinka rzeki Słupi oraz jej dopływów: Bytowej, Jutrzenki i Skotawy. Charakteryzuje się on urozmaiconym krajobrazem polodowcowym z typowymi formami: jeziorami rynnowymi i wytopiskowymi, równinami sandrowymi oraz wzgórzami moren czołowych. Wśród licznych jezior część stanowią oligotroficzne jeziora lobeliowe. Lasy, w wieku 40-100 lat, to głównie lasy iglaste z sosną oraz mieszane i liściaste lasy z bukiem i dębem. W dolinach strumieni występują łągi olszowo-jesionowe. Krajobraz ostoi jest zróżnicowany, z licznie występującymi wąwozami i wzgórzami, osiagającymi wysokość do 160 m n.p.m.
- specjalny obszar ochrony siedlisk "Dolina rzeki Słupi" PLH220052 – ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Słupi. Obszar obejmuje dolinę rzeki Słupi z jej dopływami, od Sulęczyna - do ujścia. Na terenie tym znajdują się liczne zbiorniki wodne różnych typów, torfowiska i inne zbiorowiska nieleśne z cenną roślinnością. Znaczną część obszaru pokrywają lasy, z udziałem buczyn oraz grądu, a nad ciekami - pasem łągu.

Rysunek 3. Lokalizacji obszarów sieci Natura 2000 na terenie gminy Dębica Kaszubska (kolor czerwony – obszary siedliskowe; kolor niebieski – obszary ptasie).

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Pomniki przyrody

Na obszarze gminy Dębica Kaszubska znajdują się 53 pomniki przyrody – pojedyncze krzewy, drzewa i grupy drzew odznaczające się sędziwym wiekiem, ponadprzeciętną

wielkością, niezwyklejmi kształtami lub innymi wyróżniającymi je cechami (m.in. lipy, dęby, buki i sosny).

Użytki ekologiczne

Na obszarze gminy Dębica Kaszubska znajduje się 10 użytków ekologicznych. Całkowita ich powierzchnia wynosi 35,61 ha. Są to głównie obszary torfowiskowe.

Stanowisko dokumentacyjne

Tą formą ochrony objęty jest fragment równi zalewowej Słupi poniżej Krzyni wraz z zagłębieniem wytopiskowym. Celem ochrony jest zachowanie późnoglacialnych osadów limnicznych pod ok. 13 m warstwą osadów fluwialnych.

Korytarze i płaty ekologiczne

Na terenie gminy wyróżniono korytarze:

a. rangi krajowej:

- Korytarz ekologiczny Bory Tucholskie Północny – obejmujący fragment Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, na południe od miejscowości Niemczewo – Gałęźnia Wielka - Niepogłędzie – Gałęzów. Korytarz łączy Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Wieprzy i Studnicy (kod obszaru PLH220038) z Obszarem Specjalnej Ochrony ptaków (kod obszaru PLB220002);
- Korytarz ekologiczny Kaszubski Północny – stanowi część korytarza ekologicznego o randze subregionalnej, tworząc sieć powiązań w obrębie poszczególnych mezoregionów.

b. rangi regionalnej:

- korytarz ekologiczny „rzeki Słupi”. Lasy pojezierne w strefie dolin Słupi tworzą dodatkowo tzw. płaty ekologiczne.

Oprócz wymienionych, na terenie opracowania występują także lokalne korytarze ekologiczne wzdłuż rzeki Skotawy, mniejszych cieków wodnych i rowów melioracyjnych.

1.1.3. Zarys historii gminy

Według informacji zawartych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębica Kaszubska, prawie wszystkie miejscowości gminy posiadają średniowieczny rodowód. Często były w posiadaniu znaczących na Pomorzu rodzin von Zitzewitzów, Pirchów, Puttkamerów. Występujące na terenie gminy wsie to głównie ulicówki i wielodrożnice, niekiedy ze śladami układów owalnicowych. Ich układy komunikacyjne nie zmieniały się zasadniczo od XX wieku. Historyczna zabudowa gminy to głównie pałace oraz nieliczne kościoły, przy czym z zabudowy wiejskiej zachowało się niewiele, głównie budynki mieszkalne i gospodarcze z końca XIX wieku i początku XX w.

1.1.4. Walory środowiska kulturowego

Obecnie w granicach administracyjnych gminy znajduje się 11 obiektów nieruchomych wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku, których wykaz przedstawia poniższa tabela. W Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków figuruje natomiast obecnie 158 obiektów zabytkowych położonych na terenie gminy. Bardzo cennymi

pod względem historycznym miejscami są także stanowiska archeologiczne, których na terenie gminy znajduje się 330 szt. Są to przede wszystkim stanowiska określone jako osady kultury wczesnośredniowiecznej, późnośredniowiecznej, wielbarskiej, łużyckiej, a także cmentarzyska.

Tabela 1. Rejestr Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków obiektów nieruchomych leżących na obszarze gminy Dębica Kaszubska, wg stanu na dzień 24.08.2021 r.

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Data wpisu do rejestru zabytków	Obiekt	Miejscowość
184	08.06.1960	kościół parafialny p.w. Św. Jana Chrzciciela wraz z otoczeniem	Dębica Kaszubska
185	08.06.1960	kościół parafialny p.w. Św. Stanisława Biskupa i Męczennika wraz z otoczeniem	Dobieszewo
230	29.08.1961	kościół parafialny p.w. NMP Królowej Polski wraz z otoczeniem	Budowo
404	15.02.1966	zespół dworsko-parkowy (dwór, park)	Starnice
833	15.02.1975	Dom	Grabówko
1149	12.03.1987	zespół dworsko-parkowy (dwór, park)	Kotowo
1199	28.01.1988	zespół pałacowo-parkowy (pałac, park)	Krzywań
1199	24.11.1994	***	Krzywań
1503	27.12.1994	zespół pałacowo-parkowy / pałac, park /	Motarzyno
1595	23.04.1996	Park	Krzynia
1630	06.05.1997	Park	Podole Małe

Źródło: <https://www.ochronazabytkow.gda.pl/rejestr-zabytkow/rejestr-zabytkow-nieruchomych/>

1.1.5. Stan walorów środowiska przyrodniczego

Wody powierzchniowe stanowią ważny element środowiska, mają duże znaczenie w funkcjonowaniu i bogactwie ekosystemów oraz wpływają na uwarunkowania społeczne i zdrowotne zamieszkałej tu ludności.

Gmina Dębica Kaszubska posiada bogato rozwiniętą sieć wód powierzchniowych związanych przede wszystkim z gęstą siecią rzeczną, ale także występowaniem większych zbiorników wodnych. Gmina położona jest głównie w zlewni rzeki Słupi - niewielki fragment w północno – wschodniej części gminy należy do zlewni rzeki Łupawy. Głównymi ciekami wodnymi gminy są rzeka Słupia oraz jej dopływ Skotawa.

Przez obszar gminy Dębica Kaszubska płynie środkowy odcinek Słupi. Rzeka posiada kamieniste dno oraz górski charakter. Układ dolin rzecznych rzeki Słupi jest zróżnicowany. Dolny jej bieg charakteryzuje się rozległym, płaskim i zabagnionym dnem. Natomiast w środkowym i górnym odcinku rzeka tworzy wąskie i głębokie dno doliny. Najdłuższym dopływem rzeki Słupia jest rzeka Skotawa (44,6 km), która dzieli gminę Dębica Kaszubska na dwie części. Pod względem litologicznym dno doliny rzeki Skotawy budują piaski i muły rzeczne. Natomiast dno rzeki Słupi wraz z zagłębieniami w obrębie występowania sandrów wypełniają zazwyczaj namuły holocenu i torfy. Obszar zlewni rzeki Słupia charakteryzuje się atrakcyjnymi walorami środowiska przyrodniczego. Lasy stanowią około 40% udziału

zlewni, natomiast jeziora około 2%. Wyznaczono w jej obrębie Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” (22% pow. zlewni), kilka projektowanych rezerwatów przyrody oraz obszary Natura 2000. Oprócz Skotawy rzekę Słupię zasilają następujące rzeki: Maleniec, Graniczna oraz Warblewska Struga. Południowo – zachodni obszar gminy odwadnia jeden z lewostronnych dopływów Słupi rzeka Kamienna o długości 8 kilometrów - jej obszarem źródłiskowym jest jezioro Rybiec. Uzupełnieniem zlewni rzeki Słupi są jeziora, zbiorniki zaporowe oraz jeziora lobeliowe. Licznie występują tzw. oczka wodne oraz stawy śródleśne. Największym jeziorem na terenie gminy jest Jezioro Głębokie o powierzchni 107,5 ha – inne większe jeziora to: Dobrskie (28,5 ha), Konitowskie (21,2 ha), Rybiec (14,2 ha) oraz Zbiornik Krzynia (75 ha). Na rzece Słupi zlokalizowanych jest pięć czynnych elektrowni wodnych, z czego trzy położone są na obszarze gminy Dębica Kaszubska. Są to: Elektrownia Strzegomino, Krzynia i Skarszów Dolny.

Zasoby wód podziemnych na terenie gminy Dębica Kaszubska należą do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 111 – Subniecka Gdańska. Charakterystyka przedmiotowej JCWPd obejmującej teren gminy przedstawia się następująco:

- Powierzchnia 3 969,10 km²,
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych (zagrożona/niezagrożona) – niezagrożona,
- Ocena stanu: Stan chemiczny – dobry; Stan ilościowy – dobry; Stan (ogólny) – dobry,
- Cel środowiskowy dla JCWPd przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia: jakość wody do spożycia nie powinna ulegać pogorszeniu,
- Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania: 708 387 m³/d.

Kluczowym elementem szaty roślinnej gminy są lasy, które zajmują ponad połowę powierzchni gminy. Kompleksy leśne są rozmieszczone nierównomiernie. Największy ich udział przypada na część centralną oraz południową omawianego obszaru. Natomiast w części północnej i wschodniej obok krajobrazów leśnych występują łąki i pola uprawne. Podstawowym zespołem leśnym na terenie gminy, porastającym głównie część centralną oraz południowo – wschodnią, jest subatlantycki bór sosnowy świeży. Na terenie zasięgu boru świeżego dominuje sosna z domieszką brzozy brodawkowatej oraz świerka. Lasy te porastają gleby bielcowe średnio i silnie zbielicowane, wytworzone z utworów piaszczystych. W runie leśnym występują borówka czarna i borówka brusznica. Na obszarach wysoczyzn morenowych, tj. na południu i południowym – zachodzie gminy, występują dwa typy zespołów leśnych: kwaśna buczyna niżowa oraz acydofilne lasy bukowo – dębowe. W obu zespołach dominującym drzewostanem jest buk. Obok lasów na znacznym obszarze gminy występują łąki. Zbiorowiska, zaliczane do łąk wilgotnych, tworzą różne gatunki storczyków: plamisty, biały i szerokolistny. Roślinność ta preferuje gleby o odczynie zasadowym. Największe kompleksy tego typu występują w otoczeniu dolin rzeki Słupi, Skotawy i Granicznej. Na terenach dolin rzecznych, obok użytków zielonych, wykształciły się torfowiska. W gminie są to głównie torfowiska wysokie i przejściowe. Roślinność torfowisk podlega często ochronie częściowej lub ścisłej. Są to następujące gatunki: rosiczka okrągłolistna, modrzewnica zwyczajna, borówka bagienna, żurawina błotna, bagno zwyczajne, przygielka biała, bobrek trójlistkowy.

Na obszarze gminy występuje wiele gatunków zwierząt. Są to następujące gromady kręgowców: gady, płazy, ryby, ptaki i ssaki. Liczne występowanie niektórych gatunków

związane jest z dużą lesistością oraz z przepływającą przez teren gminy rzeką Słupia wraz z jej dopływami.

1.2. ROZWÓJ SPOŁECZNY GMINY

1.2.1. Uwarunkowania demograficzne

Liczba ludności gminy Dębica Kaszubska na koniec 2020 roku wg danych GUS wynosiła 9 495 osób, co stanowiło 9,61% ludności powiatu słupskiego oraz 1,36% ludności zamieszkującej gminy wiejskie województwa pomorskiego.

Tabela 2. Liczba mieszkańców gminy Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego.

Obszar	Liczba ludności (GUS)
gmina Dębica Kaszubska	9 495
powiat słupski	98 832
gminy wiejskie województwa pomorskiego	697 730

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Największym sołectwem na terenie gminy jest gminna miejscowość Dębica Kaszubska, zamieszkiwana przez 3 745 osób, tj. 38% mieszkańców gminy. Inne większe sołectwa to: Motarzyno (851 osób), Budowo (687 osób) oraz Brzeziniac – Borzęcinko (417) i Gogolewo (408). Liczbę mieszkańców poszczególnych sołectw przedstawia poniższa tabela.

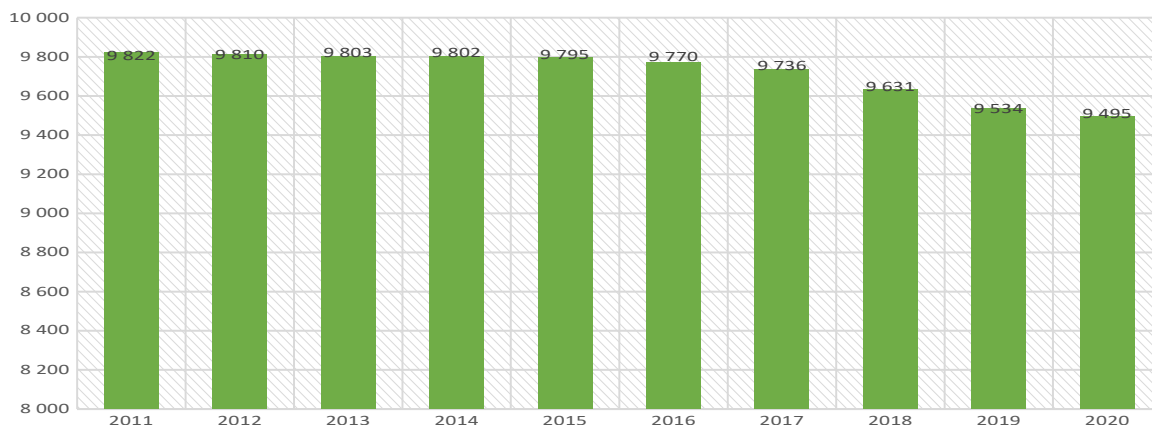
Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy Dębica Kaszubska wg sołectw w 2020 roku.

Sołectwo	Liczba mieszkańców	Sołectwo	Liczba mieszkańców
Brzeziniac – Borzęcinko	417	Krzywań	148
Budowo	687	Łabiszewo	249
Dobieszewo	312	Mielno	183
Dobra	110	Motarzyno	851
Dębica Kaszubska	3 745	Niepogłędzie	309
Gałężów	209	Podole Małe	213
Gogolewko	148	Podwilczyn	157
Gogolewo	408	Starnice	237
Grabin	114	Skarszów Górny	274
Jawory	150	Skarszów Dolny	59
Kotowo	170	Żarkowo	46

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębica Kaszubska

Liczba ludności gminy ulega w okresie ostatnich, badanych 10 lat systematycznemu, niewielkiemu spadkowi. W okresie lat 2011-2020 zmniejszyła się ona o 327 osób tj. o 3,3%. Szczegółowe dane dotyczące kształtowania się liczby mieszkańców gminy w ostatnich latach przedstawia poniższy rysunek.

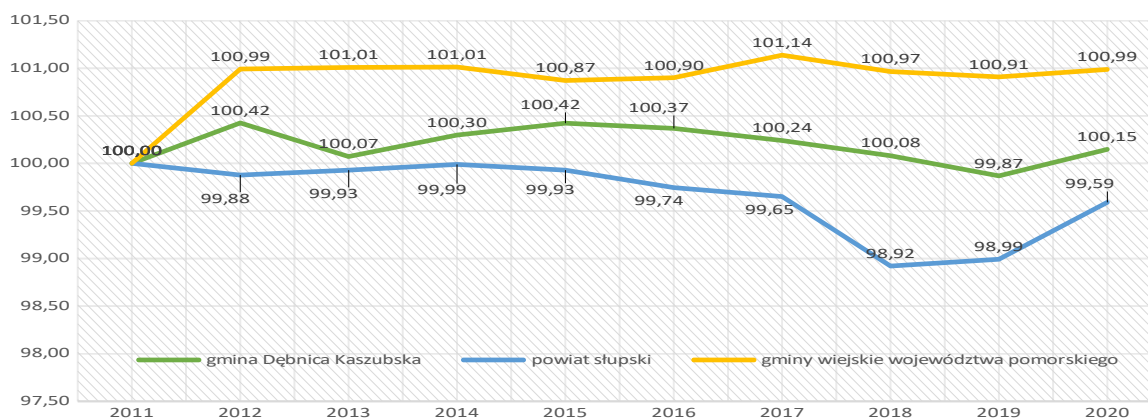

Rysunek 4. Liczba mieszkańców gminy Dębica Kaszubska w latach 2011-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

Analizując zmiany liczby mieszkańców gminy i ich tempo na przestrzeni lat, dokonano także porównania z sytuacją, jaka wystąpiła w powiecie słupskim, a także na terenach wiejskich województwa pomorskiego. Jak wynika z poniższego rysunku dynamika zmian liczby mieszkańców gminy Dębica Kaszubska jest większa od sytuacji panującej w regionie (powiecie słupskim), ale mniejsza od średniej dla gmin wiejskich województwa. Jednocześnie cechuje się nieznacznymi wahaniami między poszczególnymi latami analizy. Dotyczy to przede wszystkim porównania z sytuacją w powiecie słupskim, co świadczy o niskiej zmienności zarówno kierunków jak i wielkości zmian liczby mieszkańców gminy.

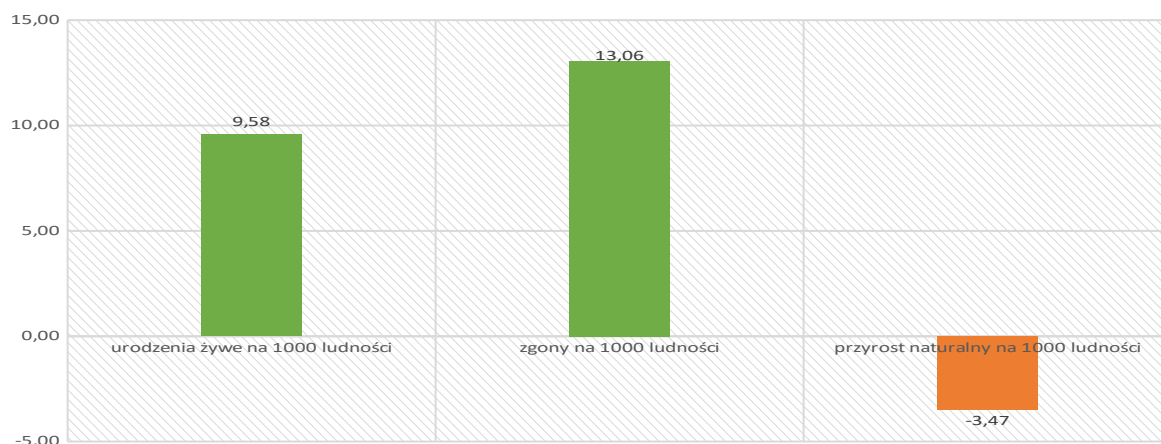

Rysunek 5. Dynamika zmian liczby mieszkańców gminy Dębica Kaszubska na tle gmin wiejskich województwa pomorskiego oraz powiatu słupskiego w latach 2011-2020 (rok poprzedni = 100).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

Przedstawiona powyżej kwestia zmian liczby mieszkańców gminy ma swoje źródło w dwóch czynnikach demograficznych – przyroście naturalnym oraz saldzie migracji.

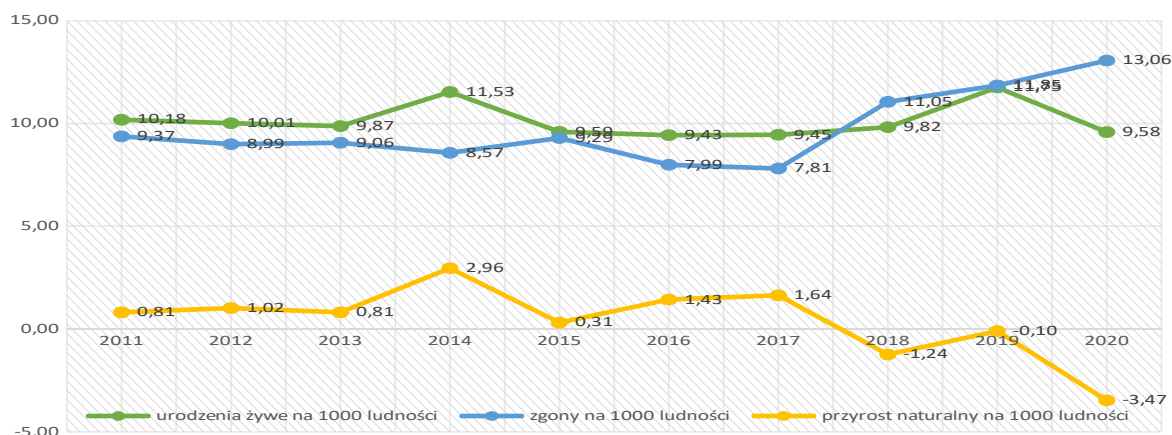
Biorąc pod uwagę wskaźnik przyrostu naturalnego w 2020 roku jego poziom na terenie gminy wynosił -3,47‰, przy poziomie wskaźnika urodzeń wynoszącym 9,58‰, a wskaźnika zgonów 13,06‰. Warto zauważyć, że poziom przyrostu naturalnego wykazuje wartości ujemne i potwierdza tendencję spadkową liczby ludności gminy w dłuższej perspektywie.

Rysunek 6. Przyrost naturalny oraz jego składowe w gminie Dębica Kaszubska w 2020 roku (dane w ‰).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

Analizując zmiany poziomu przyrostu naturalnego, urodzeń i zgonów w okresie ostatnich 10 lat, należy wskazać, że w ostatnich latach widoczne jest stałe niekorzystne zjawisko przewagi liczby zgonów nad liczbą urodzeń w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców; poziom urodzeń po niewielkich wzrostach w latach 2014 i 2017 pozostaje na stałym poziomie. Natomiast od 2017 roku wzrasta liczba zgonów. Ma to swoje odzwierciedlenie we wskaźniku przyrostu naturalnego, który od 2018 roku notuje wartości ujemne. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy rysunek.

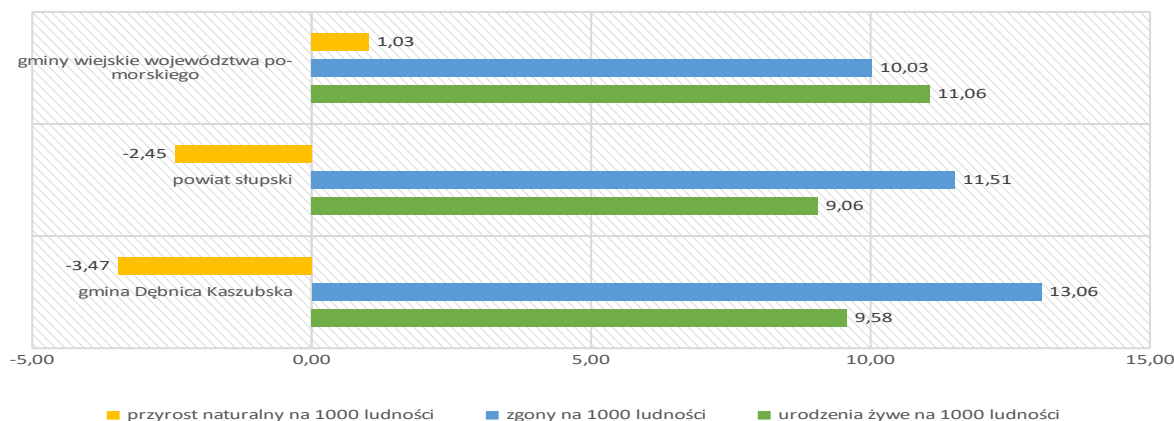

Rysunek 7. Zmiany wartości wskaźnika przyrostu naturalnego i jego składowych w gminie Dębica Kaszubska w latach 2011-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

Opisaną sytuację demograficzną gminy odniesiono poniżej do uwarunkowań jakie mają miejsce w powiecie i województwie. Porównanie to wskazuje, że sytuacja demograficzna na terenie gminy Dębica Kaszubska jest mniej korzystna niż ma to miejsce średnio w województwie pomorskim, czy powiecie słupskim. Gmina notuje wysoką wartość wskaźnika zgonów (13,06‰), który jest wyższy od analizowanych średnich, w tym od średniej dla pozostałych gmin miejsko – wiejskich na Pomorzu. Podobnie niekorzystnie kształtuje się sytuacja w zakresie wskaźnika urodzeń, który notuje poziom niższy od analizowanej średniej dla gmin wiejskich Pomorza i nieznacznie tylko wyższy niż średnia dla powiatu słupskiego. W konsekwencji przyrost naturalny w gminie na poziomie -3,47‰ jest znacznie niższy niż

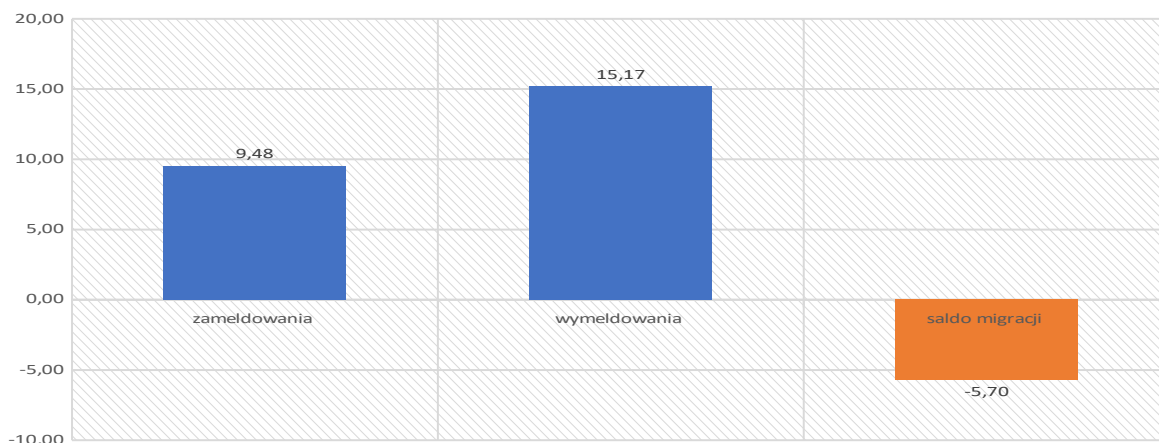
ma to miejsce w gminach miejsko – wiejskich Pomorza i powiecie słupskim. Charakterystyka ta potwierdza pogarszającą się sytuację demograficzną gminy Dębica Kaszubska.

Rysunek 8. Sytuacja demograficzna w zakresie przyrostu naturalnego i jego składowych, na terenie gminy Dębica Kaszubska na tle regionu i kraju w 2020 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

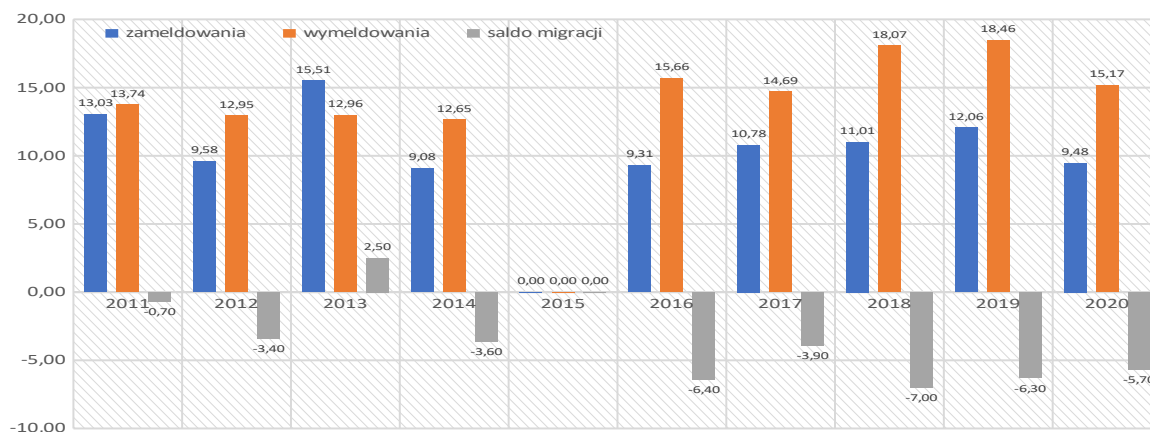
Drugim czynnikiem decydującym o zmianie liczby mieszkańców gminy są migracje na i z terenu gminy. Według danych GUS za 2020 rok saldo migracji w skali całej gminy Dębica Kaszubska było ujemne i wyniosło -5,7%.

Rysunek 9. Migracje na terenie gminy Dębica Kaszubska w 2020 roku, w %.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

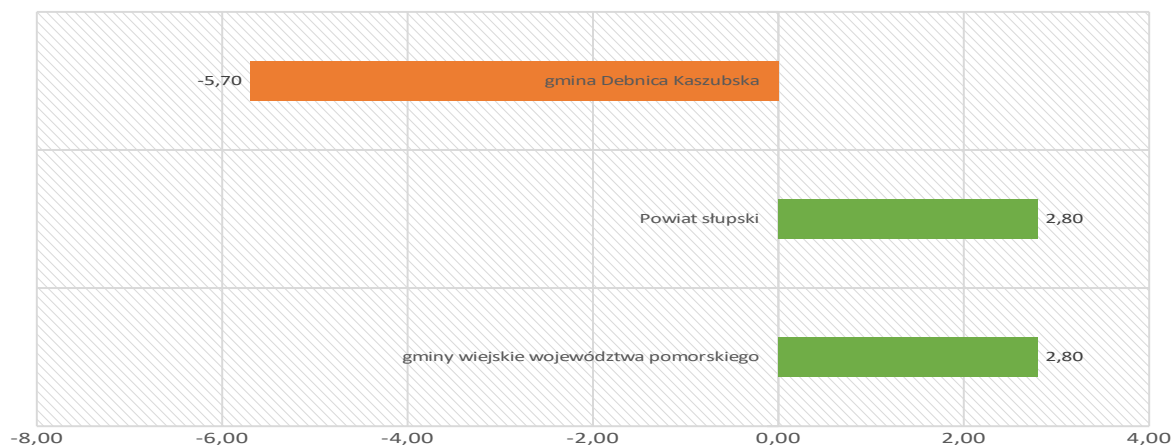
W kontekście zmian wskaźników dotyczących migracji w ostatnich latach, należy wskazać na wyraźną tendencję przewagi wymeldowań nad zameldowaniami, a tym samym na ujemny wskaźnik salda migracji w gminie; biorąc pod uwagę poniższe dane należy zauważyć, że jedynie w roku 2013 wskaźnik ten miał wartość dodatnią, w pozostałych analizowanych latach przyjmuje on wartości ujemne. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 10. Migracje na terenie gminy Dębica Kaszubska w latach 2011-2020, w % (brak danych dla roku 2015 w bazie danych GUS).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

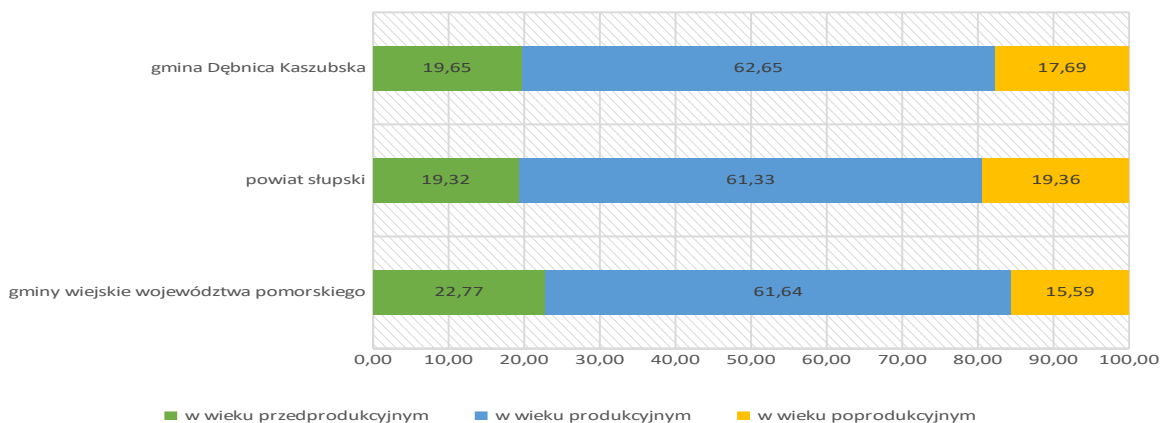
Porównując sytuację w zakresie wskaźników migracji w gminie na tle powiatu i regionu województwa należy wskazać, że poziom salda migracji w skali gminy jest na poziomie znacznie niższym niż ma to miejsce w skali zarówno powiatu jak i obszarów wiejskich województwa pomorskiego. Fakt ten jest wynikiem zarówno wyższego od średniej poziomu emigracji z terenu gminy jak i niższego od średnich poziomu imigracji na jej teren.

Rysunek 11. Saldo migracji na terenie gminy Dębica Kaszubska na tle powiatu i średniej dla gmin wiejskich województwa pomorskiego w 2020 roku, w %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

Konsekwencją opisaną sytuacji demograficznej jest struktura ludności gminy Dębica Kaszubska wg wieku. Dane GUS za 2020 rok wskazują, że ludność gminy jest relatywnie starsza niż ma to miejsce średnio na obszarach wiejskich województwa pomorskiego i nieznacznie młodsza na tle powiatu słupskiego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 12. Struktura ludności gminy Dębica Kaszubska wg wieku, na tle regionu w 2020 roku (w %).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

1.2.2. Aktywność społeczna mieszkańców

Miarą aktywności społecznej mieszkańców danego obszaru jest przede wszystkim liczba aktywnie działających organizacji pozarządowych na terenie. Jednocześnie bardzo ważnym współczynnikiem w tym zakresie jest poziom uczestnictwa mieszkańców gminy w życiu politycznym, mierzony poziomem udziału społeczeństwa w wyborach powszechnych.

Według danych Starostwa Powiatowego w Słupsku w 2021 roku w gminie Dębica Kaszubska było zarejestrowanych 45 organizacji pozarządowych, w tym 22 stowarzyszenia zarejestrowane w KRS, 2 stowarzyszenia zwykłe, 10 ochotniczych straży pożarnych, 4 kluby sportowe zarejestrowane w KRS oraz 5 stowarzyszeń kultury fizycznej i 2 uczniowskie kluby sportowe. Poniżej przedstawiono wykaz w/w organizacji pozarządowych wg stanu na koniec 2020 roku.

Organizacje zarejestrowane w KRS:

1. Stowarzyszenie Inicjatywa w Dobrej, Dobra 1, 76-248 Dębica Kaszubska,
2. Stowarzyszenie Gogolewianki w Gogolewie, Gogolewo 40, 76-248 Dębica Kaszubska,
3. Stowarzyszenie Rozwoju i Integracji Wsi „Ogniwo” w Jaworach, Jawory 1, 76-248 Dębica Kaszubska,
4. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Dębica Kaszubska, ul. Ks. Antoniego Kani 16A, 76-248 Dębica Kaszubska - działalność zawieszona,
5. Stowarzyszenie „Speranda” w Niepogłędziu, Niepogłędzie, ul. Puttkamerów 2, 76-248 Dębica Kaszubska,
6. Pomorskie Stowarzyszenie Odnowy Wsi, Niepogłędzie, ul. Puttkamerów 2, 76-248 Dębica Kaszubska,
7. Stowarzyszenie Producentów Truskawek „Dobra Truskawka” w Dębicy Kaszubskiej, ul. Ks. Antoniego Kani 16A, 76-248 Dębica Kaszubska,
8. Stowarzyszenie „Pro Futuro” w Dębicy Kaszubskiej, ul. Jana III Sobieskiego 3, 76-248 Dębica Kaszubska,
9. Stowarzyszenie „Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader” w Krzyni, Krzynia 16, 76-248 Dębica Kaszubska,

10. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Dębica Kaszubska „Avanti”, ul. Ks. Antoniego Kani 16A, 76-248 Dębica Kaszubska,
11. Stowarzyszenie na Recz Rozwoju i Aktywizacji Społeczeństwa "Empatia", ul. Ks. Antoniego Kani 55, 76-248 Dębica Kaszubska,
12. Stowarzyszenie na Rzecz Ludzie-Ludziom w Grabinie, Grabin 9B, 76-248 Dębica Kaszubska,
13. Stowarzyszenie Inicjatywy Borzęcino, Borzęcino 3, 76-248 Dębica Kaszubska,
14. Stowarzyszenie Rozwoju Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Gogolewie „Złote Runo”, Gogolewo, 76-248 Dębica Kaszubska,
15. Stowarzyszenie Inicjatyw Ekonomiczno-Społecznych "Lawendowy Szlak" w Borzęcinie, 76-248 Dębica Kaszubska,
16. Stowarzyszenie „PRZYJAZNA DŁOŃ” w Dębicy Kaszubskiej z siedzibą przy ul. Ks. Antoniego Kani 48 d, 76-248 Dębica Kaszubska,
17. Stowarzyszenie kulturalno – społeczne „Budzimy kulturę” w Dębicy Kaszubskiej, ul. Ks. Antoniego Kani 55, 76-248 Dębica Kaszubska,
18. Stowarzyszenie "WIATR w ŻAGLE" w Budowie, Budowo 69/2, 76-248 Dębica Kaszubska,
19. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Sołectwa Motarzyno, Motarzyno 72, 76-248 Dębica Kaszubska,
20. Stowarzyszenie "Królestwo Natury" w Dębicy Kaszubskiej, ul. Ks. Antoniego Kani 16 A, 76-248 Dębica Kaszubska,
21. Stowarzyszenie Ekologicznych Producentów Rolnych Bio - Idea, Jawory 8, 76-248 Dębica Kaszubska,
22. Stowarzyszenie „W starym kinie”, Motarzyno 35, 76-248 Dębica Kaszubska.

Stowarzyszenia zwykłe:

1. Stowarzyszenie STARTER HOUSE Starnice 13B, 76-248 Dębica Kaszubska,
2. Stowarzyszenie zwykłe „Stare Niepogłędzie i okolice – poszukiwacze” Niepogłędzie, ul. Lipowa 7 76-248 Dębica Kaszubska.

Ochotnicze Straże Pożarne:

1. Ochotnicza Straż Pożarna w Borzęcinie (jednostka nie funkcjonuje), Borzęcino, 76-248 Dębica Kaszubska,
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Dębicy Kaszubskiej, ul. Leśna, 76-248 Dębica Kaszubska,
3. Ochotnicza Straż Pożarna w Gogolewie, Gogolewo, 76-248 Dębica Kaszubska,
4. Ochotnicza Straż Pożarna w Podwilczynie, Podwilczyn, 76-248 Dębica Kaszubska,
5. Ochotnicza Straż Pożarna w Podolu Małym (jednostka nie funkcjonuje), Podole Małe, 76-248 Dębica Kaszubska,
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Niepogłędziu, Niepogłędzie, 76-248 Dębica Kaszubska,
7. Ochotnicza Straż Pożarna w Budowie, Budowo, 76-248 Dębica Kaszubska
8. Ochotnicza Straż Pożarna w Mielnie, Mielno 34B, 76-248 Dębica Kaszubska,
9. Ochotnicza Straż Pożarna w Motarzynie, Motarzyno, 76-248 Dębica Kaszubska.
10. Ochotnicza Straż Pożarna w Starnicach, Starnice, 76-248 Dębica Kaszubska.

Kluby sportowe zarejestrowane w KRS:

1. Klub Sportowy „SKOTAWA” w Budowie, Budowo 68/4, 77-113 Budowo,
2. Stowarzyszenie Klub Sportowy „BŁĘKITNI” w Motarzynie, Motarzyno 6A, 77-112 Motarzyno,

3. Stowarzyszenie Klub Sportowy „SKOTAWIA” w Dębnicy Kaszubskiej, ul. Ks. Antoniego Kani 16 A, 76-248 Dębica Kaszubska,
4. Stowarzyszenie Klub Sportowy „SMOKI” w Podolu Małym, Podole Małe 1 N, 76-248 Dębica Kaszubska.

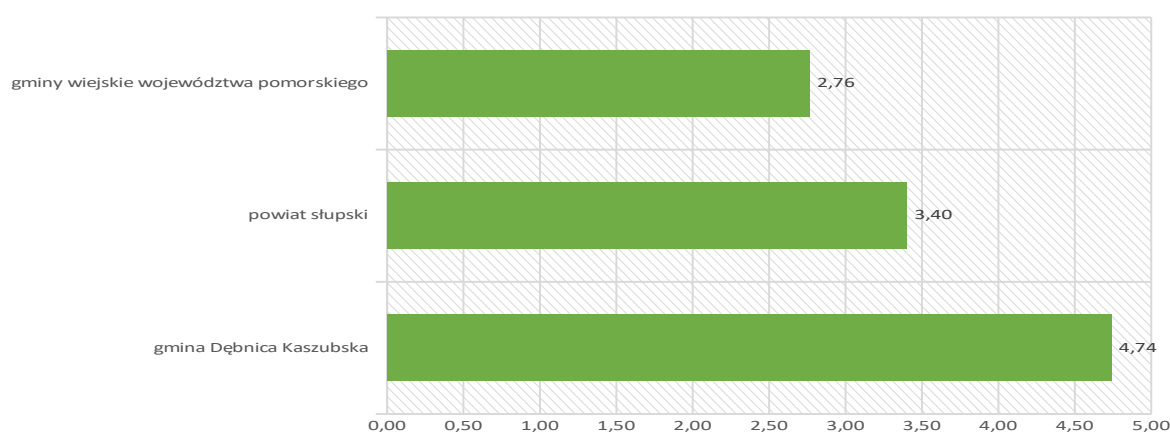
Stowarzyszenia Kultury Fizycznej zarejestrowane w Starostwie Powiatowym w Słupsku:

1. Stowarzyszenie Sportowe GKS - Gogolewo w Gogolewie, Gogolewo 45/4, 76-248 Dębica Kaszubska,
2. Klub Sportowy Akademia Orlika Dębica Kaszubska ul. Ks. Antoniego Kani 16 a, 76-248 Dębica Kaszubska,
3. Gminny Klub Sportowy w Dębicy Kaszubskiej, ul. Ks. Antoniego Kani 5, 76-248 Dębica Kaszubska,
4. Stowarzyszenie Klub Sportowy "Dębickie Orły" w Dębicy Kaszubskiej, ul. Skarszewska 6, 76-248 Dębica Kaszubska,
5. Klub Sportowy „Sparta Zapasy” z siedzibą w Dębicy Kaszubskiej, ul. Sosnowa 26, 76-248 Dębica Kaszubska.

Uczniowskie Kluby Sportowe:

1. UKS „Olimp" w Dębicy Kaszubskiej, ul. Ks. Antoniego Kani 28, 76-248 Dębica Kaszubska,
2. UKS „START" przy Szkole Podstawowej w Motarzynie, Motarzyno 9A, 76-248 Dębica Kaszubska.

Porównując dane dotyczące liczby działających organizacji pozarządowych przypadających na 1 000 mieszkańców na terenie gminy Dębica Kaszubska ze średnią dla powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego należy wskazać, że wskaźnik ten na terenie gminy (4,74‰) kształtuje się znacznie powyżej średniej zarówno dla gmin wiejskich województwa pomorskiego (2,76‰) jak i powiatu słupskiego (3,40‰). Świadczy to o relatywnie dobrej sytuacji w zakresie liczby organizacji działających na obszarze gminy, a tym samym o wysokiej aktywności społecznej mieszkańców.

Rysunek 13. Liczba organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców w gminie Dębica Kaszubska, na tle powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego, w 2020 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

W kontekście uczestnictwa mieszkańców gminy Dębica Kaszubska w wyborach powszechnych, analizę oparto o oficjalne wyniki ostatnich wyborów na Prezydenta RP, jakie

miały miejsce w 2020 roku (II tura). W wyborach tych frekwencja wyborcza w gminie Dębica Kaszubska wyniosła 56,28% i była niższa od średniej dla powiatu słupskiego (64,69%) a jednocześnie znacznie niższa od średniej dla województwa pomorskiego (70,04%). Sytuacja ta świadczy w konsekwencji o relatywnie niskiej aktywności lokalnej społeczności w kontekście udziału w życiu politycznym w porównaniu z całym regionem.

1.2.3. Infrastruktura społeczna.

Edukacja

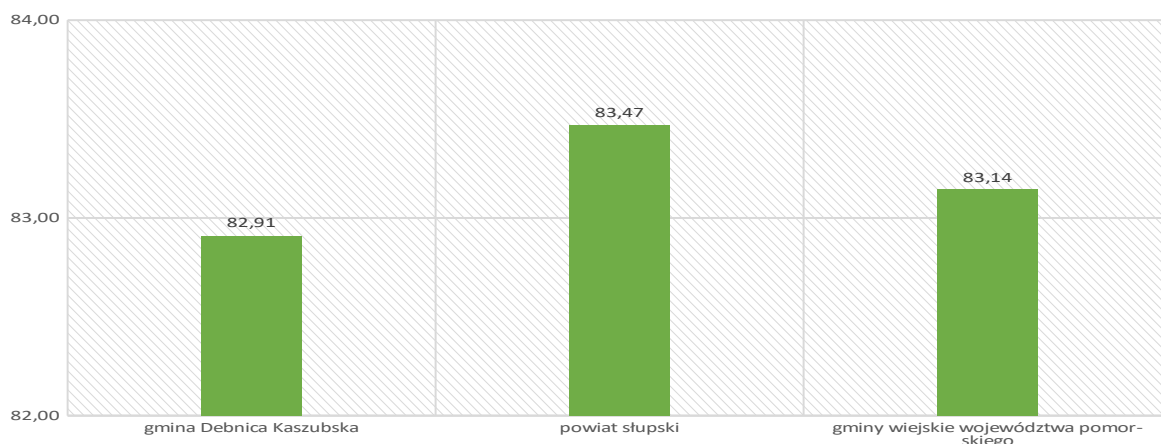
Według danych Centrum Informatycznego Edukacji w 2021 roku na terenie gminy Dębica Kaszubska funkcjonowało 8 szkół i placówek oświatowych. Ich szczegółowy wykaz przedstawia poniższa tabela. System oświaty w Gminie Dębica Kaszubska funkcjonuje przede wszystkim w oparciu o trzy Zespoły Szkół o charakterze publicznym oraz przedszkole i szkołę podstawową w Niepogłędziu, które posiadają charakter podmiotów niepublicznych. W skład publicznych Zespołów Szkół wchodzi:

- a. Zespół Szkolno – Przedszkolny w Dębicy Kaszubskiej (z/s przy ul. Jana III Sobieskiego 3, 76-248 Dębica Kaszubska) – prowadzący edukację przedszkolną, szkolną podstawową.
- b. Zespół Szkół w Gogolewie (Gogolewo 40, 76 – 248 Dębica Kaszubska) – prowadzący edukację przedszkolną, szkolną podstawową,
- c. Zespół Szkół w Motarzynie (Motarzyno, ul. Słoneczna 12, 76 – 248 Dębica Kaszubska) – prowadzący edukację przedszkolną, szkolną podstawową,

Ponadto w Niepogłędziu funkcjonuje Niepubliczne Przedszkole oraz Społeczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II, mające swoją siedzibę przy ul. Puttkamerów 2, 76-248 Dębica Kaszubska.

Podstawą do porównania poziomu rozwoju szkolnictwa na terenie gminy z sytuacją w powiecie i gminach wiejskich województwa pomorskiego jest poziom wskaźnika skolaryzacji netto, będący miarą powszechności kształcenia i obrazujący relację liczby osób uczących się na danym poziomie kształcenia w danej grupie wieku do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. W przypadku gminy Dębica Kaszubska poniżej zaprezentowano poziom tego wskaźnika w odniesieniu do powiatu słupskiego oraz gmin wiejskich województwa pomorskiego.

Jak wynika z zaprezentowanych danych wartość tego wskaźnika na terenie gminy jest minimalnie niższa od średnich dla porównywanych obszarów w województwie pomorskim. Sytuacja ta świadczy o wyrównanym poziomie dostępu mieszkańców do wykształcenia na poziomie podstawowym na terenie gminy na tle regionu. Jednocześnie należy wskazać, że widoczny na rysunku wskaźnik wskazuje na 82,91% udział uczących się w nominalnym wieku kształcenia na poziomie szkoły podstawowej w całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi kształcenia. Nie jest to wielkość wysoka i wskazuje, że część mieszkańców gminy w wieku szkoły podstawowej uczęszcza do szkół w innych, sąsiednich gminach.

Rysunek 14. Współczynnik skolaryzacji netto na terenie gminy Dębicy Kaszubskiej w relacji do powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego w % w 2019 roku¹.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

Tabela 4. Wykaz szkół i placówek oświatowych na terenie gminy Dębica Kaszubska na koniec 2020 roku.

L.P.	Typ	Nazwa	Miejscowość	Publiczność status
1	Szkoła podstawowa	Szkoła podstawowa im. Adama Mickiewicza w Gogolewie	Gogolewo	publiczna
2	Przedszkole	Przedszkole w Borzęcinie	Borzęcino	publiczna
3	Przedszkole	Przedszkole w Dębicy Kaszubskiej	Dębica Kaszubska	publiczna
4	Szkoła podstawowa	Szkoła podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Dębicy Kaszubskiej	Dębica Kaszubska	publiczna
5	Szkoła podstawowa	Szkoła podstawowa im. Leśników Polskich w Motarzynie	Motarzyno	publiczna
6	Przedszkole	Przedszkole w Budowie	Budowo	Publiczna
7	Przedszkole	Niepubliczne przedszkole w Niepogłędziu	Niepogłędzie	niepubliczna
8	Szkoła podstawowa	Społeczna szkoła podstawowa im. Jana Pawła II w Niepogłędziu	Niepogłędzie	niepubliczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://rspo.gov.pl>

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Podstawowa opieka zdrowotna dla mieszkańców gminy świadczona jest poprzez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, w tym:

- NZOZ w Dębicy Kaszubskiej,
- NZOZ Elżbieta Basaj-Grabowska w Budowie,
- NZOZ w Borzęcinie.

Natomiast najbliższe placówki szpitalne, świadczące specjalistyczne usługi w ramach opieki zdrowotnej znajdują się w Słupsku.

W zakresie pomocy społecznej, głównym podmiotem działającym na terenie gminy Dębica Kaszubska jest Ośrodek Pomocy Społecznej, mieszczący się w Dębicy Kaszubskiej, przy ul. ks. Antoniego Kani 26. Ośrodek Pomocy Społecznej pomaga dzieciom i rodzinom, osobom starszym, z niepełnosprawnościami, bezdomnym, chorym oraz innym, które wymagają pomocy. Formy i metody wsparcia dostosowywane są do indywidualnych potrzeb i sytuacji konkretnych osób lub rodzin. Oprócz wsparcia finansowego prowadzona

¹ Najnowsze dostępne dane

jest praca socjalna, działania aktywizujące, poradnictwo psychologiczne, prawne, a także wsparcie rodzicielstwa zastępczego. W roku 2020, kadra Ośrodka Pomocy Społecznej liczyła 27 osób w tym: kadra kierownicza 1 osoba, pracownicy socjalni 5 osób, pozostali pracownicy 21 osób. Spośród zatrudnionych w ośrodku pomocy społecznej pracowników 14 posiada wykształcenie wyższe, 9 wykształcenie średnie oraz 4 zawodowe. Wszyscy pracownicy posiadają niezbędne kwalifikacje wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębnicy Kaszubskiej posiadają wiedzę, umiejętności oraz doświadczenie pozwalające skutecznie i efektywnie wypełniać zadania powierzone zakresem obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności.

Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej odbywała się w formach, zakresie, na podstawie zdiagnozowanej sytuacji mieszkańców Gminy oraz na bazie obowiązujących w gminie strategii i programów. Główne wsparcie Ośrodka ma postać:

- a. świadczeń pieniężnych (zasilek stały, zasilek okresowy, zasilek celowy, specjalny zasilek celowy, wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd),
- b. świadczeń niepieniężnych (praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, domy pomocy społecznej).

Ośrodek pomocy społecznej realizuje również pomoc w formie świadczeń rodzinnych – zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych, zapomóg wypłacanych przez gminy oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, do których prawo nabywa się w sposób określony w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Zakres świadczeń i pomocy udzielonej przez Ośrodek w 2020 roku przedstawiał się następująco:

- a. liczba świadczeniobiorców – liczba rodzin: 533,
- b. liczba świadczeniobiorców – liczba wspartych osób w rodzinie: 1 230,
- c. odsetek bezrobotnych klientów pomocy społecznej: 49%,
- d. wysokość wypłaconych świadczeń pieniężnych: 1,98 mln zł,
- e. wysokość świadczeń niepieniężnych: 2,24 mln zł,
- f. główne przyczyny wspierania rodzin: ubóstwo (23%), choroba (21%), niepełnosprawność (19%) oraz bezrobocie (15%).

W grudniu 2018 roku otwarty został Środowiskowy Dom Samopomocy w Motarzynie, zlokalizowany w budynku po byłym kinie, który przeszedł gruntowny remont i został przystosowany do potrzeb osób z różnym stopniem niepełnosprawności. Podopieczni korzystają w nim m.in. z terapii kulinarnej, sali wyciszenia, wsparcia psychologa, gimnastyki i rehabilitacji, czy zajęć rękodzielniczych.

Kultura

Główną instytucją zajmującą się propagowaniem kultury na terenie gminy jest Gminny Ośrodek Kultury w Dębnicy Kaszubskiej. W ramach swojej działalności Ośrodek corocznie przygotowuje ofertę kulturalną zarówno dla dzieci i młodzieży jak i dorosłych. W GOK-u prowadzone są obecnie:

- akademia seniora,

- pracownia ceramiczna,
- pracownia gipsowa,
- zajęcia nauki języków obcych,
- zajęcia nauki gry na gitarze,
- zajęcia nauki gry na instrumentach klawiszowych,
- zajęcia plastyczne,
- zajęcia taneczne,
- zajęcia teatralne.

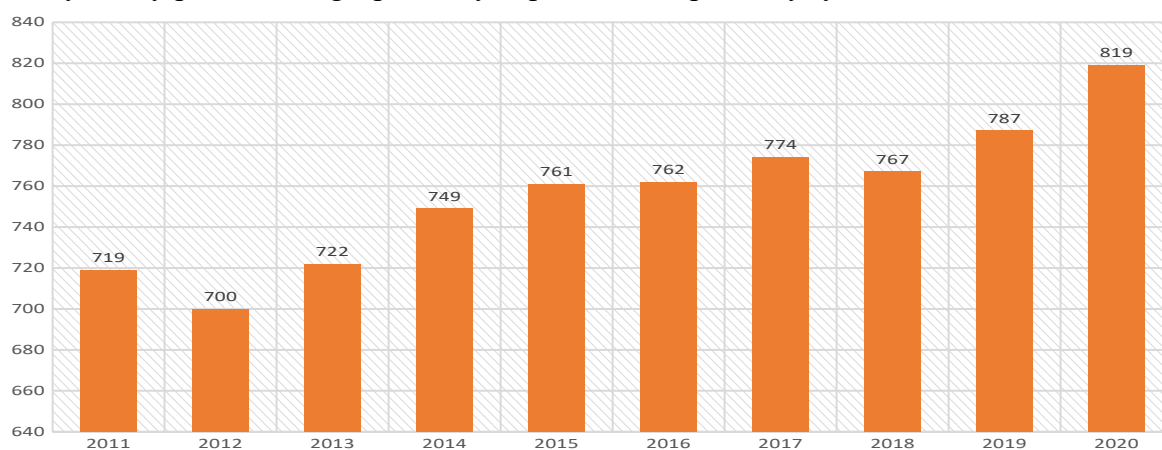
Na terenie gminy organizowanych jest wiele cyklicznych wydarzeń kulturalnych, a także imprez kulturalno-rekreacyjno-sportowych – do najważniejszych z nich należą: Dożynki Gminne, Majówka Gminna z Gwiazdą, Dzień Dziecka, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Gminny Dzień Kobiet. Zgodnie z dokumentem „Koncepcja rozwoju Gminnego Ośrodka Kultury w Dębnicy Kaszubskiej na lata 2021-2025”, najistotniejszym celem działalności GOK jest organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej na terenie gminy Dębica Kaszubska głównie poprzez upowszechnianie i ochronę kultury, dziedzictwa i dorobku kulturalnego, prowadzenie biblioteki gminnej, w drodze prowadzenia powszechnie dostępnych usług. Oferta, mająca na celu realizowanie założeń i celów, obejmuje przede wszystkim organizowanie imprez i wydarzeń artystycznych, kulturalnych, edukacyjnych oraz realizację wszelkich projektów integrujących mieszkańców gminy. Ważnym elementem działalności Instytucji jest tworzenie wizerunku Gminy jako miejsca atrakcyjnego pod względem kulturalnym, edukacyjnym i turystycznym. Według danych Ośrodka, z jego oferty (przed pandemią COVID-19) korzystało tygodniowo w sumie ok. 350 osób.

Poza Ośrodkiem innymi instytucjami/obiektami zajmującymi się propagowaniem kultury na terenie gminy są Biblioteka Publiczna GOK w Dębicy Kaszubskiej oraz Biblioteka w Budowie.

1.3. SFERA GOSPODARCZA

1.3.1. Rozwój przedsiębiorczości, poziom bezrobocia

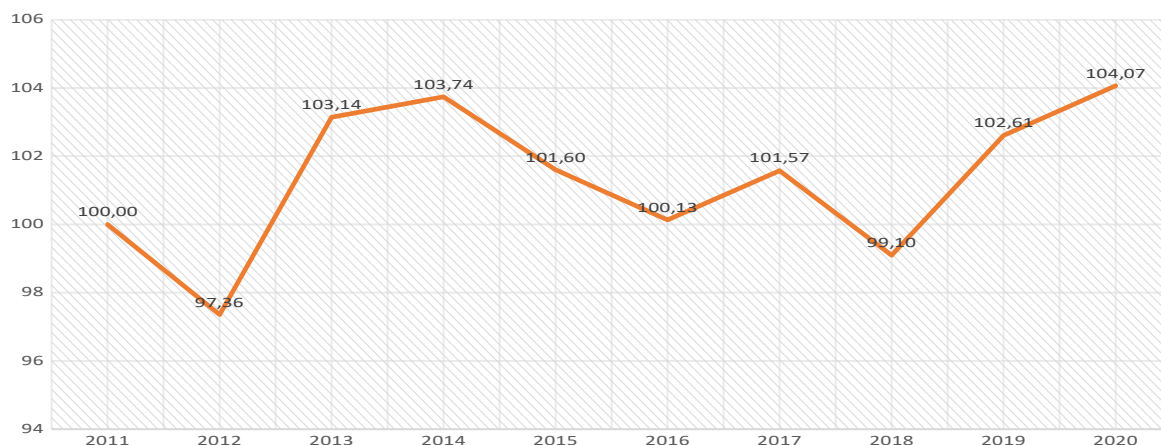
Według danych GUS w 2020 roku na terenie gminy Dębica Kaszubska zarejestrowanych było 819 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Analiza zmian liczby przedsiębiorstw w okresie ostatnich 10 lat (2011-2020) wskazuje na tendencję wzrostową. Na przestrzeni ostatnich 10 lat liczba przedsiębiorstw wzrosła o 100 podmiotów tj. 14%. Opisanie zmiany liczby podmiotów gospodarczych przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 15. Zmiana liczby podmiotów gospodarczych na terenie gminy Dębica Kaszubska w latach 2011-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

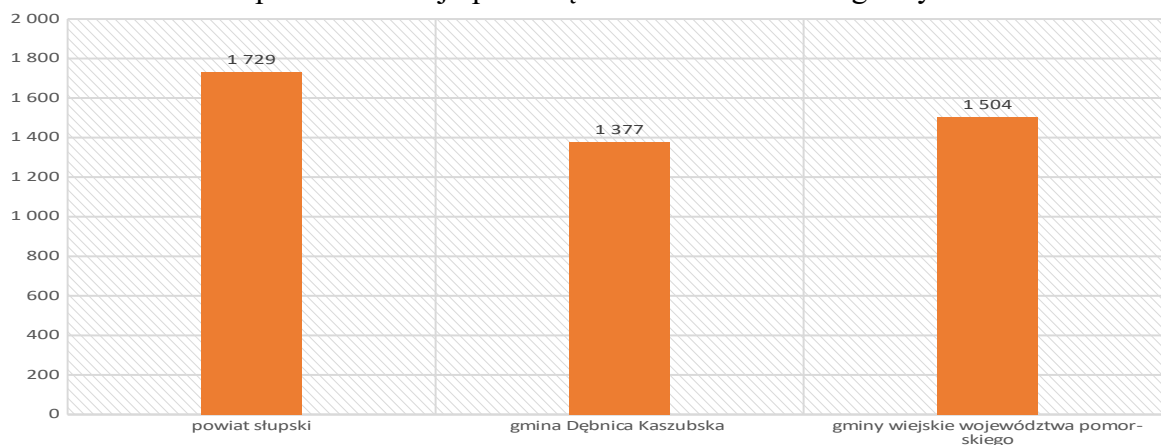
Analizując dynamikę omówionych zmian należy wskazać na znaczne wahania jej wielkości w kolejnych latach – osiągając w 2012 oraz 2018 roku minimalne wartości poniżej 100, oznaczające spadek liczby przedsiębiorstw. Jednocześnie ostatni analizowany rok – 2020 charakteryzował najwyższy wzrost w tym zakresie. Ostatnie dwa lata wskazują na poprawę sytuacji i wzrost liczby działających na terenie gminy podmiotów gospodarczych.

Rysunek 16. Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych na terenie gminy Dębica Kaszubska w latach 2011-2020 (rok poprzedni = 100).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na poniższym rysunku przedstawiono porównanie poziomu wskaźnika przedsiębiorczości mierzonego jako relacja liczby podmiotów gospodarczych do liczby mieszkańców (w szt. na 10 000 mieszkańców) w 2020 roku. Na terenie gminy Dębica Kaszubska w analizowanym roku przedmiotowy wskaźnik wyniósł 1 377 i jak wynika z zaprezentowanych danych był znacznie niższy od średniej dla powiatu słupskiego (1 729) i niższy od średniej dla gmin wiejskich województwa pomorskiego (1 504). Dane te wskazują na stosunkowo niski poziom rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy.

Rysunek 17. Podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców na terenie gminy Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego w 2020 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące struktury istniejących podmiotów gospodarczych na terenie gminy. W przypadku struktury przedsiębiorstw z uwagi na ich wielkość należy wskazać, że nie odbiega ona zasadniczo od średniej dla regionu i kraju. Podobnie jak ma to miejsce w szerszej skali na terenie gminy Dębica Kaszubska zdecydowanie (pod względem ilościowym) dominują najmniejsze podmioty gospodarcze – mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 10 pracowników – stanowiły one prawie 97% wszystkich podmiotów gospodarczych. Na drugim miejscu, z udziałem na poziomie ponad 2,5% znajdują się przedsiębiorstwa małe, zatrudniające do 50 osób. Większe podmioty gospodarcze stanowią niecałe 0,5% wszystkich przedsiębiorstw. Widoczna jest w tym zakresie generalna zasada, że liczba przedsiębiorstw w danym przedziale maleje wraz z wielkością tego przedziału (wielkością przedsiębiorstwa) – co jak wskazano powyżej jest charakterystyczne dla całego regionu.

Tabela 5. Struktura podmiotów gospodarczych w gminie Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego wg wielkości przedsiębiorstw w 2020 roku (w %).

Obszar	0-9	10-49	50-249	250-więcej
gmina Dębica Kaszubska	96,97	2,66	0,38	0,00
powiat słupski	96,74	2,55	0,64	0,07
gminy wiejskie województwa pomorskiego	96,97	2,66	0,38	0,03

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analiza struktury podmiotów gospodarczych na terenie gminy wg ich formy prawnej wskazuje na zdecydowaną dominację podmiotów gospodarczych działających jako osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – podmioty te stanowią 88,90% wszystkich działających. Drugie miejsce w zestawieniu zajmują spółki cywilne (7,54%), a trzecie spółki z o.o. (2,99%) - należy wskazać na bardzo niski udział w zestawieniu spółdzielni oraz pozostałych spółek handlowych.

Przedstawiona struktura jest bardzo zbliżona do struktury notowanej średnio w skali powiatu czy gmin wiejskich województwa. Porównując dane gminy na tle powiatu, różnice występują głównie na linii osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – spółki z o.o.; w tym kontekście na terenie gminy Dębica Kaszubska notowany jest wyższy udział w strukturze przedsiębiorstw osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą kosztem spółek z o.o.; biorąc pod uwagę dane dotyczące gminy na tle gmin wiejskich województwa pomorskiego różnica występuje na linii spółki cywilne – spółki z o.o.

Tabela 6. Struktura podmiotów gospodarczych w gminie Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego, wg formy prawnej, w 2020 r. (w %)

Obszar	Spółdzielnie	Spółki handlowe pozostałe	Spółki z o.o.	Spółki cywilne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
gmina Dębica Kaszubska	0,14	0,43	2,99	7,54	88,90
powiat słupski	0,31	0,83	5,25	7,51	86,10
gminy wiejskie województwa pomorskiego	0,21	1,10	5,11	4,10	89,49

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące struktury podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy Dębica Kaszubska w odniesieniu do głównego przedmiotu ich działalności rozumianej jako główne PKD. Strukturę tą przedstawiono w układzie sekcji PKD. Na terenie gminy Dębica Kaszubska dominują zdecydowanie podmioty prowadzące działalność gospodarczą w ramach dwóch sekcji PKD: F (Budownictwo) oraz G (Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle) – na kolejnych miejscach w zestawieniu znalazły się sekcje S i T (Pozostała działalność usługowa; Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby), sekcja C (Przetwórstwo przemysłowe) oraz sekcja A (Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo). Obie dominujące sekcje działalności w gminie są tożsame z dominującymi typami działalności zarówno na terenie powiatu słupskiego jak i gmin wiejskich w województwie pomorskim.

Obecnie coraz większe znaczenie w gospodarce gminy zaczyna odgrywać turystyka i usługi okołoturystyczne – wynika to z faktu rozbudowy infrastruktury turystycznej w ostatnich latach oraz poszukiwania wśród turystów nowych miejsc rekreacji i odpoczynku. Obecny rozwój komercyjnej infrastruktury turystycznej na terenie gminy jest jednak wciąż nieznaczny – według danych Urzędu Gminy na terenie gminy działa obecnie 9 podmiotów świadczących usługi noclegowe dla turystów.

Tabela 7. Struktura podmiotów gospodarczych w gminie Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego wg rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej (sekcji PKD) w 2020 roku (w %).

obszar	Sekcja A	Sekcja C	Sekcja F	Sekcja G	Sekcja H	Sekcja L	Sekcja M	Sekcja N	Sekcja O	Sekcje S i T	Pozostałe sekcje
gmina Dębica Kaszubska	8,45	8,57	20,81	16,03	6,24	5,02	4,53	3,67	4,28	8,69	13,71
powiat słupski	5,63	9,38	15,22	18,21	5,98	5,70	5,80	2,77	4,42	6,67	20,21
gminy wiejskie województwa pomorskiego	3,10	12,25	22,49	17,30	6,47	3,12	6,63	3,02	4,14	6,57	14,91

Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo; Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe; Sekcja F – Budownictwo; Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa; Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca; Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; Sekcja S – Pozostała działalność usługowa; Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby;

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

1.3.2. Rolnictwo

Warunki glebowe na terenie gminy są średnio korzystne. Najkorzystniejsze warunki w tym względzie występują w północnej części gminy, w obrębie Wysoczyzny Damnickiej. Obszar ten obejmuje głównie rejon miejscowości Dębica Kaszubska – Krzywań oraz pasmo Borzęcinko – Starnice – Dobieszewo. Obszar Wysoczyzny Polanowskiej odznacza się mniejszą wartością przydatności rolniczej. Są to okolice miejscowości: Kotowo, Motarzyno, Budowo i Niepogłędzie. Natomiast najmniej korzystne warunki glebowe panują w rejonie Mielna i Podwilczyna, tj. w południowo – zachodniej część gminy.

Analizując rolniczą przydatność gleb należy wskazać na przeważające grunty słabej, IV klasy bonitacyjnej, które stanowią ponad 58% wszystkich gruntów rolnych. Dobre pod kątem rolniczym gleby III klasy stanowią niecałe 18% wszystkich gruntów rolnych. Pozostałe gleby to ziemie V i VI klasy, które stanowią ponad 24% powierzchni badanego obszaru. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8. Grunty rolne wg. klas bonitacyjnych na terenie gminy Dębica Kaszubska.

Klasy bonitacyjne gruntów rolnych	Powierzchnia w ha	Powierzchnia w %
I	-	0
II	7,42	0,06
III	2 152,91	17,58
IV	7 130,36	58,22
V	2 190,53	17,89
VI	765,12	6,25

Źródło: Dane UG Dębica Kaszubska.

Poniżej przedstawiono strukturę użytkowania gruntów rolnych na terenie gminy. Ponad 80% tych gruntów stanowią grunty orne. Znaczące w strukturze są również łąki trwałe oraz pastwiska, które zajmują łącznie ponad 16% całkowitej powierzchni gminy.

Tabela 9. Struktura gruntów rolnych na terenie gminy Dębica Kaszubska.

Struktura gruntów rolnych	Powierzchnia w ha	Powierzchnia w %
użytki rolne zabudowane	166,39	1,36
łąki trwałe	1 416,01	11,56
pastwiska trwałe	636,50	5,20
grunty orne	9 896,40	80,81
Sady	33,44	0,27
rowy, grunty pod stawami	97,59	0,80
Razem	12 246,34	100

Źródło: Dane UG Dębica Kaszubska.

Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych na terenie gminy wskazuje na przewagę liczebną gospodarstw najmniejszych, o powierzchni do 5 ha, które stanowią ponad 58% wszystkich gospodarstw (308 szt.). Należy jednakże wskazać także na znaczną liczbę gospodarstw największych, o powierzchni 15 ha, które stanowią ponad 23% wszystkich gospodarstw (121 szt.). Tak ukształtowana struktura w zakresie liczby gospodarstw, powoduje że pod względem zajmowanej powierzchni dominują już zdecydowanie gospodarstwa największe, zajmując niemal 87% powierzchni wszystkich gospodarstw na terenie gminy. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono na poniższym rysunku.

Tabela 10. Struktura wielkości indywidualnych gospodarstw rolnych na terenie gminy Dębica Kaszubska w 2021 roku.

Powierzchnia indywidualnych gospodarstw rolnych	Liczba gospodarstw		Powierzchnia gruntów	
	szt.	%	ha fizycznych	%
pow. 1 - do 2 ha	174	33,14	230,24	2,23
2-5 ha	134	25,52	391,32	3,79
5-7 ha	31	5,90	153,63	1,49
7-10 ha	35	6,67	268,31	2,60
10-15 ha	30	5,71	316,29	3,06

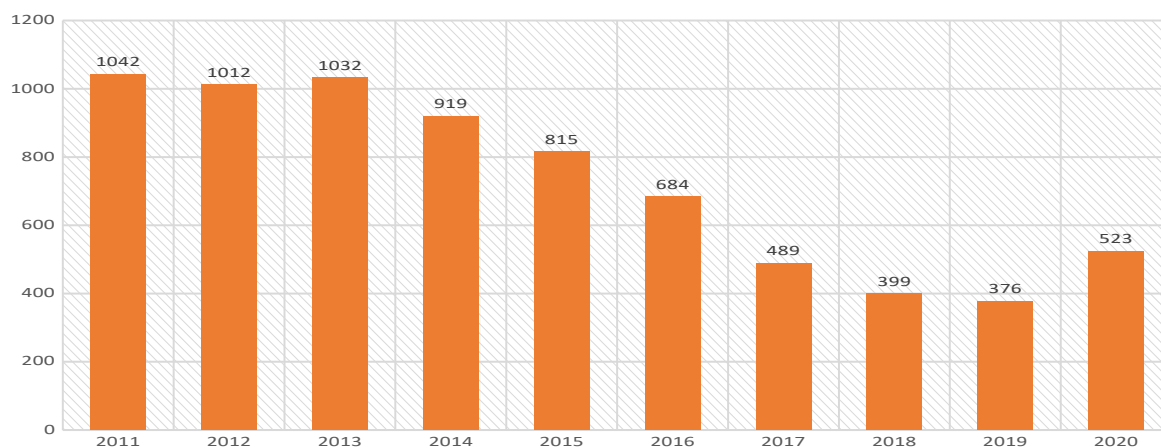
pow. 15 ha	121	23,05	8 963,03	86,83
Suma	525	100,00	10 322,82	100,00

Źródło: Dane UG Dębica Kaszubska.

1.3.3. Bezrobocie

Miarą stopnia rozwoju gospodarczego danego obszaru jest także kwestia bezrobocia. Na terenie gminy Dębica Kaszubska według najnowszych dostępnych danych Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku, na dzień 31.07.2021 roku były zarejestrowane 504 osoby bezrobotne, z czego 280 osób (56%) stanowiły kobiety.

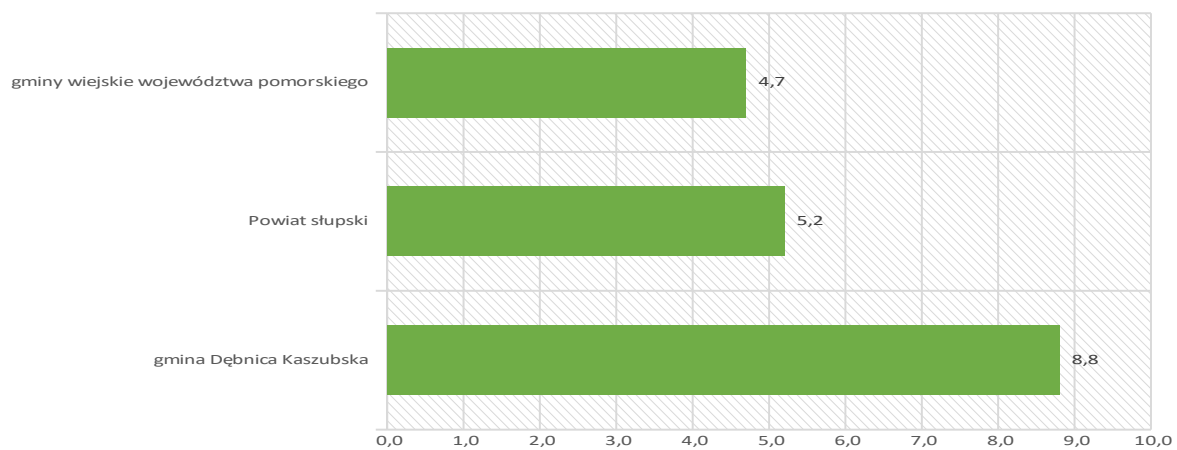
Analiza zmian liczby bezrobotnych w okresie ostatnich 10 lat wskazuje na dynamiczny spadek tej liczby w okresie lat 2011-2019 – kiedy to liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 64%. Jednocześnie w 2020 r. widoczny jest wzrost liczby osób bezrobotnych. Sytuacja ta (kierunek i dynamika zmian) jest charakterystyczna dla całego kraju i wynika z poprawy sytuacji makroekonomicznej w latach 2011-2019 oraz wpływu na rynek pracy pandemii Covid-19 w 2020 roku.

Rysunek 18. Zmiana liczby bezrobotnych na terenie gminy Dębica Kaszubska w latach 2011-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Słupsku.

Porównanie poziomu bezrobocia w gminie Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego wskazuje, że wielkość ta na terenie gminy jest znacznie wyższa od średniej. Relacja liczby bezrobotnych do liczby mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym na koniec 2020 roku wynosiła 8,80% i była znacznie wyższa od średnich, zarówno dla gmin wiejskich województwa pomorskiego jak i powiatu słupskiego. Dane te wskazują na relatywnie mniej korzystną sytuację w zakresie rynku pracy na terenie gminy na tle regionu – szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 19. Poziom bezrobocie w gminie Dębica Kaszubska na tle powiatu sępolskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego w 2020 roku, w % liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

1.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1.4.1. Gospodarka wodno – kanalizacyjna

Gmina Dębica Kaszubska, wg. danych Urzędu Gminy za 2020 rok zwodociągowana jest w 99,64%. Długość sieci wodociągowej wynosi 122,3 km, a mieszkańcy zaopatrywani są w wodę z 15 ujęć wody. Obecnie sieć wodociągowa dociera do następujących miejscowości na terenie gminy: Borzęcino, Borzęcinko, Brzezinec, Łabiszewo, Starnice, Boguszyce, Budowo, Jawory, Niepogłędzie, Gałęzów, Jamrzyno, Ochodza, Kotowo, Motarzyno, Niemczewo, Goszczyno, Leśnia, Spole, Troszki, Dobieszewko, Dobieszewo, Podole Małe, Żarkowo, Dobra, Dobrzec, Gogolewo, Maleniec, Gogolewko, Dębica Kaszubska, Skarszów Górny, Grabin, Dudzicze, Łysomiczki, Krzynia, Krzywań, Skarszów Dolny, Łysomice, Podwilczyn, Mielno, Łosinko, Dobrzykowo, Leśna Polana.

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Dębica Kaszubska wynosi 128,4 km, a system kanalizacyjny oparty został przede wszystkim o aglomerację Dębica Kaszubska i obsługującą ją oczyszczalnię w Dębicy Kaszubskiej oraz uzupełniające ten system dwie lokalne oczyszczalnie ścieków:

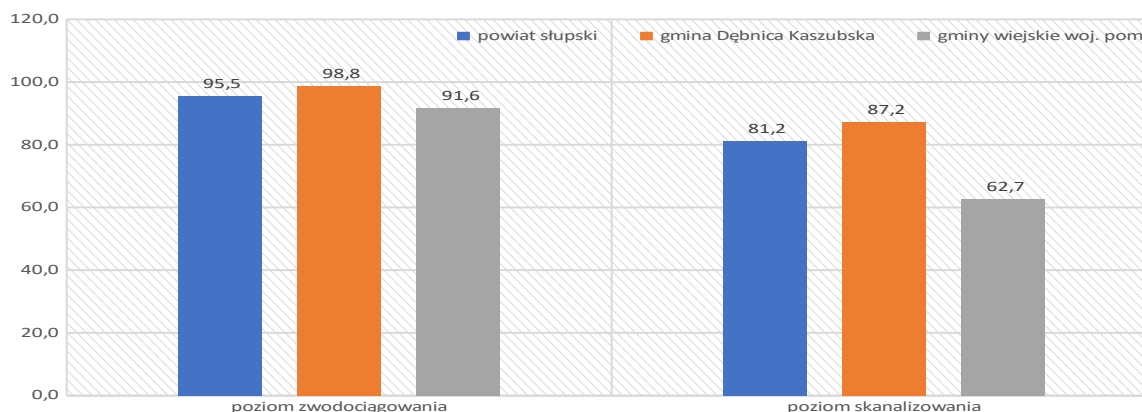
- a. Przeważająca część gminy należy do aglomeracji ściekowej Dębica Kaszubska wyznaczonej Uchwałą nr XXVII/188/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic Aglomeracji ściekowej Dębica Kaszubska. Ścieki z terenu aglomeracji odprowadzane są do gminnej oczyszczalni ścieków w Dębicy Kaszubskiej. Aglomeracja posiada obecnie wielkość 9 258 RLM i obejmuje następujące miejscowości: Gałęzów, Niepogłędzie, Budowo, Kotowo, Motarzyno, Niemczewo, Krzynia, Podole Małe, Dobieszewo, Dobieszewko, Łabiszewo, Borzęcino, Starnice, Krzywań, Grabin, Skarszów Górny, Dębica Kaszubska.
- b. Ścieki z południowej części gminy w obrębie miejscowości Podwilczyn odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w miejscowości Podwilczyn.
- c. Ścieki z zachodniej części gminy w obrębie miejscowości Gogolewo, odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Gogolewie.

Opisany powyżej system oczyszczalni ścieków na terenie gminy jest uzupełniony o zbiornik bezodpływowy obsługujący teren całej miejscowości Leśnia oraz odprowadzenie ścieków z miejscowości Leśna Polana do sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Słupsk, obsługiwaną przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Jezierzycach Spółka z o.o.

Według danych UG Dębica Kaszubska (stan na 31.12.2020 r.) poziom skanalizowania gminy wynosi 87,91%, a z sieci korzysta 8 084 mieszkańców.

Operatorem systemu kanalizacyjnego na terenie gminy Dębica Kaszubska jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Dębicy Kaszubskiej Sp. z o.o.

Na poniższym rysunku dla porównania sytuacji w gminie na tle regionu przedstawiono dane dotyczące stopnia zwodociągowania oraz skanalizowania gminy na tle powiatu słupskiego oraz gmin wiejskich województwa – dane oparto o najnowszą dostępną bazę danych GUS w tym zakresie, za 2019 rok. Z informacji tych wynika, że zarówno poziom wyposażenia w sieć wodociągową jak i w kanalizację sanitarną jest na terenie gminy wyższy od średniej – zarówno dla powiatu jak i województwa, co świadczy o dobrym dostępie mieszkańców do tego typu infrastruktury. Należy natomiast wskazać, że jakość istniejącej infrastruktury wodno – ściekowej w wielu miejscach jest zła i skutkuje koniecznością przeprowadzenia jej pilnej modernizacji i przebudowy.

Rysunek 20. Poziom zwodociągowania i skanalizowania gminy Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego oraz gmin wiejskich województwa pomorskiego, w 2019 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

1.4.2. Gospodarka odpadami

Odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Dębica Kaszubska od 1 stycznia 2021 r. odbywa się za pośrednictwem Zakładu Gospodarki Komunalnej w Dębicy Kaszubskiej (ul. Przemysłowa 1, 76- 248 Dębica Kaszubska) – podmiotu, w którym 100% udziałów posiada Gmina Dębica Kaszubska. Odpady komunalne odbierane są bezpośrednio z nieruchomości, z pojemników, zapewnionych przez właścicieli posesji, a następnie przekazywane do RIPOK – Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych – Bierkowo, będącej własnością Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Słupsku - udziały w Spółce w 100% posiada Miasto Słupsk. Odpady powstające na terenie gminy Dębica Kaszubska są wytwarzane głównie w gospodarstwach domowych oraz na terenach nieruchomości niezamieszkałych jak np.: sklepy, szkoły, ośrodki, a także pozostałe podmioty działalności gospodarczej. Podmioty inne niż mieszkańcy indywidualni podpisują umowy indywidualne z przedsiębiorstwami wpisanymi do rejestru działalności regulowanej.

Na obszarze Gminy Dębica Kaszubska funkcjonuje jeden Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, zlokalizowany w Dębicy Kaszubskiej, przy Zakładzie Gospodarki Komunalnej, ul. Przemysłowa 1. Mieszkańcy gminy, ponoszący opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, mogą bezpłatnie dostarczyć niżej wymienione odpady do PSZOK: papier, tworzywa sztuczne (w tym plastik, opakowania wielomateriałowe oraz drobny metal), szkło, opakowania wielomateriałowe, bioodpady, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, odzież i tekstylia, baterie i akumulatory, przeterminowane chemikalia, przeterminowane leki, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek. Transport odpadów do PSZOKu prowadzony jest we własnym zakresie i na własny koszt. Osoby, które dostarczają odpady komunalne do PSZOK zobowiązane są je umieszczać w poszczególnych kontenerach (zgodnie z przeznaczeniem), wskazanych przez prowadzącego PSZOK.

Ponadto jeden raz w roku prowadzona jest na terenie gminy objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz odzieży i tekstyliów tzw. „wystawka”.

Na potrzeby odbioru zużytych baterii, akumulatorów oraz przeterminowanych leków funkcjonuje na terenie gminy 12 punktów (pojemników) na tego typu odpady. Punkty te znajdują się w miejscowościach: Dębica Kaszubska (5 punktów), Budowo (3 punkty), Borzęcino (2 punkty), Gogolewo, Motarzyno.

Obecnie wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi uzależniona jest od liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość. Jednocześnie zastosowano zwolnienie w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostującymi bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym (w wysokości 2 zł od nieruchomości). Od 1 grudnia 2019 roku obowiązuje na terenie gminy nowa metoda naliczania opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz stawka tej opłaty. Metoda, to iloczyn liczby osób zamieszkujących nieruchomość, a opłata wynosi obecnie:

- 27,00 zł/m-c za pierwszą osobę zamieszkującą nieruchomość;
- 19,00 zł/m-c za każdą kolejną osobę zamieszkującą tę nieruchomość.

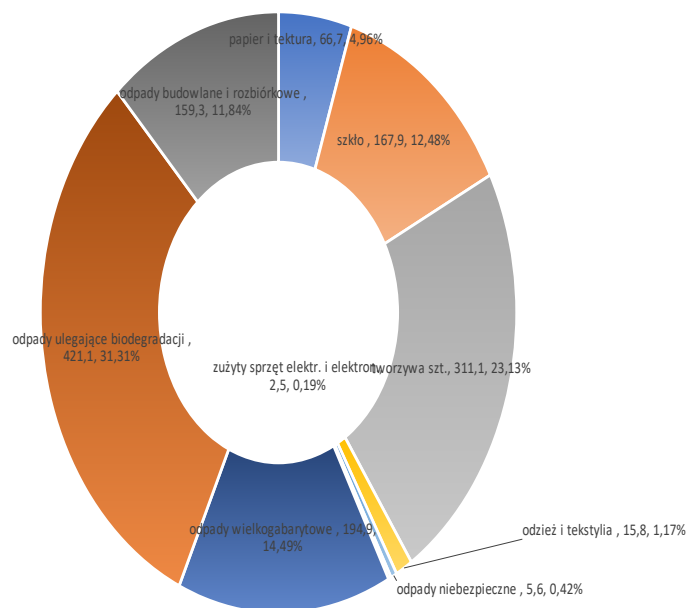
W przypadku niedostosowania się do obowiązku nałożonego przez ustawodawcę, tj. segregacji odpadów, miesięczna stawka opłaty podwyższonej wynosi:

- 54,00 zł/m-c za pierwszą osobę zamieszkującą nieruchomość;
- 38,00 zł/m-c za każdą kolejną osobę zamieszkującą tę nieruchomość.

W całym 2020 roku na terenie gminy, bezpośrednio od mieszkańców² zebrano w sumie 1 344,90 ton odpadów zebranych selektywnie oraz 896,54 ton niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01. Strukturę odpadów zebranych selektywnie przedstawia poniższy rysunek. System selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie gminy należy uznać za dobrze rozwinięty – dane GUS wskazują, że w 2020 roku relacja odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów na terenie gminy wyniosła 47,9% i była znacznie wyższa, zarówno od średniej dla całego powiatu słupskiego (41,2%) jak i gmin wiejskich województwa (43,0%).

---

² Dane zawierają informację dotyczące odpadów zebranych od mieszkańców. Wszystkich odpadów w gminie w 2020 roku zebrano 2 351,558 Mg (od mieszkańców bezpośrednio sprzed nieruchomości oraz z PSZOK).

Rysunek 21. Struktura odpadów selektywnie zebranych na terenie gminy w 2020 roku w tonach oraz %.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentu „Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Dębica Kaszubska za rok 2020”

Według danych GUS za 2020 rok na terenie gminy masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca wyniosła 235 kg i była niższa zarówno od średniej dla powiatu słupeckiego (334 kg) jak i średniej dla gmin wiejskich województwa (299 kg).

1.4.3. Zaopatrzenie w gaz

Gmina Dębica Kaszubska nie posiada dostępu do sieciowego systemu zaopatrzenia w gaz. Potrzeby ciepłe komunalno - bytowe w gospodarstwach domowych zaspokajane są dostawą gazu płynnego LPG, dostarczanego w butlach. Udział gazu płynnego w produkcji energii zużywanej w budynkach mieszkalnych jest nieznaczny i wynosi ok. 0,2%³. Najbliższa trasa gazociągu wysokiego ciśnienia przebiega przez teren sąsiadujących gmin: Słupsk i Kobylnica oraz Miasta Słupsk. W tym kontekście istnieją plany budowy sieci gazowej na terenie gminy w przyszłości. Plany te dotyczą obszarów zwartej zabudowy, na których budowa sieci jest najbardziej opłacalna.

1.4.4. Zaopatrzenie w ciepło i chłód

Zaopatrzenie w ciepło na terenie gminy oparte jest o indywidualne źródła ciepła – obecnie brak jest na terenie gminy sieciowych instalacji zaopatrzenia w energię ciepłą (sieci ciepłowniczej). W przypadku budownictwa mieszkaniowego, wg danych GUS w 2019 roku 70,5% mieszkań na terenie gminy posiadało centralne ogrzewanie; pozostałe mieszkania zaopatrywane były w ciepło z pieców opalanych przede wszystkim paliwami stałymi tj. drewnem, biomasą lub węglem. W źródłach wytwarzania energii na potrzeby indywidualne dominuje zdecydowanie biomasa (drewno, pellet) oraz – ze znacznie mniejszym udziałem – energia elektryczna.

³ Dane na podstawie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dębica Kaszubska na lata 2016 - 2020

Budynki użyteczności publicznej zaopatrywane są w ciepło dzięki lokalnym kotłowniom opartym na drewnie, węglu kamiennym oraz oleju opałowym. Budynki usługowe i przemysłowe posiadają indywidualne źródła ciepła w oparciu o paliwa stałe i ciekłe⁴. W źródłach wytwarzania energii na potrzeby obiektów publicznych także dominuje zdecydowanie biomasa z udziałem na poziomie 81,3%.

Tabela 11. Zużycie energii w budynkach mieszkalnych oraz obiektach użyteczności publicznej.

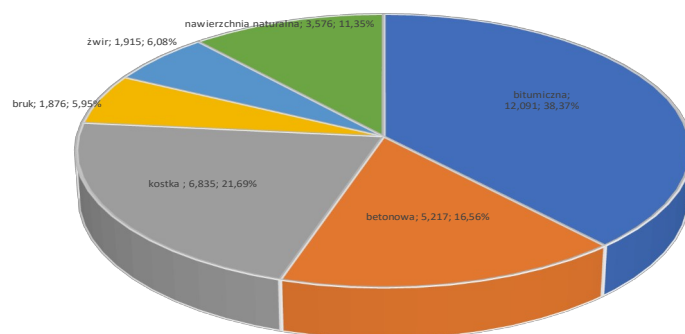
Paliwo wykorzystywane do produkcji energii	Udział w zużyciu energii w % - mieszkania komunalne	Udział w zużyciu energii w % - obiekty użyteczności publicznej
Węgiel kamienny	2,4	4,5
Olej opałowy	7,0	0,0
Gaz ziemny	0,2	0,0
Biomasa	76,0	81,3
Energia elektryczna	12,7	6,6
OZE	1,6	7,5

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dębica Kaszubska na lata 2016 – 2020, AMT PARTNER Sp. z o.o., Gdańsk. 2016 r.

Należy zaznaczyć coraz większą popularność odnawialnych źródeł energii na terenie gminy, ze szczególnym uwzględnieniem energii słonecznej – w tym zakresie m.in. dzięki dofinansowaniu ze środków publicznych w ostatnich latach zarówno mieszkańcy jak i obiekty publiczne zostały wyposażone w instalacje OZE dotyczące przede wszystkim paneli fotowoltaicznych oraz kolektorów słonecznych. Rozwój tych form produkcji energii będzie powodował rosnący udział OZE w produkcji energii zarówno elektrycznej jak i cieplnej na terenie gminy także w przyszłości.

1.4.5. Transport

Gmina Dębica Kaszubska posiada relatywnie dogodne połączenia komunikacyjne z regionem – decyduje o tym przede wszystkim dobre połączenie drogowe samej Dębicy Kaszubskiej z najbliższymi ośrodkami miejskimi: Słupskiem i Bytowem. Znacznie mniej korzystnie przedstawia się sytuacja pozostałych części gminy, oddalonych od gminnej miejscowości, które cechują się niską dostępnością komunikacyjną, rozumianą zarówno jako mała gęstość sieci dróg jak i słaba jakość istniejącej infrastruktury. Główną oś transportową gminy stanowi droga wojewódzka nr 210 relacji Unichowo – Słupsk, będąca drogą najwyższej kategorii na terenie gminy, a jednocześnie jedyną drogą wojewódzką przebiegającą przez gminę. Uzupełnienie układu komunikacyjnego gminy stanowią drogi niższego rzędu – powiatowe i gminne, które zapewniają bezpośrednią obsługę mieszkańców. Należy natomiast wskazać, że na dobre skomunikowanie gminy ma również wpływ bliska lokalizacja dróg krajowych tj. drogi krajowej nr 21 Słupsk – Miastko oraz przede wszystkim drogi krajowej nr 6 relacji Gdańsk – Szczecin, które przebiegają w odległości ok 3 km od granic gminy, odpowiednio od strony południowo – zachodniej oraz północnej. Relatywnie dogodny układ komunikacyjny gminy stanowi w dużej mierze o jej atrakcyjności: gospodarczej, turystycznej oraz mieszkaniowej.

Rysunek 22. Struktura nawierzchni dróg gminnych na terenie gminy Dębica Kaszubska w 2021 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębica Kaszubska.

W kontekście danych o rodzaju nawierzchni dróg publicznych na terenie gminy, należy wskazać, że wszystkie odcinki dróg wojewódzkich oraz powiatowych posiadają nawierzchnię bitumiczną. W przypadku dróg gminnych ich strukturę przedstawiono na powyższym rysunku. Zaprezentowane dane wskazują na relatywnie korzystną sytuację dróg w tej kwestii – spośród 31,51 km dróg gminnych zdecydowana większość bo 76,62% posiada nawierzchnię utwardzoną (bitumiczną, betonową oraz z kostki), w tym 38,37% długości wszystkich dróg to drogi o nawierzchni bitumicznej.

W zakres komunikacji publicznej, przez teren gminy nie przebiegają obecnie czynne linie, a tym samym połączenia kolejowe – najbliższa linia kolejowa to linia relacji Gdańsk – Szczecin biegnąca w odległości ok. 10 km na północ od granic gminy. Najbliższa gminnej miejscowości stacja kolejowa znajduje się w Słupsku – w odległości ok. 20 km od Dębicy Kaszubskiej.

W przypadku komunikacji autobusowej, głównym przewoźnikiem świadczącym usługi transportu publicznego jest obecnie PKS Słupsk – według danych tego przewoźnika obecnie na linii Słupsk – Dębica Kaszubska funkcjonuje w dni powszednie 26 połączeń autobusowych⁵. Dane GUS wskazują ponadto na umiejscowienie na terenie gminy w sumie 90 przystanków autobusowych.

1.4.6. Gospodarka mieszkaniowa i planowanie przestrzenne

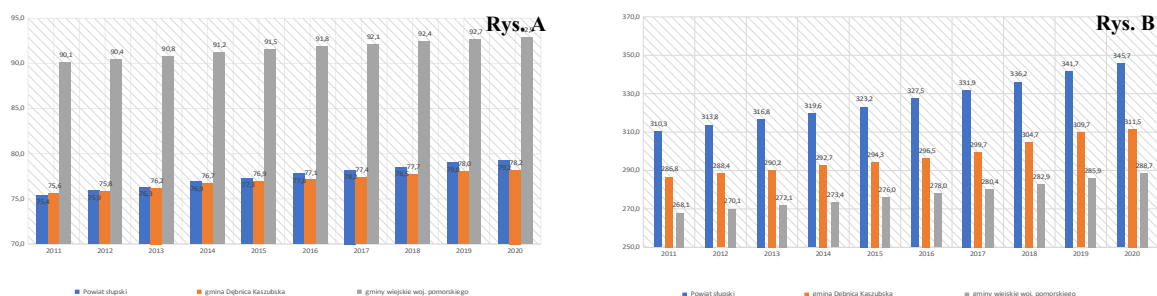
Biorąc pod uwagę kwestię jakości życia oraz atrakcyjności do zamieszkania – jednym z ich przejawów jest rozwój budownictwa mieszkaniowego na danym terenie wskazujący na dostępność nowych zasobów mieszkaniowych.

W kontekście zasobów mieszkaniowych dostępnych na terenie gminy Dębica Kaszubska należy wskazać, że w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców sytuacja przedstawia się znacznie lepiej niż ma to miejsce średnio w gminach wiejskich województwa, a jednocześnie relatywnie mniej korzystnie w relacji do średniej dla powiatu słupskiego. W tym ostatnim przypadku na mniej korzystną wartość przedmiotowego wskaźnika wpływa m.in. fakt, że obszar powiatu obejmuje także miasta: Ustka i Kępicze – gdzie z uwagi na gęstość zaludnienia oraz charakter zabudowy przedmiotowy wskaźnik jest na znacznie wyższym poziomie od notowanego na obszarach wiejskich. Charakterystyczne jest, że opisana powyżej tendencja

⁵ Dane dotyczą połączenia z Dębicy Kaszubskiej do Słupska

występuje z podobnym natężeniem w całym analizowanym okresie czasu, tj. ostatnich 10 latach (Rys. B).

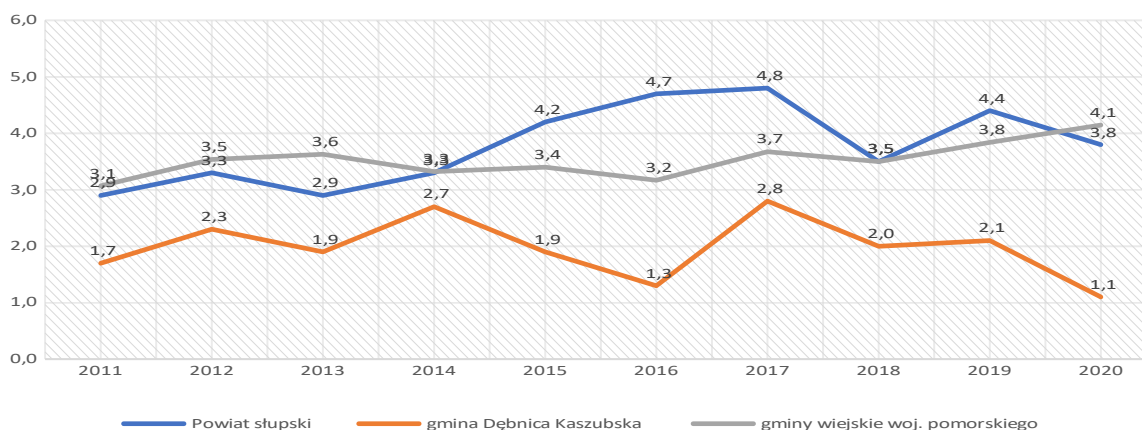
W kontekście warunków mieszkaniowych mierzonych przeciętną powierzchnią użytkową 1 mieszkania należy wskazać, że sytuacja na terenie gminy jest w każdym z analizowanych lat bardzo zbliżona do średniej dla powiatu słupskiego, a jednocześnie znacznie niższa od średniej dla gmin wiejskich województwa (Rys. A). Według danych GUS za 2020 rok powierzchnia ta na terenie gminy sięga poziomu 79,2 m², przy 78,2 m² w przypadku powiatu bytowskiego oraz 92,9 m² w odniesieniu do średniej dla gmin wiejskich województwa pomorskiego.

Rysunek 23. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m² (rys. A) oraz mieszkania na 1 000 mieszkańców (Rys. B) w gminie Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego oraz gmin wiejskich województwa pomorskiego, w latach 2011-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tendencje oraz natężenie zmian w kwestii zasobów mieszkaniowych obrazuje liczba nowych budynków mieszkalnych wybudowanych na terenie gminy na tle powiatu oraz województwa, w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Dane te wskazują, że liczba nowych budynków mieszkalnych w gminie Dębica Kaszubska jest znacznie mniejsza od średniej dla powiatu oraz gmin wiejskich województwa – ponadto widoczna jest tendencja spadkowa zmian przedmiotowego wskaźnika w okresie ostatnich 10 lat – co jest zjawiskiem odwrotnym do notowanego w skali powiatu czy województwa. W ostatnim analizowanym roku (2020) wartość wskaźnika wyniosła na terenie gminy 1,1‰, i była niemal czterokrotnie niższa od wartości notowanych dla powiatu (3,8) i gmin wiejskich województwa (4,1) – porównanie to świadczy o relatywnie niższym poziomie rozwoju budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy przy jednoczesnym spadku jego dynamiki w ostatnich latach.

Rysunek 24. Nowe budynki mieszkalne na 1 000 ludności w gminie Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego oraz gmin wiejskich województwa pomorskiego, w latach 2011-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie gminy Dębica Kaszubska uchwalonych jest obecnie 13 obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, na łącznym obszarze 598 ha. Dane te wskazują, że jedynie 2% powierzchni gminy objęte jest przedmiotowymi planami. Jest to wartość bardzo niewielka biorąc pod uwagę zarówno potrzeby gminy w tym zakresie jak i porównanie z regionem – w całym powiecie słupskim MPZP obejmują obszar 34 865 ha, co stanowi 15,1% powierzchni powiatu; jeszcze większa dysproporcja występuje w przypadku porównania z gminami wiejskimi województwa pomorskiego, w których średnio planami objęte jest 21,8% powierzchni poszczególnych gmin. Relatywnie niekorzystną sytuację w tym zakresie potwierdza fakt, że na 80 gmin wiejskich w województwie, gmina Dębica Kaszubska pod względem powierzchni objętej MPZP znajduje się na 68 miejscu.

2. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH MIESZKAŃCÓW GMINY DĘBNICA KASZUBSKA.

2.1. Metodologia badania

W przedmiotowym rozdziale zaprezentowano wyniki badań ankietowych przeprowadzonych na przełomie października i listopada 2021 roku wśród mieszkańców gminy Dębica Kaszubska. Badanie było przeprowadzone w formie ankiety internetowej (CAWI) do której odnośnik został zamieszczony na stronie internetowej Urzędu Gminy w Dębicy Kaszubskiej oraz rozsyłany drogą elektroniczną (w tym za pośrednictwem systemu Librus). W badaniu w sumie wzięło udział 107 osób. Ankieta obejmowała metryczkę oraz kilka pytań merytorycznych. Poniżej przedstawiono charakterystykę grupy osób która wzięła udział w badaniu.

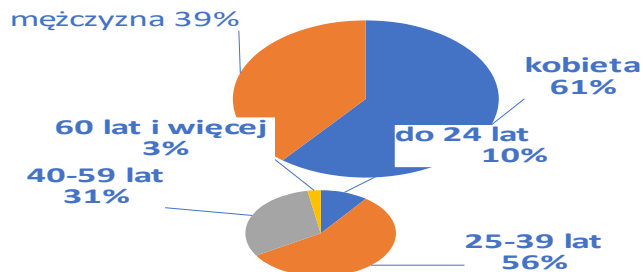
2.2. Charakterystyka respondentów

W badaniu opinii mieszkańców udział wzięło 107 respondentów, z których większość (61%) stanowiły kobiety. Największą wg wykształcenia grupą osób uczestniczących w badaniu były osoby z wykształceniem wyższym (52%) oraz średnim (33%).

zasadnicze zawodowe
7%

wyższe

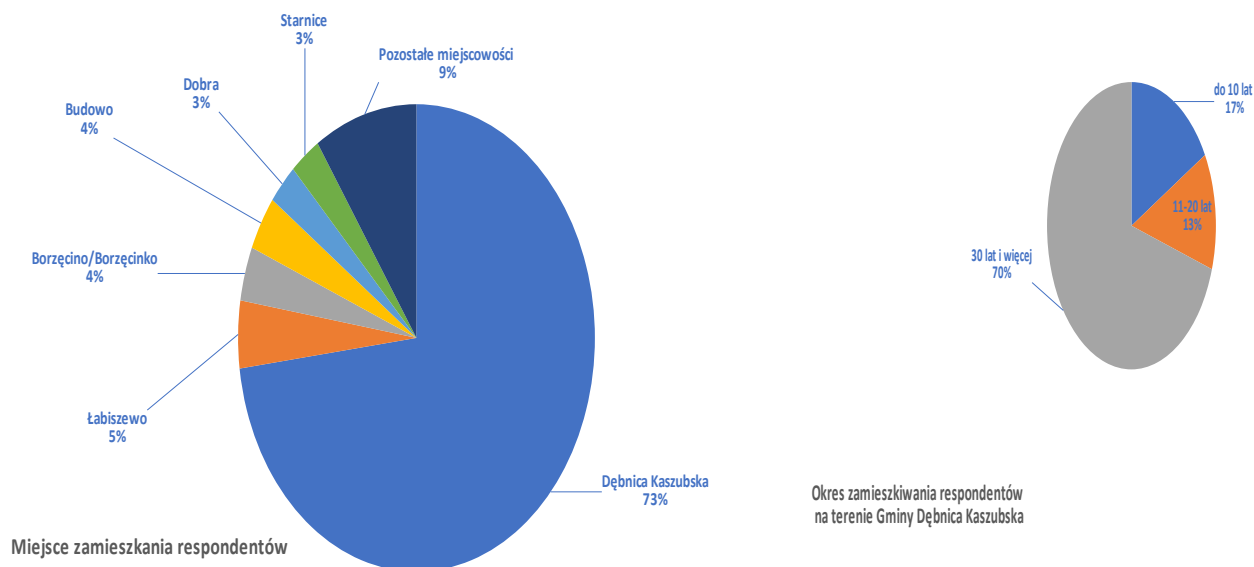
WYKSZTAŁCENIE RESPONDENTÓW

respondentów

Wiek respondentów

pracownicy w zakładach pracy, ale swoją reprezentację wśród badanych posiadali też przedsiębiorcy (8%), studenci i uczniowie (6%), osoby bezrobotne (5%) oraz emeryci i renciści (3%). Najliczniejszą grupą pod względem wieku były osoby w przedziale wiekowym 25-39 lat (56%) oraz 40-59 lat (31%).

W ankiecie uczestniczyli głównie mieszkańcy samej Dębnicy Kaszubskiej (73%) oraz po kilka osób z miejscowości: Łabiszewo, Borzęcino, Borzęcinko, Budowo, Dobra, Starnice, oraz pojedyncze osoby z Krzyni, Gogolewa, Niepogłędzia, Gałęzowa, Motarzyna, Goszczyna, Podwilczyna, Skarszowa Górnego i Skarszowa Dolnego. Zdecydowana większość respondentów zamieszkuje na terenie Gminy Dębica Kaszubska od 30 i więcej lat.

2.3. Ocena warunków życia w Gminie Dębica Kaszubska w opinii mieszkańców

Poniżej przedstawiono wyniki odpowiedzi na zadane respondentom pytania ankietowe.

Pytanie 1. Proszę ocenić warunki życia w gminie dotyczące sfery społecznej, wg skali wskazanej w tabeli.

Mieszkańcy w ramach odpowiedzi na przedmiotowe pytanie mieli za zadanie ocenić wskazane elementy jakości życia związane ze sferą społeczną. Ocena polegała na wskazaniu dla każdego ocenianego elementu stopnia jego oceny wg skali:

- bardzo dobrze,
- dobrze,
- źle,
- bardzo źle
- nie mam zdania.

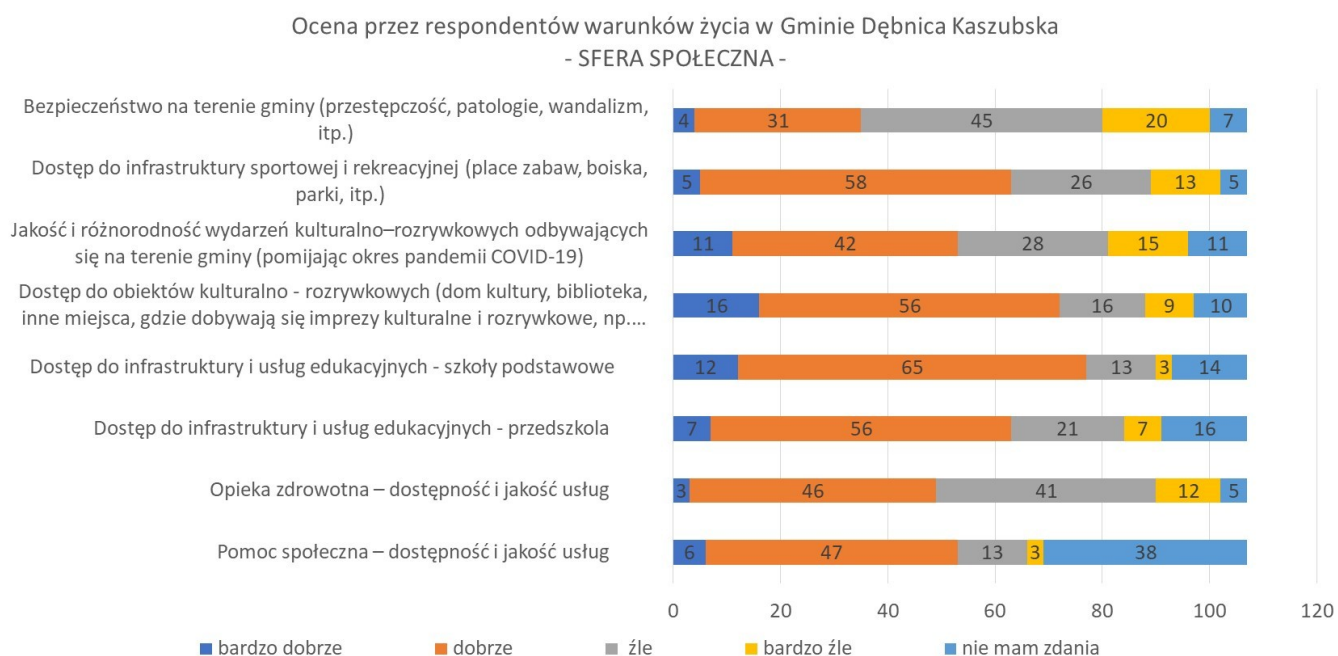
W ramach sfery społecznej ocenie poddano wszystkie najważniejsze elementy życia mieszkańców gminy, tj.:

- Pomoc społeczna – dostępność i jakość usług,
- Opieka zdrowotna – dostępność i jakość usług,
- Dostępność i jakość usług edukacyjnych – przedszkola,
- Dostęp do infrastruktury i usług edukacyjnych – szkoły podstawowe,
- Dostęp do obiektów kulturalno – rozrywkowych,
- Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno–rozrywkowych odbywających się na terenie gminy,

- Dostęp do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej,
- Bezpieczeństwo na terenie gminy.

Otrzymane wyniki wskazują, że najwyżej ocenianymi elementami życia na terenie gminy Dębica Kaszubska w sferze społecznej (najwięcej odpowiedzi dobrych i bardzo dobrych) były: dostęp do infrastruktury i usług edukacyjnych na poziomie szkoły podstawowej (72% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz dostęp do obiektów kulturalno-rozrywkowych (67% tego typu ocen), a tylko nieznacznie gorzej oceniono dostęp do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej oraz dostęp do przedszkoli (po 59%).

Na drugim biegunie oceny elementów życia sfery społecznej znalazły się elementy najniżej ocenione, do których zaliczono przede wszystkim: bezpieczeństwo na terenie gminy (61% ocen złych i bardzo złych) oraz opiekę zdrowotną (50%), ale sporo złych i bardzo złych ocen otrzymała także jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych (50%). Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy rysunek.

Pytanie 2. Proszę ocenić warunki życia w gminie dotyczące sfery gospodarczej, wg skali wskazanej w tabeli.

W ramach sfery gospodarczej ocenie poddano wszystkie najważniejsze elementy życia mieszkańców gminy, tj.:

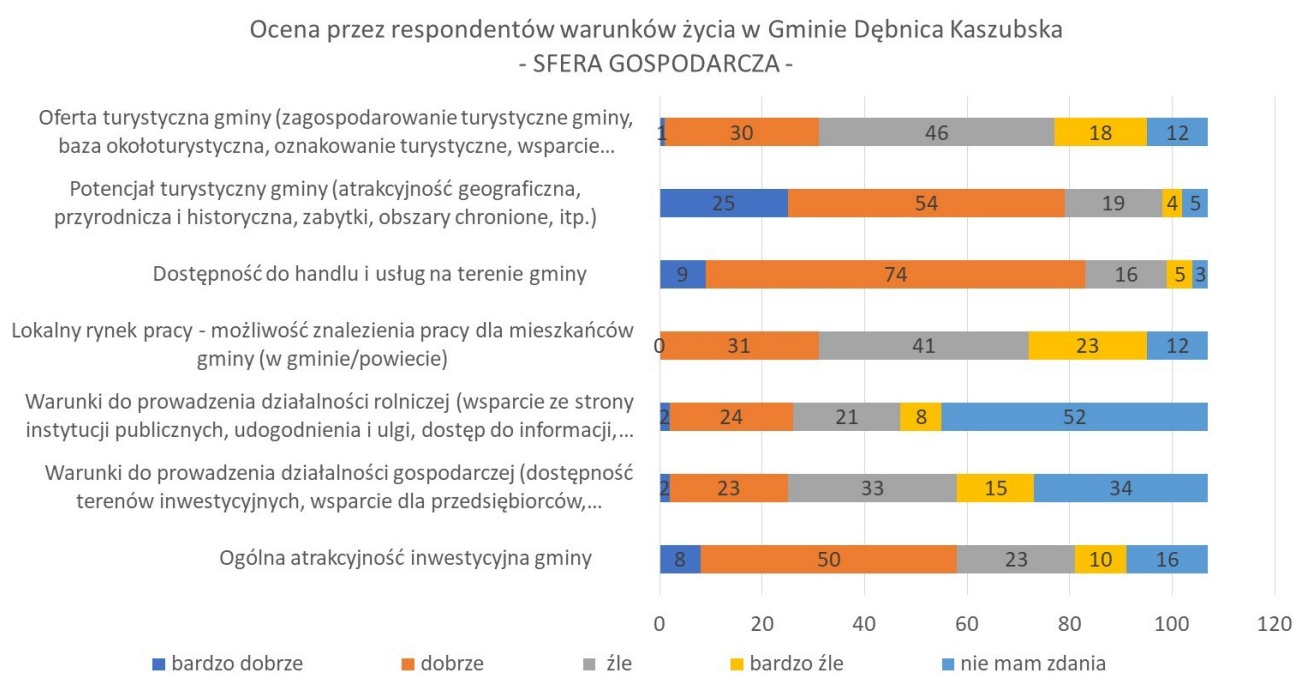
- Ogólna atrakcyjność inwestycyjna gminy,
- Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej,
- Warunki do prowadzenia działalności rolniczej,
- Lokalny rynek pracy - możliwość znalezienia pracy dla mieszkańców gminy (w gminie/powiecie),
- Dostępność do handlu i usług na terenie gminy,
- Potencjał turystyczny gminy (atrakcyjność geograficzna, przyrodnicza, itp...),
- Oferta turystyczna gminy (zagospodarowanie turystyczne, baza turystyczna oznakowanie, itp.).

Otrzymane wyniki wskazują, że najwyżej mieszkańcy w tej sferze życia oceniają: dostępność do handlu i usług na terenie gminy – który na poziomie dobrym i bardzo dobrym oceniło 78% ankietowanych mieszkańców, wysoki potencjał turystyczny gminy (74% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz ogólną atrakcyjność inwestycyjną gminy (54%).

Na drugim biegunie znalazły się elementy rozwoju gospodarczego oceniane najniżej (najwięcej ocen złych i bardzo złych) – należą do nich: oferta turystyczna gminy i lokalny rynek

pracy i możliwości znalezienia pracy dla mieszkańców gminy (po 60%) oraz warunki do prowadzenia działalności gospodarczej (48%).

Szczegółowe dane dla każdej z badanych kwestii sfery gospodarczej przedstawiono na poniższym rysunku.

Pytanie 3. Proszę ocenić warunki życia w gminie dotyczące jakości infrastruktury, wg skali wskazanej w tabeli.

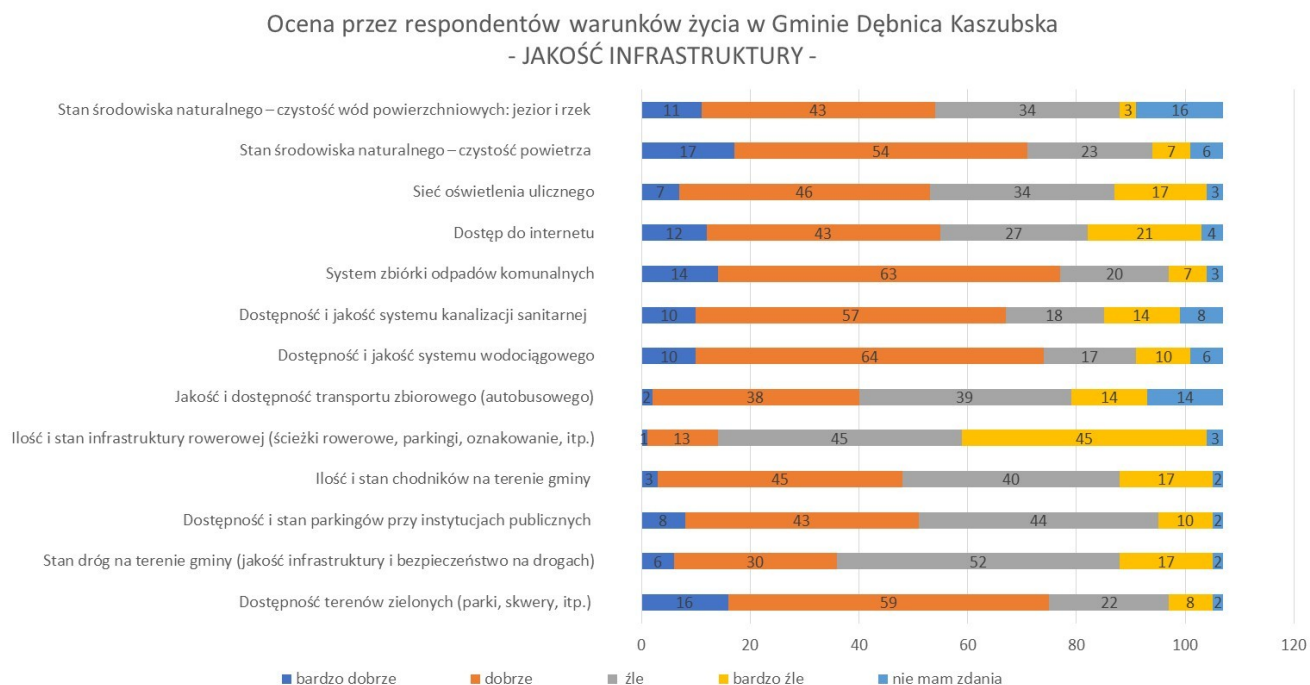
W ramach jakości infrastruktury ocenie także poddano wszystkie najważniejsze elementy życia mieszkańców gminy, tj.:

- Dostępność terenów zielonych,
- Stan dróg,
- Dostępność i stan parkingów przy instytucjach publicznych,
- Ilość i stan chodników,
- Ilość i stan infrastruktury rowerowej,
- Jakość i dostępność transportu zbiorowego,
- Dostępność i jakość systemu wodociągowego,
- Dostępność i jakość systemu kanalizacji sanitarnej,
- System zbiórki odpadów komunalnych,
- Dostęp do Internetu,

- Sieć oświetlenia ulicznego,
- Stan środowiska naturalnego – czystość powietrza,
- Stan środowiska naturalnego – czystość wód powierzchniowych: jezior i rzek.

Wyniki przeprowadzonych badań ankietowych wskazują, że w analizowanej sferze mieszkańcy najwyżej oceniają jakość życia związaną z: systemem zbiórki odpadów komunalnych (72%) oraz dostępnością terenów zielonych (70% ocen dobrych i bardzo dobrych), dostępnością i jakością systemu wodociągowego (69%) i stanem środowiska naturalnego - czystość powietrza (66%).

Zdecydowanie najgorzej (najwięcej ocen złych i bardzo złych) oceniono: ilość i stan infrastruktury rowerowej (84%), stan dróg (77%), ilość i stan chodników (53%), jakość i dostępność transportu zbiorowego oraz dostępność i stan parkingów przy instytucjach publicznych (50%). Szczegóły dotyczące opinii mieszkańców w kwestii jakości infrastruktury przedstawiono na poniższym rysunku.

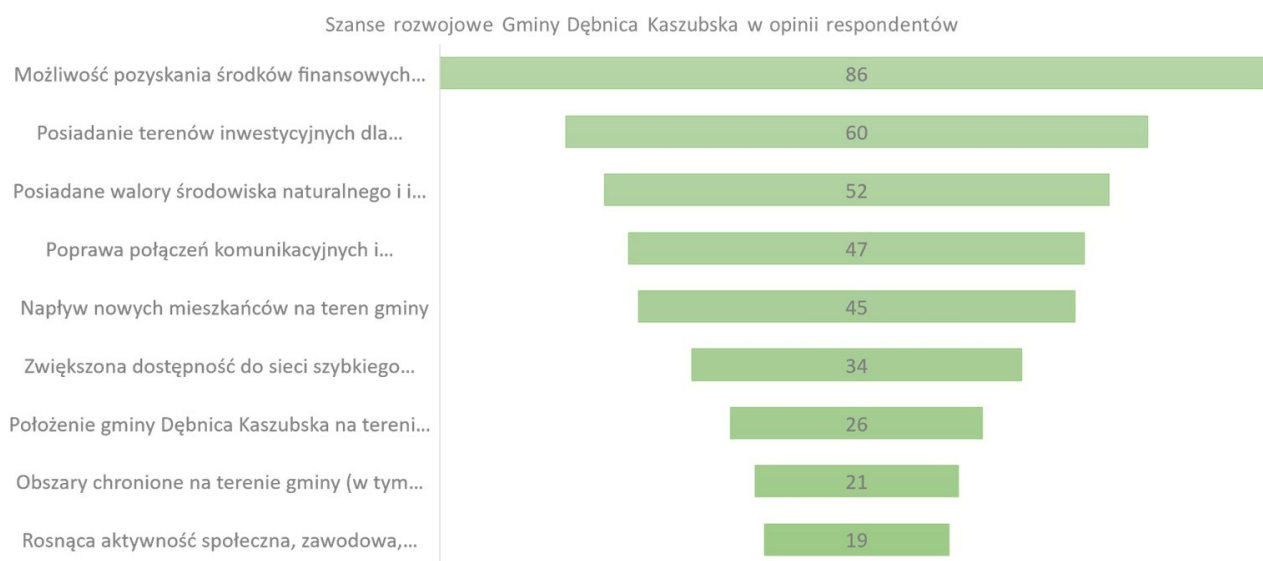
Pytanie 4. Jakie są Pani/Pana zdaniem najważniejsze szanse na rozwój gminy w najbliższej przyszłości?

Kolejne z pytań dotyczyło szans na rozwój gminy w najbliższej przyszłości, które mieszkańcy uważają za szczególnie ważne. W ramach odpowiedzi na tak postawione pytanie istniała możliwość wskazania maksymalnie 5 najważniejszych odpowiedzi spośród następujących:

- Napływ do Polski imigrantów z terenów Europy Wschodniej (Ukraina) i ich wpływ na poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- Obszary chronione na terenie gminy (w tym Park Krajobrazowy Dolina Słupi)
- Napływ nowych mieszkańców na teren gminy
- Położenie gminy na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Słupsk-Ustka
- Poprawa połączeń komunikacyjnych i skrócenie czasu dojazdu do Słupska

- Rosnąca aktywność społeczna, zawodowa, kulturalna i sportowa osób w wieku senioralnym,
- Napływ środków finansowych od osób pracujących za granicą,
- Zwiększona dostępność do sieci szybkiego przesyłu danych i skokowy wzrost cyfrowych umiejętności mieszkańców,
- Posiadanie terenów inwestycyjnych dla lokalizacji nowych działalności gospodarczych,
- Posiadane wysokie walory środowiska naturalnego i ich wykorzystanie na potrzeby turystyki
- Inne, jakie?

Otrzymane wyniki wskazują, że za największe szanse (ponad 80% ankietowanych wskazało taką odpowiedź) na rozwój gminy w przyszłości mieszkańcy uznali możliwość pozyskania środków finansowych z UE; na drugim miejscu z udziałem wskazań na poziomie 56% znalazło się posiadanie terenów inwestycyjnych, a na kolejnym czynniki związane z posiadanymi wysokimi walorami środowiska naturalnego i ich wykorzystaniem na potrzeby turystyki (49%).

Pytanie 5. Jakie są Pani/Pana zdaniem najważniejsze zagrożenia dla rozwoju gminy w najbliższej przyszłości?

W kolejnym pytaniu ankietowani mogli wskazać najważniejsze ich zdaniem zagrożenia dla rozwoju gminy w najbliższej przyszłości. Na tak postawione pytanie – tak jak w przypadku szans – mieszkańcy mogli wskazać maksymalnie 5 najważniejszych odpowiedzi, spośród następujących:

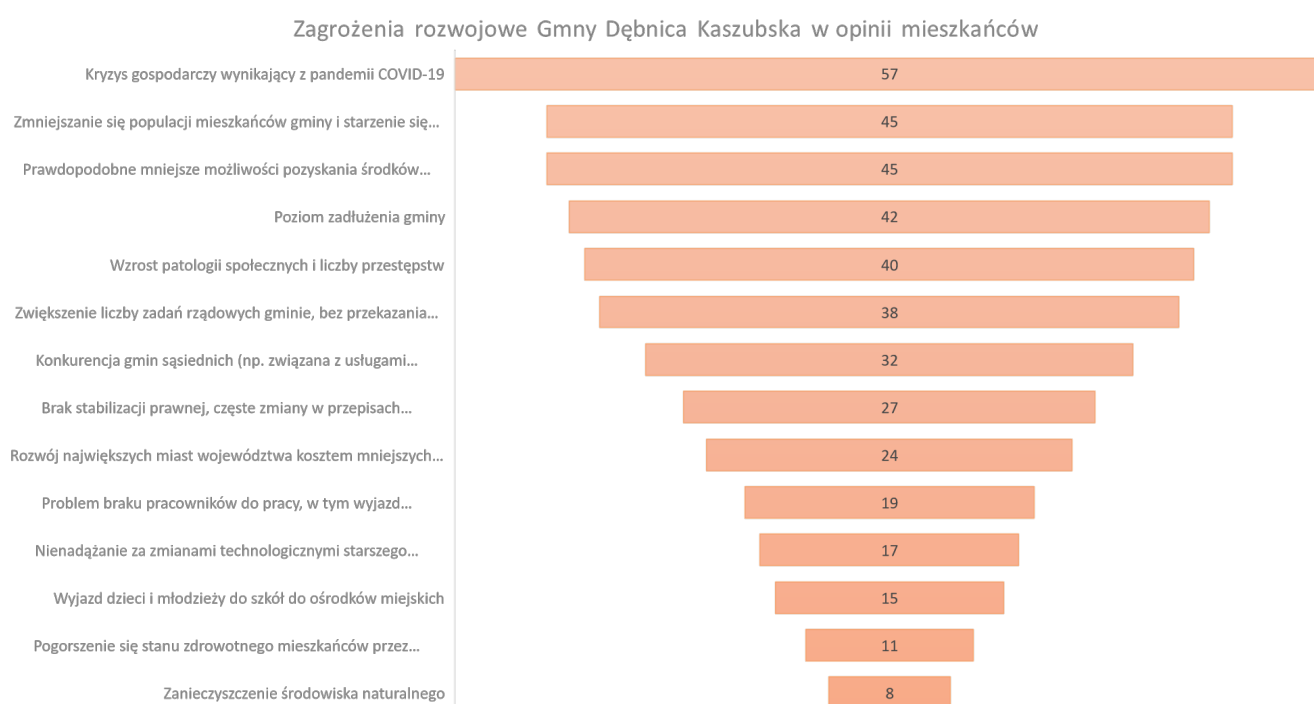
- Prawdopodobnie mniejsze możliwości pozyskania środków finansowych z UE po roku 2020,
- Kryzys gospodarczy wynikający z pandemii Covid-19,
- Zwiększenie liczby zadań rządowych gminie, bez przekazania pieniędzy na ich realizację,

- Brak stabilizacji prawnej, częste zmiany w przepisach uniemożliwiają planowanie długoletnie,
- Zmniejszanie się populacji mieszkańców gminy i starzenie się społeczeństwa,
- Nienadążanie za zmianami technologicznymi starszego pokolenia
- Rozwój największych miast województwa kosztem mniejszych ośrodków,
- Wzrost patologii społecznych i liczby przestępstw,
- Problem braku pracowników do pracy, w tym wyjazd mieszkańców gminy do pracy za granicę,
- Pogorszenie się stanu zdrowotnego mieszkańców przez upowszechnienie niewłaściwych zachowań społecznych (brak aktywności fizycznej, uzależnienia, niezdrowa dieta itp.),
- Wyjazd dzieci i młodzieży do szkół do innych ośrodków miejskich (Trójmiasto, Żukowo, itp.),
- Poziom zadłużenia gminy,
- Zanieczyszczenie środowiska naturalnego,
- Konkurencja gmin sąsiednich (np. związana z usługami turystycznymi czy z dostępnymi terenami inwestycyjnymi),
- Inne, jakie?

Otrzymane wyniki wskazują, że wśród odpowiedzi dominowały zdecydowanie kwestie: braku kryzysu gospodarczego wynikającego z pandemii Covid-19 (53% odpowiedzi), zmniejszanie się populacji mieszkańców gminy i starzenie społeczeństwa oraz mniejsza możliwość pozyskania środków finansowych z UE po roku 2020 (po 42%).

Z pozostałych, najczęściej wskazywanych odpowiedzi na uwagę zasługują ponadto „poziom zadłużenia gminy” oraz „wzrost patologii społecznych” i „zwiększenie liczby zadań rządowych przekazywanych gminie bez przekazania środków na ich realizację” - z wynikami na poziomie ponad 35-40%.

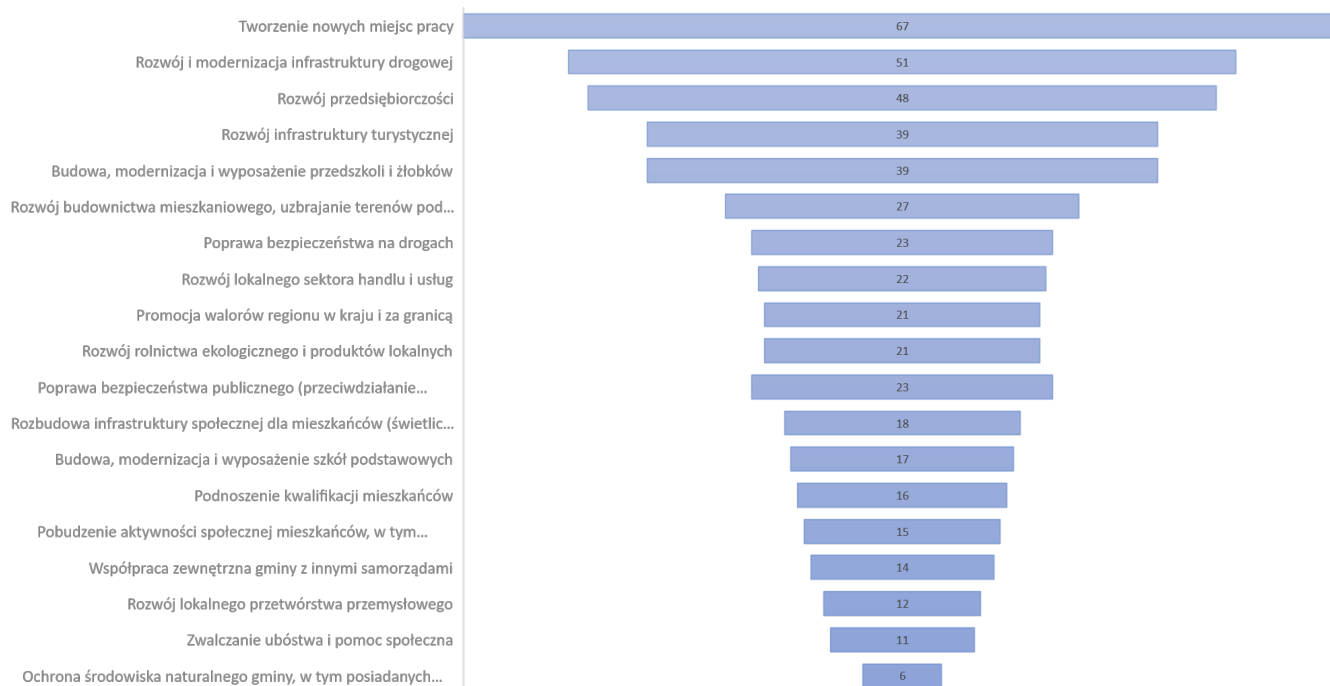
Pytanie 6. Jakie są Pani/Pana zdaniem największe potrzeby rozwojowe gminy w okresie najbliższych 10 lat?

W kolejnym pytaniu ankietowano wskazywali najważniejsze ich zdaniem potrzeby rozwojowe gminy w najbliższej przyszłości. Na tak postawione pytanie – tak jak w przypadku szans i zagrożeń – mieszkańcy mogli wskazać, maksymalnie 5 najważniejszych odpowiedzi, spośród następujących:

- Rozwój przedsiębiorczości,
- Tworzenie nowych miejsc pracy,
- Promocja walorów regionu w kraju i za granicą,
- Rozwój rolnictwa ekologicznego i produktów lokalnych
- Rozwój lokalnego przetwórstwa przemysłowego,
- Rozwój lokalnego sektora handlu i usług,
- Rozwój budownictwa mieszkaniowego, uzbrajanie terenów pod budownictwo,
- Rozwój infrastruktury turystycznej,
- Rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej,
- Rozbudowa infrastruktury społecznej dla mieszkańców (świetlice wiejskie, place zabaw, boiska, itp.),
- Budowa, modernizacja i wyposażenie szkół podstawowych,
- Budowa, modernizacja i wyposażenie przedszkoli i żłobków,
- Zwalczanie ubóstwa i pomoc społeczna,
- Podnoszenie kwalifikacji mieszkańców,
- Poprawa bezpieczeństwa na drogach,
- Poprawa bezpieczeństwa publicznego (przeciwdziałanie patologiom, walka z przestępczością, itp.),
- Zróżnicowanie źródeł dochodów dla osób zajmujących się rolnictwem,
- Pobudzenie aktywności społecznej w zakresie działalności stowarzyszeń,
- Współpraca zewnętrzna gminy z innymi samorządami,
- Inne, jakie?

Spośród wyżej wymienionych możliwych odpowiedzi, ankietowani zdecydowanie najczęściej wskazywali jedną: tworzenie nowych miejsc pracy – wybraną przez 63% badanych. Kolejne zaznaczone potrzeby to: rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej (48% ankietowanych opowiedziało się za tą potrzebą) oraz rozwój przedsiębiorczości – którą oznaczyło 45% ankietowanych. Kolejne miejsca z udziałem na poziomie 36% zajęły z kolei kwestie związane z rozwojem infrastruktury turystycznej oraz budową, modernizacją i wyposażeniem przedszkoli i żłobków. Szczegółowe dane dot. odpowiedzi na to pytanie pokazuje poniższy rysunek.

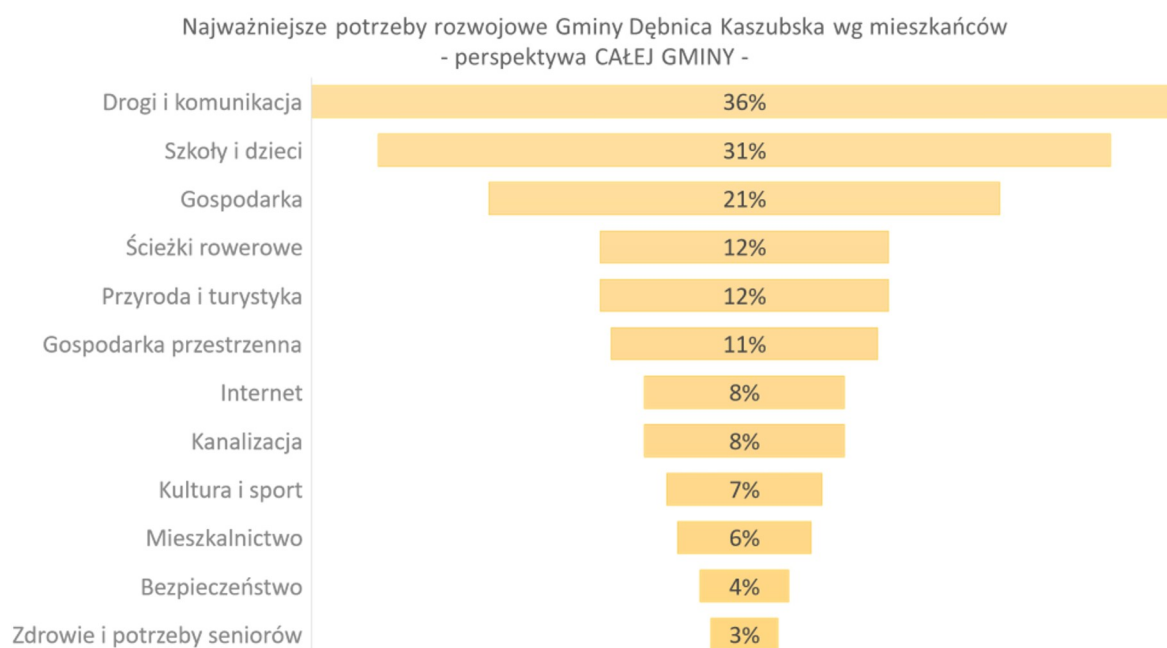
Najważniejsze potrzeby rozwojowe Gminy Dębница Kaszubska w najbliższych 10 latach w opinii mieszkańców

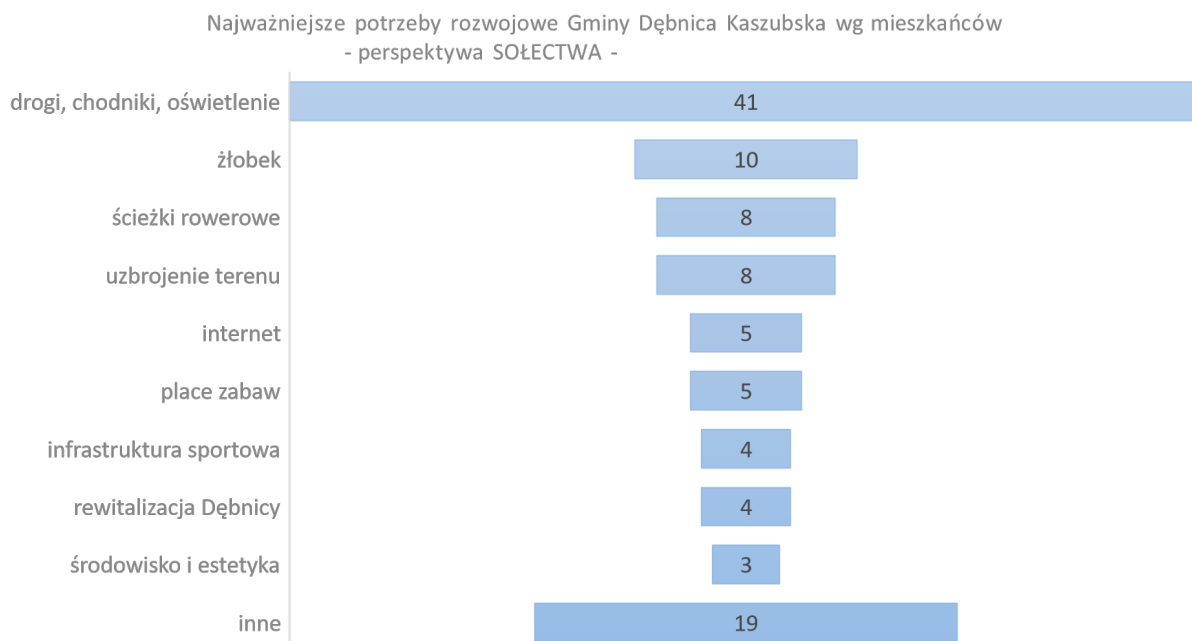
Pytanie 6. Jakie są Pani/Pana zdaniem najważniejsze inwestycje jakie powinny zostać zrealizowane w okresie najbliższych 10 lat na terenie gminy?

W tym pytaniu ankietowani mogli sami wskazać najważniejsze ich zdaniem inwestycje - mogli wskazać maksymalnie 5 najważniejszych odpowiedzi. Analiza propozycji zdefiniowanych przez mieszkańców pozwoliła na ich pogrupowanie w kategorie zaprezentowane na poniższym wykresie, z którego wynika, iż 36% wszystkich zgłoszonych inwestycji dotyczy poprawy jakości infrastruktury drogowej. Do zgłoszonych w tej kategorii inwestycji należały zarówno ogólne propozycje kompleksowej poprawy stanu dróg, chodników, oświetlenia, jak i inwestycje dotyczące konkretnych odcinków dróg (drogi 210, wybranych ulic w samej Dębnicy Kaszubskiej oraz dróg prowadzących do niektórych miejscowości w gminie). Drugą najliczniej reprezentowaną kategorią inwestycji była kategoria „szkoły i dzieci”, gdzie wymieniano głównie budowę żłobka, zwiększenie miejsc w oddziałach przedszkolnych, place zabaw dla dzieci oraz kuchnie i stołówki w szkołach. Inwestycje tej kategorii zaproponowało 31% ankietowanych. Kolejną powtarzającą się kategorią potrzebnych inwestycji były przedsięwzięcia związane z rozwojem gospodarczym - 21% osób zgłosiło takie propozycje, a wśród nich większość dotyczyło pozyskiwania nowych inwestorów tworzących miejsca pracy dla mieszkańców oraz wspierania przedsiębiorczości w gminie za pomocą takich instrumentów jak: powstanie stref ekonomicznych, inkubator przedsiębiorczości, ulgi i preferencje dla osób prowadzących działalność na terenie gminy. Część ankietowanych wskazywała także konkretne rodzaje działalności czy usługi, których brakuje na terenie gminy lub ich jakość jest niewystarczająca (stacja paliw, restauracja, miejsce bankietowe, konkurencyjny market). Powyżej 10% respondentów wskazywało jako najważniejsze inwestycje związane ze ścieżkami rowerowymi, podobna liczba osób wskazywała inwestycje związane z ochroną przyrody oraz wykorzystaniem potencjału przyrodniczego na cele turystyczne i nieco mniej osób zauważa potrzeby w zakresie

gospodarki przestrzennej, w której mieszczą się takie przedsięwzięcia jak: wyodrębnienie terenów inwestycyjnych, ich uzbrajanie, sprzedaż działek pod inwestycje, jak również rewitalizacja Dębnicy Kaszubskiej i uporządkowanie jej najbardziej zaniedbanych obszarów.

Z perspektywy mieszkańców poszczególnych sołectw do najważniejszych kategorii inwestycji należą te z zakresu infrastruktury drogowej (38% ankietowanych) oraz budowa żłobka, ścieżki rowerowe, uzbrojenie terenów (każdą kategorię wskazało ok. 9% ankietowanych).

4. ANALIZA SWOT.

W niniejszym punkcie jako podsumowanie przeprowadzonej powyżej diagnozy stanu obecnego rozwoju gminy Dębica Kaszubska, przedstawiono jej wyniki w postaci analizy SWOT, prezentującej mocne i słabe strony gminy oraz szanse i zagrożenia dla jej rozwoju w przyszłości. Analizę oparto o zarówno wyniki analizy danych statystycznych dotyczących rozwoju gminy na tle powiatu i regionu, jak i wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy. Dodatkowo, w analizie uwzględniono wyniki dyskusji z mieszkańcami uczestniczącymi w 3 spotkaniach strategicznych przeprowadzonych w listopadzie 2021r. Otrzymane w ten sposób informacje stanowią podstawę do dalszych prac nad przygotowaniem strategii rozwoju gminy i wyznaczaniem celów i kierunków jej rozwoju na przyszłość.

W poniższej tabeli kolorem pomarańczowym oznaczono czynniki dotyczące głównie sfery społecznej, niebieskim – sfery gospodarczej oraz kolorem żółtym czynniki związane z infrastrukturą.

MOCNE STRONY

1. Duża – znacznie wyższa na tle powiatu i województwa – liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na terenie gminy
2. Znacznie lepszy na tle regionu dostęp mieszkańców do wychowania przedszkolnego
3. Dobry dostęp do infrastruktury i usług edukacyjnych
4. Dobry dostęp do infrastruktury kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i świetlic
5. Bogata oferta zajęć kulturalnych i edukacyjnych oferowanych w ośrodku kultury
6. Przygotowany punkt pod usług rehabilitacyjne
7. Systematycznie rosnąca liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy
8. Brak uciążliwego przemysłu na terenie gminy
9. Położenie w pobliżu miasta Słupska – dostęp do obiektów usługowych i handlowych, miejsc pracy itp. dla mieszkańców gminy
10. Znaczący potencjał turystyczny gminy
11. Wysokie walory środowiska naturalnego – duża dostępność terenów zielonych, wysoka lesistość (51%), rzeka Słupia
12. Wyższy dla tle powiatu i województwa odsetek powierzchni gminy zajmowany przez obszary prawnie chronione
13. Wysoki poziom zwodociągowania gminy
14. Relatywnie wysoki na tle średniej dla województwa poziom skanalizowania aglomeracji Dębica Kaszubska
15. Dobrze rozwinięty system gospodarki odpadami komunalnymi
16. Atrakcyjne położenie komunikacyjne gminy (sąsiedztwo dróg krajowych nr 6 i 21; droga wojewódzka 210)
17. Przygotowane miejsce na kuchnię - miejsce oraz środki finansowe na utworzenie kuchni wraz ze stołówką przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Dębicy Kaszubskiej
18. Opracowywany MPZ w Dobrej oraz na wjeździe do Dębicy (tereny inwestycyjne)

SŁABE STRONY

1. Malejąca systematycznie liczba mieszkańców gminy
2. Ujemny i malejący w ostatnich latach przyrost naturalny
3. Wysokie ujemne saldo migracji
4. Ogólna relatywnie gorsza sytuacja demograficzna na terenie gminy na tle powiatu i

województwa
5. Starzejące się społeczeństwo – relatywnie mniejszy na tle województwa udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w ludności gminy
6. Relatywnie niska na tle powiatu i województwa aktywność mieszkańców mierzona udziałem w wyborach powszechnych
7. Duża liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na terenie gminy niewykazujących żadnej aktywności od dłuższego czasu
8. Brak kół gospodyń wiejskich
9. Mało zaangażowane rady sołeckie
10. Niższy na tle regionu poziom wskaźnika skolaryzacji na poziomie szkół podstawowych
11. Rzadkie uczestnictwo uczniów dębnickich szkół w konkursach
12. Niewystarczająca infrastruktura społeczna
13. Za niskie środki finansowe na doposażenie szkół
14. Niski poziom bezpieczeństwa na terenie gminy (wandalizm, patologie, słaba rozpoznawalność twarzy z nagrań monitoringu, za niska dostępność policji oraz duża prędkość na drogach)
15. Niski poziom dostępności i jakości usług opieki zdrowotnej
16. Brak oferty socjoterapii w świetlicach na terenie gminy
17. Ograniczony dostęp do usług opieki pedagogicznej na terenie gminy
18. Brak dostępu do usług psychologicznych
19. Ograniczony dostęp do usług logopedycznych
20. Słabe wyniki testów ósmoklasistów
21. Słabe zaangażowanie młodych osób w życie społeczne
22. Mniejsza na tle regionu liczba przedsiębiorstw w przeliczeniu na liczbę mieszkańców gminy (niższy poziom rozwoju przedsiębiorczości)
23. Brak dużych przedsiębiorstw na terenie gminy (generowanie miejsc pracy; podatki, itp.)
24. Słabe warunki do prowadzenia działalności gospodarczej (niska dostępność terenów inwestycyjnych, niewystarczające wsparcie i brak zachęt dla przedsiębiorców, itp...)
25. Relatywnie słabe warunki glebowe do prowadzenia produkcji rolnej (klasy bonitacyjne gleb)
26. Dominacja małych, niskotowarowych gospodarstw rolnych; relatywnie niewielka na tle województwa liczba gospodarstw dużych
27. Znacznie wyższy od średniej dla powiatu i województwa poziom bezrobocia na terenie gminy
28. Słaba oferta i baza turystyczna na terenie gminy
29. Niewystarczające zagospodarowanie turystyczne
30. Utrudniająca rozwój usług turystycznych słaba infrastruktura wodno-kanalizacyjna
31. Słabszy na tle regionu rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy, mierzony liczbą oddawanych do użytkowania budynków mieszkalnych
32. Bardzo niski na tle regionu udział powierzchni objętej MPZP w powierzchni ogółem gminy
33. Brak infrastruktury rowerowej
34. Słaba jakość infrastruktury drogowej (w tym chodników, oświetlenia, parkingów, itp.)
35. Kluby seniora dostępne poza miejscowościami zamieszkania seniorów (brak komunikacji dla osób 60+)
36. Istniejące obszary nieskanalizowane na terenie gminy
37. Wyeksploatowana oczyszczalnia ścieków

38. Słaba jakość infrastruktury kanalizacyjnej i wodociągowej
39. Słaba jakość infrastruktury drogowej
40. Niewystarczający stopień wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii
41. Duża ilość bioodpadów generująca wysokie koszty ich utylizacji

SZANSE

1. Możliwość pozyskania środków finansowych z UE
2. Posiadanie terenów inwestycyjnych dla lokalizacji nowych działalności gospodarczych
3. Walory środowiska naturalnego i potencjał rozwoju turystyki
4. Zagospodarowanie bioodpadów
5. Możliwości pozyskania środków na OZE
6. Moda na mieszkanie na wsi
7. Rosnące zainteresowanie zdrowym stylem życia

ZAGROŻENIA

1. Kryzys gospodarczy wynikający z pandemii COVID-19
2. Spadek liczby mieszkańców gminy
3. Prawdopodobnie mniejsze dostępne fundusze zewnętrzne niż w poprzednich okresach
4. Poziom zadłużenia gminy
5. Wzrost patologii społecznych i liczby przestępstw
6. Kryzys finansów samorządów w związku z ponoszeniem większych kosztów za świadczenie usług publicznych
7. Postępujące zmiany klimatyczne

5. CELE I KIERUNKI ROZWOJU.

Przejdźcie od diagnozy stanu obecnego i podsumowującej jej wyniki analizy SWOT do poziomu wyborów strategicznych oparto w Strategii o założenia analizy SWOT/TOWS.

Analiza SWOT stanowi przykład typowego podejścia „od wewnątrz na zewnątrz” i pozwala zadać kilka kluczowych pytań, prowadzących nas do określenia strategii działania:

- a. czy siły pozwolą wykorzystać szanse?
- b. czy słabości „zablokują” wykorzystanie szans?
- c. czy siły pozwolą na przewyciężenie zagrożeń?
- d. czy słabości wzmocnią negatywny skutek zagrożeń?

Komplementarnym podejściem jest analiza TOWS „z zewnątrz do wewnątrz”, w ramach której można zadać następujące pytania:

- a. czy zagrożenia osłabią siły?
- b. czy szanse spotęgują siły?
- c. czy zagrożenia spotęgują słabości?
- d. czy szanse pozwolą przewyciężyć słabości?

Analiza TOWS/SWOT łączy oba podejścia do planowania, a także uwzględnia interakcje między czynnikami wewnętrznymi i zewnętrznymi, stanowiąc tym samym punkt wyjścia do sformułowania strategii gminy. Zgodnie z metodologią tworzenia analizy TOWS/SWOT dla każdego z 8 pytań przedstawionych powyżej należy zbudować odpowiednią macierz, za pomocą której badaniu podlegają relacje zachodzące odpowiednio między poszczególnymi zagrożeniami i siłami, szansami i siłami, zagrożeniami i słabościami, szansami i słabościami (analiza TOWS), a także relacje między poszczególnymi siłami i szansami, słabościami i szansami, siłami i zagrożeniami, słabościami i zagrożeniami (analiza SWOT).

W przypadku określenia strategii Gminy Dębница Kaszubska bazowano na opisanej procedurze gdzie interakcje między poszczególnymi czynnikami oceniane były według skali 0–1, gdzie:

- a. 0 – oznaczało brak zależności,
- b. 1 – oznaczało istnienie zależności.

Na tej podstawie opracowano osiem macierzy prezentujących zależności między słabymi stronami i zagrożeniami (analiza SWOT) oraz między zagrożeniami a słabymi stronami (analiza TOWS), co w sumie dało opracowanie 8 macierzy. Kolejnym krokiem przeprowadzanej analizy było dokonanie zestawienia zbiorczego, w którym zsumowano oddziaływania poszczególnych czynników w ramach analizy SWOT i TOWS. Kombinacja czynników, dla których w zestawieniu zbiorczym wartość jest największa, wskazuje w konsekwencji na optymalną strategię działania dla gminy. Macierz normatywnych strategii działania wskazuje na możliwość wystąpienia 4 strategii działania:

- a. strategia SO (agresywna, maxi - maxi) - która dąży do wykorzystania szans pojawiających się w otoczeniu, bazując na mocnych stronach; jest to strategia silnej ekspansji rozwojowej, inwestowania i dalszego budowania przewagi konkurencyjnej
- b. strategia ST (konserwatywna, maxi - mini) - polegająca na wykorzystaniu mocnych stron w celu uniknięcia lub zredukowania wpływu zagrożeń zewnętrznych. Przykładami działań składających się na tę strategię mogą być: redukcja kosztów, skoncentrowanie się na określonych obszarach

- c. strategia WO (konkurencyjna, mini - maxi) - której celem jest przewyższenie słabości (lub ich unikanie) przez budowanie przewagi konkurencyjnej wykorzystując możliwości, jakie stwarza otoczenie.
- d. strategia WT (defensywna mini - mini) - która jest zorientowana na redukcję wewnętrznych słabości oraz unikanie zagrożeń ze strony otoczenia. Obejmuje one takie działania, jak: redukcja kosztów, zaprzestanie dalszych inwestycji⁶.

	Szanse	Zagrożenia
Sily	strategia agresywna	strategia konserwatywna
Słabości	strategia konkurencyjna	strategia defensywna

Wyniki przedmiotowej analizy SWOT/TOWS dla Gminy Dębica Kaszubska przedstawiono w poniższej tabeli. Jak wynika z zaprezentowanych danych przeprowadzona analiza wskazuje na strategię defensywną (mini-mini) – jako najbardziej efektywną dla Gminy Dębica Kaszubska - która polega na redukcji wewnętrznych słabości oraz unikaniu zagrożeń ze strony otoczenia.

Rozpatrywana kombinacja	Wyniki z analizy TOWS		Wyniki z analizy SWOT		Zestawienie zbiorcze TOWS/SWOT	
	suma interakcji	suma iloczynów	suma interakcji	suma iloczynów	suma interakcji	suma iloczynów
WO szanse (O)/ słabe strony (W)	44	3,71	96	9,4	140	13,11
WT zagrożenia (T) / słabe strony (W)	62	5,61	148	12,7	210	18,31
SO szanse (O)/ mocne strony (S)	79	8,47	65	7,42	144	15,89
ST zagrożenia (T)/ mocne strony (S)	36	4,07	14	1,41	50	5,48

Rys 31. Wyniki analizy SWOT/TOWS.

Źródło: Opracowanie własne

5.1. Wizja rozwoju Gminy Dębica Kaszubska

Na bazie sformułowanej powyżej matrycy z wynikami analizy SWOT-TOWS, poniżej wskazano wizję rozwoju Gminy Dębica Kaszubska, określającą pożądany stan docelowy jaki zostanie osiągnięty w wyniku realizacji przedmiotowej Strategii. Wizja rozwoju Gminy przedstawia się następująco:

⁶ W. Dziemianowicz, K. Szmigiel-Rawska, P. Nowicka, A. Dąbrowska, Planowanie strategiczne, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012

Gmina Dębica Kaszubska:

- jest miejscem zamieszkania dla osób aktywnych i świadomych, którzy kochają i szanują przyrodę i korzystają z niej w sposób odpowiedzialny i inwestują w rozwiązania proekologiczne
- zapewnia wysoką jakość życia poprzez atrakcyjną ofertę dla mieszkańców, wspieranie tożsamości lokalnej, ciekawe i dostępne usługi kulturalne, czyste powietrze i piękne, zadbane otoczenie
- oferuje dobry poziom edukacji dla dzieci w wieku szkolnym, wspierając ich w osiąganiu sukcesów w szkole i poza nią, jak również zapewnia dobrą opiekę dla dzieci w przedszkolu i żłobku
- zapewnia mieszkańcom dostęp do kompleksowych, wysokiej jakości usług ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej
- oferuje adekwatne wsparcie grupom społecznym o różnych potrzebach – w tym osobom niepełnosprawnym, seniorom, osobom zagrożonym wykluczeniem z powodu bezrobocia, rodzinom z dysfunkcjami, itp.
- zapewnia poczucie bezpieczeństwa swoim mieszkańcom, a energię młodych ludzi przekierowuje na działania pozytywne,
- jest wyposażona w dobrej jakości infrastrukturę komunalną ograniczającą negatywny wpływ człowieka na środowisko,
- jest dobrze skomunikowana ze Słupskiem i Bytowem oraz posiada dobrej jakości, bezpieczną sieć dróg, w tym także wewnętrznych,
- zapewnia dobrą bazę turystyczną i rekreacyjną dla mieszkańców oraz turystów, którzy szukają spokojnych miejsc wypoczynku i aktywności na łonie natury w oparciu o bezpieczną infrastrukturę m.in. kajakową i rowerową,
- jest dogodnym miejscem do pracy i prowadzenia działalności gospodarczej, szczególnie w zakresie handlu i usług, w tym usług turystycznych oraz prowadzenia działalności rolniczej, w szczególności w zakresie produkcji ekologicznej i produkcji oraz sprzedaży produktów lokalnych.

Misja Gminy Dębica Kaszubska

Misja Gminy Dębica Kaszubska określa w syntetycznym ujęciu zadanie organizacji – Gminy – jakie zostaje jej postawione w związku z realizacją przedmiotowej Strategii.

Misją Gminy Dębica Kaszubska jest:

Zapewnienie atrakcyjnych warunków do zamieszkania i wypoczynku oraz wysokiej jakości życia mieszkańców. Gmina Dębica Kaszubska docenia wielokulturowy charakter społeczności lokalnej, wykorzystuje walory przyrodnicze i położenie geograficzne z troską o środowisko naturalne.

5.3. Cele rozwoju Gminy Dębica Kaszubska

Na bazie przedstawionych powyżej założeń, w poniższym rozdziale przedstawiono cele główne, cele strategiczne, cele operacyjne oraz kierunki działań/typy projektów do realizacji w przyszłości na terenie gminy Dębica Kaszubska. W przypadku wskazanych typów projektów, mają one charakter przykładowy i wynikają z uwag i opinii mieszkańców gminy, którzy w części celów wskazywali wprost na potrzebę realizacji konkretnych typów projektów – podane przykłady nie zamykają natomiast listy zadań jakie będą realizowane w każdym z celów.

W ramach procesu planowania założeń przedmiotowej Strategii wyznaczono do realizacji 3 cele główne – po 1 w każdej z wydzielonych sfer funkcjonalnych gminy, opartych o założenia przeprowadzonej analizy SWOT oraz opisanej specyfiki obszaru gminy. Przy wyznaczaniu celów głównych niniejszej Strategii posłużono się pogłębioną analizą SWOT/TOWS – zgodnie z przedstawionymi powyżej uwarunkowanymi - ukazującą uspołeczniony proces diagnozy obecnej sytuacji analizowanego obszaru. Dokonano hierarchizacji wyznaczonych cech pod kątem ich znaczenia oraz wpływu na osiągnięcie wymaganego stanu docelowego – misji i wizji rozwoju. Tym samym wyznaczono te cechy (elementy analizy SWOT), które mają największe znaczenie dla rozwoju całego obszaru objętego Strategią przy założeniu, że wysiłki będą skoncentrowane na niwelowaniu słabych stron i unikaniu zagrożeń. Niemniej jednak, przyjęto, iż istotnie Gmina Dębica Kaszubska winna wykorzystywać swoje mocne strony i korzystać z pojawiających się szans, aby dysproporcje rozwojowe pomiędzy Gminą i regionem wyrównywać w jak najszybszym możliwym tempie. Na tej podstawie wskazano najważniejsze czynniki dla rozwój gminy, co stało się punktem wyjścia do zdefiniowania celów głównych i szczegółowych jej rozwoju. Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe uwarunkowania wyznaczono następujące cele główne do realizacji:

Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera infrastrukturalna
Cel główny: Wysoka jakość usług i infrastruktury społecznej oraz aktywni mieszkańcy	Cel główny: Wysoki potencjał gospodarczy Gminy Dębica Kaszubska	Cel główny: Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Dębica Kaszubska

Cel główny I: Wysoka jakość usług i infrastruktury społecznej oraz aktywni mieszkańcy

Przedmiotowy cel wynika z zarówno w synergii pomiędzy mocnymi stronami oraz szansami, jak i potrzebami rozwojowymi mającymi swoje źródło w słabych stronach gminy. W kwestii silnych stron cel bazuje na wykorzystaniu potencjału gminy w postaci dobrego dostępu do infrastruktury i usług edukacyjnych oraz wychowania przedszkolnego. Dodatkowo, znaczący jest tu też dobry dostęp do infrastruktury kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i świetlic oraz bogata oferta zajęć edukacyjnych oferowanych w ośrodku kultury. Te mocne strony wzmocnią efekt zwiększającej się popularności wsi jako miejsca zamieszkania. Niemniej jednak, aby szansa ta miała znaczenie w rozwoju gminy, niezbędna jest troska o wysoką jakość usług. Ta konieczność pojawia się w kontekście oświaty i edukacji, gdzie występują liczne słabe strony – oferta edukacyjna wymaga poprawy, co możliwe jest przy lepszej współpracy grona pedagogicznego, rodziców, uczniów oraz organu prowadzącego i instytucji zewnętrznych. Otwartość komunikacji o problemach w oświacie na poziomie lokalnym i reagowanie na zidentyfikowane bariery ograniczyć może odływ uczniów ze szkół gminnych i wpłynąć pozytywnie na atrakcyjność osiedleńczą gminy.

Nie bez znaczenia jest także kreowanie działań społecznych, które będą odpowiedzią na zjawisko starzenia się społeczeństwa czy zauważalne patologie społeczne oraz niski poziom aktywności społecznej. Dość gęsta istniejąca infrastruktura społeczna czy znaczna liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych są atutami, ale niestety nie są to czynniki decydujące o aktywności mieszkańców – tu potrzebna jest intensywna praca nad kapitałem społecznym w Gminie Dębica Kaszubska i partycypacją obywatelską. Wyzwaniem jest stworzenie takich warunków, które będą mobilizowały mieszkańców do zaangażowania w sprawy zarówno publiczne jak i społeczne na terenie gminy, podejmowania różnych form aktywności (jak wolontariat, koła gospodyń wiejskich, grupy nieformalne, organizacje

pozarządowe, czy przedsiębiorstwa społeczne, itp.), realnego prowadzenia działalności misyjnej przez podmioty III sektora, włącznie ich w wykonywanie zadań publicznych w różnych formach i obszarach (w tym za pomocą inicjatywy lokalnej, funduszu sołectkiego, konkursów dotacyjnych dla organizacji czy nawet udzielania zamówień z klauzulami społecznymi, itp.).

W kontekście słabych stron widoczne są przede wszystkim kwestie braków infrastrukturalnych związanych ze świadczeniem na terenie gminy usług opiekuńczych w formie żłobka, niewystarczającego dostępu do usług ochrony zdrowia (rehabilitacyjnych, psychologicznych, itp.) czy brakiem mieszkań socjalnych i komunalnych.

Na terenie gminy występuje także potrzeba uzupełnienia infrastruktury społecznej i rekreacyjnej (np. placówki pomocy społecznej, świetlice, boiska, itp.) w miejscach gdzie jeszcze jej nie ma i gdzie istnieje na nie zapotrzebowanie.

W kontekście szans na rozwój należy wskazać przede wszystkim możliwość skorzystania ze środków UE i krajowych na realizację celów społecznych, których wykorzystanie zależeć będzie od aktywności w pozyskiwaniu funduszy na te cele przez samą gminę oraz przez partnerstwa o charakterze ponadgminnym, w których gmina bierze udział (MOFS-U, LGD PDS, RLGD PB, Słupski Związek Powiatowo-Gminny).

W kwestii zagrożeń rozwoju gminy przedmiotowy cel wychodzi przede wszystkim naprzeciw takim kwestii jak: problemy demograficzne, patologie społeczne.

W konsekwencji w ramach celu głównego wyznaczono do realizacji dwa cele strategiczne, tj.:

I.1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I USŁUG SPOŁECZNYCH – odnoszący się głównie do kwestii publicznej infrastruktury edukacyjnej oraz ochrony zdrowia i pomocy społecznej jak również do kwestii jakości usług w tych obszarach.

I.2. WZROST AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW I POGŁĘBIANIE WIĘZI SPOŁECZNYCH POMIĘDZY NIMI – to cel głównie związany z kapitałem społecznym i tworzeniem dobrych warunków do jego rozwoju, stymulowania i wspierania mieszkańców w działaniach społecznych, zaangażowaniu obywatelskim, za pomocą wysokiej jakości działań kulturalnych, działań na rzecz III sektora, działań partnerskich na zewnątrz gminy.

Cel główny II: Wysoki potencjał gospodarczy Gminy Dębica Kaszubska

Przedmiotowy cel – podobnie jak cel I - wynika z zarówno z wzajemnych zależności na linii słabe strony – szanse jak i potrzeb rozwojowych mających swoje źródło w silnych stronach rozwoju gminy.

W kwestii silnych stron przedmiotowy cel bazuje na wykorzystaniu przede wszystkim położenia geograficznego oraz posiadanych walorów środowiska naturalnego, w tym jezior, rzeki Słupi, obszarów podlegających prawnej ochronie, lesistości i bliskości Słupska. Lokalizacja gminy w niedużej odległości od Słupska decyduje o jej rosnącej atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej, jednak silna konkurencja obszarów podmiejskich wymaga, aby działania gminy związane z przygotowaniem terenów inwestycyjnych i pozyskiwaniem inwestorów były dynamiczniejsze niż dotychczas. Wśród słabych stron wskazano bowiem niewystarczającą ilość miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wynikającego z tego faktu niedostatku wyznaczonych terenów inwestycyjnych oraz niewystarczającego uzbrojenia tych terenów w infrastrukturę na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej.

Walory środowiskowe umożliwią rozwój turystyczny gminy, co wskazano jako znaczący atut, włącznie z dużym odsetkiem obszarów objętych ochroną, choć po stronie słabych stron istnieją czynniki, które wymagają neutralizacji, aby te mocne strony mogły stanowić realny czynnik stymulujący rozwój gospodarczy (słaba baza turystyczna, niewystarczająca infrastruktura turystyki kwalifikowanej, itp.).

Niezmiernie ważne w kontekście planów na przyszłość są możliwości skorzystania z trendu skierowanego na zdrowy styl życia i w oparciu o tę szansę budować ofertę gospodarczą Gminy Dębica Kaszubska. Stąd produkty lokalne, ekologiczna produkcja rolna mogą stanowić ważne działania oraz, w połączeniu z kreowaniem lokalnego rynku zbytu na tego typu produkty i skracaniem łańcuchów dostaw stanowić może istotną wartość dodaną w lokalnej gospodarce.

W konsekwencji w ramach celu głównego wyznaczono do realizacji dwa cele strategiczne, tj.:

II.1: ROZWÓJ GOSPODARZY W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ ROLNICZY I TURYSTYCZNY - związany głównie z działaniami na rzecz rozwoju ww. konkretnych branż gospodarki

II.2. ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY DĘBNICA KASZUBSKA – obejmujący głównie przygotowanie terenów pod inwestycje.

Cel główny III: Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Dębica Kaszubska

W kontekście słabych stron należy wskazać przede wszystkim na braki infrastrukturalne w kwestii komunikacji drogowej (słaby stan dróg oraz infrastruktury towarzyszącej, brak infrastruktury rowerowej). Efektywny system transportowy w gminie wymaga inwestycji w infrastrukturę drogową, która wpłynie na bezpieczeństwo mieszkańców i komfort połączeń wewnątrz i na zewnątrz gminy. Dobre skomunikowanie mieszkańców polegać będzie również na poprawie połączeń komunikacji publicznej.

Przedmiotowy cel wychodzi także naprzeciw takich wyzwań rozwojowych jak rozwój cyfrowy, bezpieczeństwo publiczne uwzględniające nowe zagrożenia – także postępujące zmiany klimatyczne. W tym kontekście, cel obejmuje nie tylko ww. zadania sektora publicznego związane z modernizacją infrastruktury ochrony środowiska i wykorzystaniem technologii proekologicznych w obiektach użyteczności publicznej ale także zadania związane z przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym realizowane przez mieszkańców i podmioty gospodarcze.

Dobre warunki dla rozwoju infrastruktury publicznej i instalacji opartych o wykorzystanie OZE, w tym energii słońca i wiatru, wysoki poziom skanalizowania i zwodociągowania oraz dobrze rozwinięty system gospodarowania odpadami komunalnymi stanowią ważne atuty gminy, choć jakość infrastruktury wod.-kan. i oczyszczalni wymaga już modernizacji, czego nie można zignorować w perspektywie czasowej wdrażania strategii. Stopień wykorzystania energii odnawialnej, przejście do gospodarki niskoemisyjnej czy zagospodarowanie bioodpadów będą stanowiły wyzwania rozwojowe gminy. Szanse rozwojowe w tym aspekcie są związane z możliwościami pozyskania środków na OZE czy rozpoczętymi przez gminę działaniami związanymi z zagospodarowaniem bioodpadów. Do mocnych stron gminy, jakie należy wykorzystać należą wysokie walory środowiska naturalnego oraz liczne obszary chronione, które będą wykorzystane w realizacji tego celu

głównego. Przewiduje się w jego ramach działania na rzecz zachowania bioróżnorodności, inwestycje przeciwdziałające zmianom klimatycznym i niwelujące ich skutki zarówno w sektorze publicznym jak i wśród prywatnych inwestorów oraz indywidualnych mieszkańców. Towarzyszyć im muszą także zadania o charakterze miękkim, podnoszące świadomość mieszkańców w tym zakresie i motywujące do przyjmowania postaw proekologicznych. Dodatkowo, powyższe mocne strony w połączeniu z bliskością Słupska i dobrego skomunikowanie z nim stanowiąc będzie główny atut dla przyciągania nowych mieszkańców.

W ramach III celu głównego wyznaczono do realizacji dwa cele strategiczne, tj.:

III.1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ I CYFROWEJ, który skupia zadania w infrastrukturę drogową i zadania związane z cyfryzacją oraz

III.2. WZROST ATRAKCYJNOŚCI OSIEDLEŃCZEJ GMINY DĘBNICA KASZUBSKA, cel skoncentrowany na działaniach na rzecz zachowania środowiska przyrodniczego i minimalizacji skutków zmian klimatycznych oraz na działaniach przyciągających nowych mieszkańców.

Poniżej przedstawiono matrycę rozkładu celów głównych i celów strategicznych – zgodnie z powyższym opisem.

Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera jakości życia
Cel główny I: Wysoka jakość usług i infrastruktury społecznej oraz aktywni mieszkańcy Gminy Dębica Kaszubska	Cel główny II: Wysoki potencjał gospodarczy Gminy Dębica Kaszubska	Cel główny III: Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Dębica Kaszubska
Cele strategiczne		
I.1. Rozwój sfer usług i infrastruktury społecznej oraz aktywni mieszkańcy Gminy Dębica Kaszubska – odnoszący się do kwestii jakości edukacji oraz ochrony zdrowia i pomocy społecznej,	II.1: Rozwój gospodarczy w oparciu o lokalny potencjał rolniczy i turystyczny – odnoszący się do stymulowania działań na rzecz rozwoju rynku produktów lokalnych i ekologicznych oraz oferty turystycznej,	III.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i cyfrowej – obejmujący głównie rozwój infrastruktury drogowej i telekomunikacyjnej
I.2. Wzrost aktywności mieszkańców i pogłębianie więzi społecznych pomiędzy nimi – odnoszący się do oferty kulturalnej gminy, integracji mieszkańców, ich aktywności w wymiarze społecznym i publicznym oraz współpracy zewnętrznej	II.2: Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Dębica Kaszubska – cel skoncentrowany na gospodarce przestrzennej i pozyskiwaniu nowych inwestorów,	III.2. Wzrost atrakcyjności osiedleńczej Gminy Dębica Kaszubska – dotyczący działań prośrodowiskowych oraz działań na rewitalizacyjnych i promocyjnych

gminy.		
--------	--	--

Poniżej przedstawiono wyszczególnienie ze wskazanych powyżej celów głównych i strategicznych, celów operacyjnych i działań przewidzianych do realizacji do roku 2040.

CEL GŁÓWNY I: WYSOKA JAKOŚĆ USŁUG I INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ ORAZ AKTYWNI MIESZKAŃCY GMINY DĘBNICA KASZUBSKA

CEL STRATEGICZNY I.1: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I USŁUG SPOŁECZNYCH

Cel operacyjny I.1.1: Poprawa jakości edukacji.

Kierunki działań:

1. systematyczna modernizacja gminnej infrastruktury oświatowej i doposażenie szkół
2. zaangażowanie mieszkańców w debatę o jakości oświaty w gminie
3. uzupełnienie i doskonalenie oferty edukacyjnej i wychowania przedszkolnego w gminie

Cel operacyjny I.1.2: Poprawa dostępności do usług ochrony zdrowia.

Kierunki działań:

1. działania na rzecz rozwoju usług ochrony zdrowia
2. przedsięwzięcia poprawiające dostęp do usług na rzecz zdrowia psychicznego
3. utworzenie punktu rehabilitacji w Dębnicy Kaszubskiej
4. zwiększenie dostępu do wsparcia psychologicznego

Cel operacyjny I.1.3: Wysoka jakość usług społecznych, włączenie grup zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych oraz zapobieganie patologiom.

Kierunki działań:

1. budowa, modernizacja placówek pomocy społecznej (w tym OPS, ŚDS, COM)
2. budowa żłobka
3. włączenie młodzieży i zapobieganie patologiom w tej grupie – streetworking, inicjatywy sąsiedzkie, inicjatywa lokalna dla młodych, itp.
4. zajęcia socjoterapeutyczne
5. mieszkania socjalne i komunalne
6. lokalne przedsiębiorstwo społeczne
7. przeciwdziałanie wandalizmowi, uzależnieniom
8. poszerzenie zakresu usług na rzecz seniorów

CEL STRATEGICZNY I.2: WZROST AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW I POGŁĘBIANIE WIĘZI SPOŁECZNYCH POMIĘDZY NIMI.

Cel operacyjny I.2.1: Poprawa jakości oferty kulturalnej i jej dostępności dla różnych grup odbiorców.

Kierunki działań:

1. modernizacja gminnej infrastruktury kultury oraz sportowej
2. poprawa jakości oferty kulturalnej, zwiększenie jej dostępności poza Dębnicą i wzmocnienie promocji działań kulturalnych i integracyjnych

3. poprawa oferty i jej dostosowanie do potrzeb różnych grup odbiorców

Cel operacyjny I.2.2: Poprawa warunków sprzyjających aktywności mieszkańców.

Kierunki działań:

1. wspieranie rozwoju centrów aktywności mieszkańców (tworzenie nowych świetlic wiejskich, prowadzenie świetlic terapeutycznych, środowiskowych, domów sąsiedzkich, itp.)
2. inicjowanie powstawania i rozwoju Kół Gospodyń Wiejskich
3. wsparcie kapitału społecznego poprzez budowę społeczeństwa obywatelskiego
4. działania w zakresie partycypacji społecznej w rozwoju lokalnym
5. wspieranie mieszkańców w samoorganizowaniu się
6. rozwój III sektora poprzez wsparcie organizacji w prowadzeniu spraw formalnych
7. wspieranie organizacji realizujących zadania publiczne
8. wspieranie organizacji realizujących zadania związane z bezpieczeństwem publicznym, jak np. OSP

Cel operacyjny I.2.3: Współpraca zewnętrzna gminy i mieszkańców.

Kierunki działań:

1. pozyskanie gmin partnerskich
2. wymiana dzieci i młodzieży
3. inicjowanie współpracy zewnętrznej różnych grup społecznych
4. współpraca gminy z innymi samorządami lokalnymi (działania partnerskie, lobbing w interesie gminy, udział w strukturach zrzeszających JST o podobnych problemach, itp.)
5. aktywność gminy w Lokalnej Grupie Działania Partnerstwo Dorzecze Słupi, Rybackiej Lokalnej Grupie Rybackiej Pojezierze Bytowskie i wspieranie zaangażowania mieszkańców we wdrażaniu LSR

CEL GŁÓWNY II: WYSOKI POTENCJAŁ GOSPODARCZY GMINY DĘBNICA KASZUBSKA

CEL STRATEGICZNY II.1: ROZWÓJ GOSPODARZY W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ ROLNICZY I TURYSTYCZNY.

Cel operacyjny II.1.1: Rozwój rynku produktów lokalnych i ekologicznych.

Kierunki działań:

1. stworzenie lokalnego systemu krótkiego łańcucha dostaw (paczka od rolnika, kooperatywa spożywcza, targowisko, itp.)
2. edukacja rolników
3. kuchnia eko-lokalna, tj. stworzenie systemu promocji zdrowego odżywiania w placówkach oświatowych na terenie gminy, świetlicach, jednostkach organizacyjnych, ośrodku kultury, itp.

Cel operacyjny II.1.2: Rozwój turystyczny przy poszanowaniu zasobów przyrodniczych gminy.

Kierunki działań:

1. zagospodarowanie turystyczne obszarów atrakcyjnych (Krzynia, Słupia, Dobra, jez. Głęboke, itp.), w tym rozwój i podniesienie jakości bazy noclegowej, zagospodarowanie rekreacyjne terenów, uzupełnienie bazy turystycznej przy szlakach kajakowych, rozwój systemu ścieżek rowerowych, itp.)
2. wspieranie rozwoju turystyki kwalifikowanej (kajakowej, rowerowej, nordic walking, związanej ze zbieractwem)
3. zwiększenie troski o porządek (szczególnie w miejscach wzmożonego ruchu turystycznego)

CEL STRATEGICZNY II.2: ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY DĘBNICA KASZUBSKA.

Cel operacyjny II.2.1: Przygotowanie terenów inwestycyjnych i promocja gospodarcza gminy

Kierunki działań:

1. sukcesywne opracowywanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego
2. przygotowywanie terenów pod działalność gospodarczą
3. promocja gminy w kierunku pozyskania nowych inwestorów

CEL GŁÓWNY III: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY DĘBNICA KASZUBSKA

CEL STRATEGICZNY III.1: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ I CYFROWEJ.

Cel operacyjny III.1.1: . Rozwój sieci dróg wewnątrz gminy i poprawa połączeń komunikacyjnych zewnętrznych.

Kierunki działań:

1. rozbudowa oraz modernizacja gminnej sieci drogowej
2. rozwój infrastruktury „okołodrogowej”, poprawiającej poziom bezpieczeństwa na drogach (chodniki, lampy oświetleniowe, parkingi, itp.)
3. poprawa skomunikowania Dębnicy ze Słupskiem (zwiększenie liczby przystanków w Słupsku, na których zatrzymują się autobusy do i z Dębnicy Kaszubskiej, zwiększenie liczby kursów, itp.)
4. poprawa skomunikowania Dębnicy z pozostałymi miejscowościami gminy
5. budowa ścieżek rowerowych

Cel operacyjny III.1.2: Cyfryzacja gminy, rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców i poprawa bezpieczeństwa publicznego.

Kierunki działań:

1. rozbudowa nowoczesnych systemów teleinformatycznych i łączności
2. przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu (podnoszenie kompetencji mieszkańców w tym zakresie)
3. rozwój infrastruktury przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej
4. poprawa wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjnych w realizacji usług publicznych

CEL STRATEGICZNY III.2: WZROST ATRAKCYJNOŚCI OSIEDLEŃCZEJ GMINY DĘBNICA KASZUBSKA.

Cel operacyjny III.2.1: Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska, zwiększenie wykorzystania technologii zmniejszających negatywne oddziaływanie na środowisko i wzmacnianie proekologicznych postaw mieszkańców.

Kierunki działań:

1. wdrażanie zasad gospodarki niskoemisyjnej i publiczne inwestycje proekologiczne: termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, wykorzystanie OZE w obiektach publicznych, inwestycje związane z gospodarką odpadami, podnoszące poziom zagospodarowania odpadów – w tym bioodpadów
2. modernizacja urządzeń wodociągowych i zapewnienie ciągłości dostaw wody
3. rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym kanalizacji deszczowej
4. modernizacja oczyszczalni ścieków
5. odnowa i rewitalizacja terenów zielonych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania bioróżnorodności
6. zagospodarowanie terenów gminnych w oparciu o błękitno-zieloną infrastrukturę (ogrody kieszonkowe, sensoryczne, deszczowe, zielone ściany, zielone dachy, itp.)
7. projekty umożliwiające mieszkańcom zwiększenie wykorzystania OZE, wymiana źródeł ogrzewania
8. promowanie zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego (automaty do plastiku, działania minimalizujące wykorzystanie opakowań bezzwrotnych, zwiększenie poziomu segregacji odpadów, itp.)
9. opracowanie i realizacja programu edukacji ekologicznej w oparciu o istniejące zasoby przyrodnicze (działania na rzecz zwiększenia świadomości ekologicznej społeczności lokalnej)

Cel operacyjny III.2.2: Poprawa rozpoznawalności Gminy Dębica Kaszubska jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania.

Kierunki działań:

1. promocja gminy jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania
2. modernizacja gminnych zasobów mieszkaniowych
3. rewitalizacja przestrzeni w Dębicy Kaszubskiej i pozostałych miejscowościach gminy

5.4. Matryca celów i kierunków działań do realizacji.

Poniżej przedstawiono matryce obrazujące model wdrażania w życie wyznaczonych powyżej celów operacyjnych.

I.	CEL GŁÓWNY: WYSOKA JAKOŚĆ USŁUG I INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ ORAZ AKTYWNI MIESZKAŃCY GMINY DĘBNICA KASZUBSKA
I.1	CEL STRATEGICZNY I.1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I USŁUG SPOŁECZNYCH

I.1.1.	Cel operacyjny I.1.1. Poprawa jakości edukacji		
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • systematyczna modernizacja gminnej infrastruktury oświatowej i doposażenie szkół • zaangażowanie mieszkańców w debatę o jakości oświaty w gminie • uzupełnienie i doskonalenie oferty wychowania przedszkolnego 		
Podmioty realizujące i współrealizujące	<p>Podmioty realizujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gmina Dębica Kaszubska. <p>Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednostki organizacyjne gminy działające w sferze edukacji - Stowarzyszenie Speranda w Niepogłędziu. 		
Rezultaty planowanych działań	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków i jakości nauczania na poziomie przedszkolnym i podstawowym, - wzrost liczby dzieci objętych opieką w żłobkach oraz nauczaniem przedszkolnym, 		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat (GUS)	- 2020: 840 osób/1000 m-ców	Wzrost
	- odsetek dzieci (do lat 3) objętych opieką w żłobkach (GUS)	- 2020: 0%	Wzrost
	- współczynnik skolaryzacji brutto; szkoły podstawowe (GUS)	- 2020: 84,00%	Wzrost
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki własne Gminy Dębica Kaszubska, - środki z budżetu państwa, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych. 		
Termin realizacji	2022-2030		
I.1.2.	Cel operacyjny I.1.2. Poprawa dostępności do usług ochrony zdrowia		
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • działania na rzecz rozwoju usług ochrony zdrowia • przedsięwzięcia poprawiające dostęp do usług na rzecz zdrowia psychicznego • utworzenie punktu rehabilitacji w Dębicy Kaszubskiej • zwiększenie dostępu do wsparcia psychologicznego 		
Podmioty realizujące i współrealizujące	<p>Podmioty realizujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gmina Dębica Kaszubska. <p>Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dębicy Kaszubskiej, Budowie i Borzęcinie, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - organizacje pozarządowe z terenu gminy. 		
Rezultaty planowanych działań	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa dostępu mieszkańców gminy do usług ochrony zdrowia, 		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- podstawowa opieka zdrowotna - porady ogółem (GUS)	- 2020 - 31 275 szt.	Wzrost
	- liczba punktów rehabilitacji na terenie gminy (dane UG)	- 2022 - 0 szt.	Wzrost
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki własne Gminy Dębica Kaszubska, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów 		

	kolejnych, - budżet Państwa.		
Termin realizacji	2022-2030		
I.1.3.	Cel operacyjny I.1.3. Wysoka jakość usług społecznych, włączenie grup zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych oraz zapobieganie patologiom		
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • budowa, modernizacja placówek pomocy społecznej • budowa żłobka • włączenie młodzieży i zapobieganie patologiom w tej grupie – streetworking, inicjatywy sąsiedzkie, inicjatywa lokalna dla młodych, itp. • zajęcia socjoterapeutyczne • mieszkania socjalne i komunalne • lokalne przedsiębiorstwo społeczne • przeciwdziałanie wandalizmowi, uzależnieniom • poszerzenie zakresu usług na rzecz seniorów 		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Dębica Kaszubska. Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Środowiskowy Dom Samopomocy w Motarzynie, - Gminny Ośrodek Kultury, - organizacje pozarządowe z terenu gminy.		
Rezultaty planowanych działań	- zmniejszenie liczby osób korzystających z usług pomocy społecznej,		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności (GUS)	- 2020: 1.169 osób/10 tys. m-ców	Spadek
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Dębica Kaszubska, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych, - budżet Państwa, - ROPS w Gdańsku.		
Termin realizacji	2022-2030		
I.2.	CEL STRATEGICZNY I.2. WZROST AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW I POGŁĘBIANIE WIĘZI SPOŁECZNYCH POMIĘDZY NIMI		
I.2.1.	Cel operacyjny I.2.1. Poprawa jakości oferty kulturalnej i jej dostępności dla różnych grup odbiorców		
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja gminnej infrastruktury kultury oraz sportowej • poprawa jakości oferty kulturalnej, zwiększenie jej dostępności poza Dębnicą i wzmocnienie promocji działań kulturalnych i integracyjnych • poprawa oferty i jej dostosowanie do potrzeb różnych grup odbiorców 		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Dębica Kaszubska. Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - Gminny Ośrodek Kultury w Dębnicy Kaszubskiej, - organizacje pozarządowe z terenu gminy.		
Rezultaty planowanych działań	- wzrost zaangażowania mieszkańców w życie kulturalne gminy		
Wskaźniki	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana

osiągnięcia zakładanych rezultatów	- członkowie grup artystycznych (GUS)	- 2020: 149 osób	Wzrost
	- uczestnicy imprez masowych (GUS)	- 2020: 715 osób	Wzrost
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Dębica Kaszubska, - środki Narodowego Centrum Kultury, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych - środki będące w gestii LGD/LGR.		
Termin realizacji	2022-2030		
I.2.2.	Cel operacyjny I.2.2. Poprawa warunków sprzyjających aktywności mieszkańców		
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie rozwoju centrów aktywności mieszkańców (tworzenie nowych świetlic wiejskich, prowadzenie świetlic terapeutycznych, środowiskowych, domów sąsiedzkich, itp.) • inicjowanie powstawania i rozwoju Kół Gospodyń Wiejskich • wsparcie kapitału społecznego poprzez budowę społeczeństwa obywatelskiego • działania w zakresie partycypacji społecznej w rozwoju lokalnym • wspieranie mieszkańców w samoorganizowaniu się • rozwój III sektora poprzez wsparcie organizacji w prowadzeniu spraw formalnych • wspieranie organizacji realizujących zadania publiczne • wspieranie organizacji realizujących zadania związane z bezpieczeństwem publicznym, jak np. OSP 		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Dębica Kaszubska - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Gminny Ośrodek Kultury, - szkoły. Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - organizacje pozarządowe z terenu gminy.		
Rezultaty planowanych działań	- wzrost aktywności i integracja mieszkańców gminy		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- wartość budżetu Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi (budżet gminy)	- 2021: 150 000 PLN	Wzrost
	- wartość środków z budżetu gminy przeznaczanych na inicjatywę lokalną (budżet gminy)	- 2021: 0 PLN	Wzrost
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Dębica Kaszubska, - środki z budżetu państwa, - środki Narodowego Centrum Kultury, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych - środki będące w gestii LGD/RLGD.		
Termin realizacji	2022-2030		
I.2.3.	Cel operacyjny 1.2.3. Współpraca zewnętrzna gminy i mieszkańców		
Kierunki działań	• pozyskanie gmin partnerskich		

	<ul style="list-style-type: none"> wymiana dzieci i młodzieży inicjowanie współpracy zewnętrznej różnych grup społecznych współpraca gminy z innymi samorządami lokalnymi (działania partnerskie, lobbying w interesie gminy, udział w strukturach zrzeszających JST o podobnych problemach, itp.) aktywność gminy w Lokalnej Grupie Działania Partnerstwo Dorzecze Słupi, Rybackiej Lokalnej Grupie Działania Pojezierze Bytowskie i wspieranie zaangażowania mieszkańców we wdrażaniu LSR 		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Dębica Kaszubska - Gminny Ośrodek Kultury, - szkoły. Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - jednostki organizacyjne gminy, - organizacje pozarządowe z terenu gminy,		
Rezultaty planowanych działań	- zwiększenie zakresu działań realizowanych w partnerstwie z podmiotami zewnętrznymi		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- liczba pozyskanych gmin partnerskich	- 2021: 0 szt.	Wzrost
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Dębica Kaszubska, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych - środki będące w dyspozycji LGD/RLGD.		
Termin realizacji	2022-2030		
II	CEL GŁÓWNY: WYSOKI POTENCJAŁ GOSPODARCZY GMINY DĘBNICA KASZUBSKA		
II.1.	CEL STRATEGICZNY II.1. ROZWÓJ GOSPODARSTWA W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ ROLNICZY I TURYSTYCZNY		
II.1.1.	Cel operacyjny II.1.1. Rozwój rynku produktów lokalnych i ekologicznych		
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> stworzenie lokalnego systemu krótkiego łańcucha dostaw (np. paczka od rolnika, kooperatywa spożywcza, targowisko, itp.) edukacja rolników kuchnia eko-lokalna, tj. stworzenie systemu promocji zdrowego odżywiania w placówkach oświatowych na terenie gminy, świetlicach, jednostkach organizacyjnych, ośrodku kultury, itp. 		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Dębica Kaszubska, - jednostki organizacyjne gminy (GOK, szkoły, itp.) - podmioty prywatne, Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - LGD PDS, RLGD PB, ODR.		
Rezultaty planowanych działań	- uruchomienie kuchni lokalnej oferującej dobrej jakości posiłki - wzrost liczby gospodarstw ekologicznych na terenie gminy - uruchomienie punktu sprzedaży produktów lokalnych		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- liczba przedsięwzięć edukacyjnych skierowanych do rolników z terenu gminy (dane własne gminy)	- 2021: 0 szt.	Wzrost
	- liczba punktów sprzedaży produktów lokalnych (dane	- 2021: 0 szt.	Wzrost

	własne gminy)		
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Dębica Kaszubska, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych, - środki będące w gestii LGD/RLGD.		
Termin realizacji	2022-2030		
II.1.2.	Cel operacyjny II.1.2. Rozwój turystyczny przy poszanowaniu zasobów przyrodniczych gminy		
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • zagospodarowanie turystyczne obszarów atrakcyjnych (Krzynia, Słupia, Dobra, jez. Głębokie, itp.), w tym rozwój i podniesienie jakości bazy noclegowej, zagospodarowanie rekreacyjne terenów, uzupełnienie bazy turystycznej przy szlakach kajakowych, rozwój systemu ścieżek rowerowych, itp.) • wspieranie rozwoju turystyki kwalifikowanej (kajakowej, rowerowej, nordic walking, związanej ze zbieractwem) • zwiększenie troski o porządek (szczególnie w miejscach wzmożonego ruchu turystycznego) 		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Dębica Kaszubska, - Gminny Ośrodek Kultury, Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - podmioty prywatne z terenu gminy, - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, - Park Krajobrazowy Dolina Słupi, - Lasy Państwowe, - gminy sąsiednie (obejmujące swoim zasięgiem szlaki turystyczne - szlak kajakowy Słupią, szlaki rowerowe).		
Rezultaty planowanych działań	- wzrost udziału turystyki w lokalnej gospodarce		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w sekcji I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (GUS))	- 2020: 18 szt.	Wzrost
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Dębica Kaszubska, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych. - środki będące w gestii LGD/LGR, - budżet Państwa.		
Termin realizacji	2022-2030		
II.2.	CEL STRATEGICZNY II.2. ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY DĘBNICA KASZUBSKA		
II.2.1.	Cel operacyjny II.2.1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych i promocja gospodarcza gminy		
Kierunki działań dla celu II.2.	<ul style="list-style-type: none"> • sukcesywne opracowywanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego • przygotowywanie terenów pod działalność gospodarczą • promocja gminy w kierunku pozyskania nowych inwestorów 		
Podmioty realizujące i	Podmioty realizujące: - Gmina Dębica Kaszubska		

współrealizujące	- ZGK Sp. z o. O.		
Rezultaty planowanych działań	- poprawa atrakcyjności inwestycyjnej gminy		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- plany zagospodarowania przestrzennego ogółem (GUS)	- 2020: 13 szt.	Wzrost
	- udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (GUS)	- 2020: 2%	Wzrost
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Dębica Kaszubska, - środki z budżetu państwa, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych, - Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, - środki WFOŚiGW w Gdańsku, - środki NFOŚiGW.		
Termin realizacji	2022-2030		
III	CEL GŁÓWNY III: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY DĘBNICA KASZUBSKA		
III.1.	CEL STRATEGICZNY III.1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ I CYFROWEJ		
III.1.1.	Cel operacyjny III.1.1. Rozwój sieci dróg wewnątrz gminy i poprawa połączeń komunikacyjnych zewnętrznych		
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa oraz modernizacja gminnej sieci drogowej • rozwój infrastruktury „okołodrogowej”, poprawiającej poziom bezpieczeństwa na drogach (chodniki, lampy oświetleniowe, parkingi, itp.) • poprawa skomunikowania Dębicy ze Słupskiem (zwiększenie liczby przystanków w Słupsku, na których zatrzymują się autobusy do i z Dębicy Kaszubskiej, zwiększenie liczby kursów, itp.) • poprawa skomunikowania Dębicy z pozostałymi miejscowościami gminy • budowa ścieżek rowerowych 		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Dębica Kaszubska, - Powiatowy Zarząd Dróg w Słupsku, - Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku, Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - samorządy gmin z terenu powiatu słupskiego, - przedsiębiorstwa świadczące usługi drogowego transportu publicznego,		
Rezultaty planowanych działań	- poprawa jakości dróg, - poprawa bezpieczeństwa drogowego, - rozwój komunikacji autobusowej.		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- odsetek długości dróg gminnych o nawierzchni bitumicznej (dane własne gminy)	- 2021: 38,37%	Wzrost
	- długość ścieżek (drogi dla	- 2021: 0 km	Wzrost

	rowerów) rowerowych na terenie gminy (GUS)		
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki własne Gminy Dębica Kaszubska, - środki LGD PDS, RLGD PB, - środki własne Powiatu Słupskiego, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych, - środki Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, - budżet Państwa. 		
Termin realizacji	2022-2030		
III.1.2.	Cel operacyjny III.1.2. Cyfryzacja gminy, rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców i poprawa bezpieczeństwa publicznego		
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa nowoczesnych systemów teleinformatycznych i łączności • przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu (podnoszenie kompetencji mieszkańców w tym zakresie) • rozwój infrastruktury przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej • poprawa wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjnych w realizacji usług publicznych 		
Podmioty realizujące i współrealizujące	<p>Podmioty realizujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gmina Dębica Kaszubska, - jednostki organizacyjne gminy, - Ochotnicze Straże Pożarne. <p>Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmioty świadczące usługi telekomunikacyjne. 		
Rezultaty planowanych działań	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie liczby podmiotów podłączonych do szerokopasmowego internetu - poprawa bezpieczeństwa p.poż. i przeciwpowodziowego 		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- Liczba nowych podmiotów podłączonych do szerokopasmowego internetu (dane pozyskane od operatorów)	- 2022: 0	Wzrost
	- liczba nowych inwestycji w infrastrukturę bezpieczeństwa p.poż i przeciwpowodziowego	- 2022: 0 szt.	Wzrost
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki własne Gminy Dębica Kaszubska, - środki z budżetu państwa, - środki operatorów telekomunikacyjnych, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych, - budżet Państwa. 		
Termin realizacji	2022-2030		
III.2.	CEL STRATEGICZNY III.2. WZROST ATRAKCYJNOŚCI OSIEDLEŃCZEJ GMINY DĘBNICA KASZUBSKA		
III.2.1.	Cel operacyjny III.2.1. Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska, zwiększenie wykorzystania technologii zmniejszających negatywne oddziaływanie na środowisko i wzmacnianie proekologicznych postaw mieszkańców		
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie zasad gospodarki niskoemisyjnej i publiczne inwestycje proekologiczne: termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, wykorzystanie OZE w obiektach publicznych, inwestycje związane z gospodarką odpadami, podnoszące 		

	<p>poziom zagospodarowania odpadów – w tym bioodpadów</p> <ul style="list-style-type: none"> • modernizacja urządzeń wodociągowych i zapewnienie ciągłości dostaw wody • rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym kanalizacji deszczowej • modernizacja oczyszczalni ścieków • odnowa i rewitalizacja terenów zielonych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania bioróżnorodności • zagospodarowanie terenów gminnych w oparciu o błękitno-zieloną infrastrukturę (ogrody kieszonkowe, sensoryczne, deszczowe, zielone ściany, zielone dachy, itp.) • projekty umożliwiające mieszkańcom zwiększenie wykorzystania OZE, wymiana źródeł ogrzewania • promowanie zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego (automaty do plastiku, działania minimalizujące wykorzystanie opakowań bezzwrotnych, zwiększenie poziomu segregacji odpadów, itp.) • opracowanie i realizacja programu edukacji ekologicznej w oparciu o istniejące zasoby przyrodnicze (działania na rzecz zwiększenia świadomości ekologicznej społeczności lokalnej) 		
Podmioty realizujące i współrealizujące	<p>Podmioty realizujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gmina Dębica Kaszubska, - Zakład Gospodarki Komunalnej. <p>Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mieszkańcy; podmioty prywatne z terenu gminy, - Park Krajobrazowy Dolina Słupi, - Lasy Państwowe, - organizacje pozarządowe działające w obszarze ochrony środowiska. 		
Rezultaty planowanych działań	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost wiedzy i świadomości mieszkańców dotyczącej ochrony środowiska - zmniejszenie zużycia energii elektrycznej przez mieszkańców i podmioty z terenu gminy. 		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (GUS)	- 2020: 47,9%	Wzrost
	- zużycie wody na 1 mieszkańca (GUS)	- 2020: 31,7 m ³ /rok	Spadek
	- Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca (GUS)	- 2020: 235 kg/rok	Spadek
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki własne Gminy Dębica Kaszubska, - środki z budżetu państwa, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych - środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku, - środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, - środki będące w gestii LGD/LGR. 		
Termin realizacji	2022-2030		
III.2.2	Cel operacyjny III.2.1. Poprawa rozpoznawalności Gminy Dębica Kaszubska jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania		
Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • promocja gminy jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania • modernizacja gminnych zasobów mieszkaniowych • rewitalizacja przestrzeni w Dębicy Kaszubskiej i pozostałych miejscowościach gminy 		
Podmioty realizujące i	<p>Podmioty realizujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gmina Dębica Kaszubska, 		

współrealizujące	- Gminny Ośrodek Kultury.		
Rezultaty planowanych działań	- wzrost liczby nowych mieszkańców		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- nowe budynki mieszkalne na 1000 ludności	- 2021: 2,3 szt./1000 m-ców	Wzrost
	- liczba ludności gminy wg miejsca zamieszkania (GUS)	- 2020: 9 495 osób	Wzrost
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Dębica Kaszubska, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych.		
Termin realizacji	2022-2030		

6. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA GMINY

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy wynika przede wszystkim z zapisów i założeń przedstawionych w „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dębica Kaszubska”. Zapisy Studium wskazują, że strukturę przestrzenną obszaru gminy kształtuje w głównej mierze jej położenie w obszarze strefy wysoczyzny morenowej. Dodatkowo na strukturę przestrzenną mają wpływ: Park Krajobrazowy Doliny Słupi oraz korytarze ekologiczne. Wyżej wymienione uwarunkowania z jednej strony stanowią barierę rozwoju przestrzennego, a z drugiej kształtują zróżnicowaną strukturę przyrodniczą sprzyjającą rozwojowi funkcji turystycznych i rekreacyjnych.

W przypadku struktury zainwestowania w gminie Dębica Kaszubska do najbardziej zainwestowanych terenów należą obszary położone w miejscowości Dębica Kaszubska. Pozostała część gminy jest słabo zainwestowana.

Zgodnie z zapisami Studium struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Dębica Kaszubska charakteryzuje się zabudową jednorodziną i zagrodową ukształtowaną historycznie w formie niewielkich jednostek osadniczych oraz zabudową wielorodzinną położoną w pobliżu terenów po Państwowych Gospodarstwach Rolnych lokowanych na terenie gminy w drugiej połowie XX wieku. Główne gospodarcze funkcje wiodące gminy to: rolnictwo, leśnictwo, rybactwo i rzemiosło. Dobrze rozwinięta jest również funkcja handlowo – usługowa gminy, tj.: sieć sklepów i zakładów usługowo-rzemieślniczych różnych branż. Największa miejscowość na terenie gminy - Dębica Kaszubska jest dobrze rozwiniętym lokalnym ośrodkiem rozwoju skupiającym funkcje produkcyjne, usługowe, kulturalne i oświatowe. Duże możliwości rozwoju osadniczego gminy daje bliskość miasta Słupska. Dobre połączenie komunikacyjne w postaci drogi wojewódzkiej oraz istniejąca linia komunikacji autobusowej na linii Słupsk - Dębica Kaszubska, to dwa podstawowe atuty dla rozwoju osadnictwa. Jako główne ograniczenie w rozwoju osadnictwa na terenie gminy Studium wskazuje znajdujące się w granicach administracyjnych gminy obszary chronione i obowiązujące na ich terenie ograniczenia rozwoju zabudowy.

Wskazana w Studium analiza SWOT odnosząca się do określenia uwarunkowań wynikających z potrzeb i możliwości rozwoju gminy z punktu widzenia zagospodarowania przestrzeni wskazuje, że do najważniejszych mocnych stron rozwoju gminy w tym zakresie

należy zaliczyć: wysoki potencjał agroekologiczny i turystyczny; bliskość miasta Słupska; komunikację autobusową na obszarze gminy; wysoki potencjał leśny, występowanie dużych zwartych kompleksów leśnych; rozwój turystyki - szlak kajakowy na rzece Słupi, elektrownie wodne; duży udział w powierzchni gminy obszarów Natura 2000, będących wykładnikiem walorów przyrodniczych oraz atrakcyjności krajobrazowej i rekreacyjnej; dobrze rozwinięta sieć dróg. W kwestii słabych stron natomiast w Studium wskazano m.in. na takie kwestie jak: ograniczenia rozwoju przestrzennego wynikające z występowania wysokich klas bonitacyjnych oraz obszarów chronionych; degradacja terenów po byłych Państwowych Gospodarstwach Rolnych; podwyższone ryzyko występowania powodzi w dolinach Skotawy i Słupi.

6.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

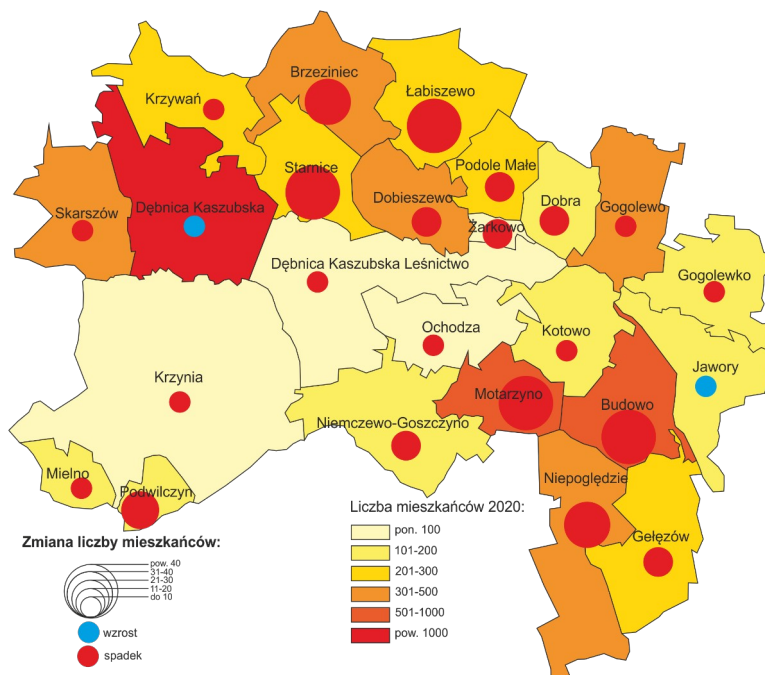
6.1.1. Analiza kluczowych uwarunkowań rozwojowych

Poniższy rozdział stanowi nawiązanie do informacji przedstawionych w części diagnostycznej niniejszej Strategii, wskazując na kluczowe uwarunkowania przestrzenne rozwoju gminy Dębica Kaszubska. Na poniższych rysunkach przedstawiono obecny stan rozwoju gminy w odniesieniu do wybranych – najważniejszych kwestii społecznych i gospodarczych.

Rozkład przestrzenny osadnictwa na terenie gminy na poziomie obrębów geodezyjnych wskazuje, że zaludnienie skoncentrowane jest przede wszystkim w północnej oraz południowo – wschodniej części gminy. Zdecydowanie najwięcej mieszkańców zamieszkuje sołectwo Dębica Kaszubska oraz sołectwa: Motarzyno i Budowo. Relatywnie mniej mieszkańców zamieszkuje sołectwa położone w centralnej oraz południowo – zachodniej części gminy.

Analiza natężenia zmiany liczby mieszkańców poszczególnych sołectw w latach 2010-2020 wskazuje, że przyrost liczby mieszkańców nastąpił jedynie w dwóch sołectwach tj. Dębica Kaszubska oraz Jawory – należy przy tym wskazać, że przyrost ten był bardzo niewielki i dotyczył wzrostu liczby ludności tych obszarów o kilka osób w skali analizowanych 10 lat. We wszystkich pozostałych sołectwach zanotowano spadek liczby mieszkańców, który najwyższe wartości względne (wyrażone w %) notował w: Starnicach, Żarkowie oraz Łabiszewie (ponad 15% populacji z roku 2010). Zmiany liczby ludności w wartościach bezwzględnych przedstawiono na poniższym rysunku.

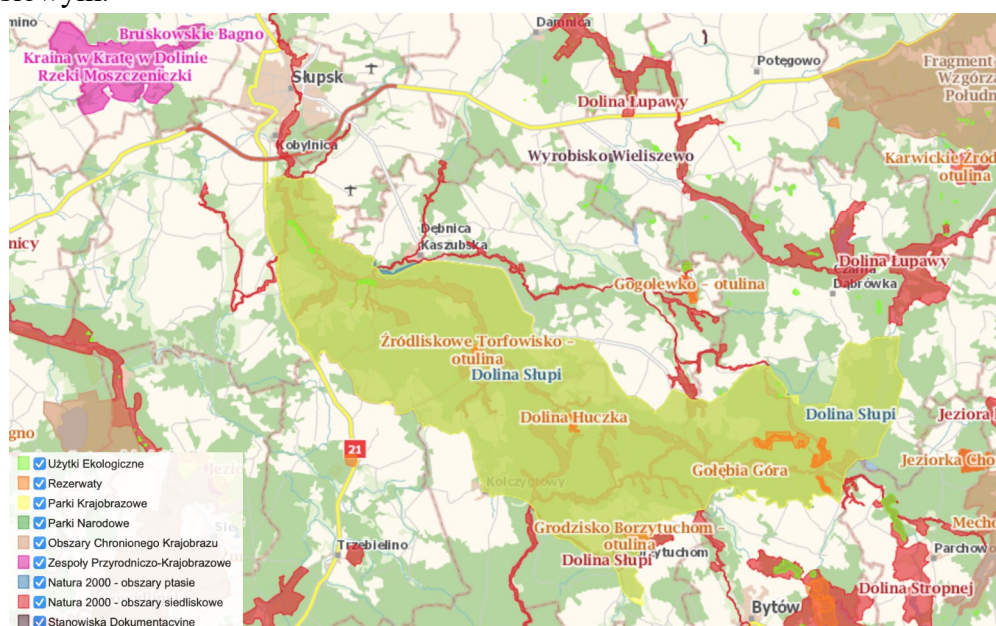

Rysunek 25. Liczba mieszkańców gminy Dębica Kaszubska wg obębów geodezyjnych w 2020 roku oraz zmiana liczby ludności w latach 2010-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Dębicy Kaszubskiej oraz GUS

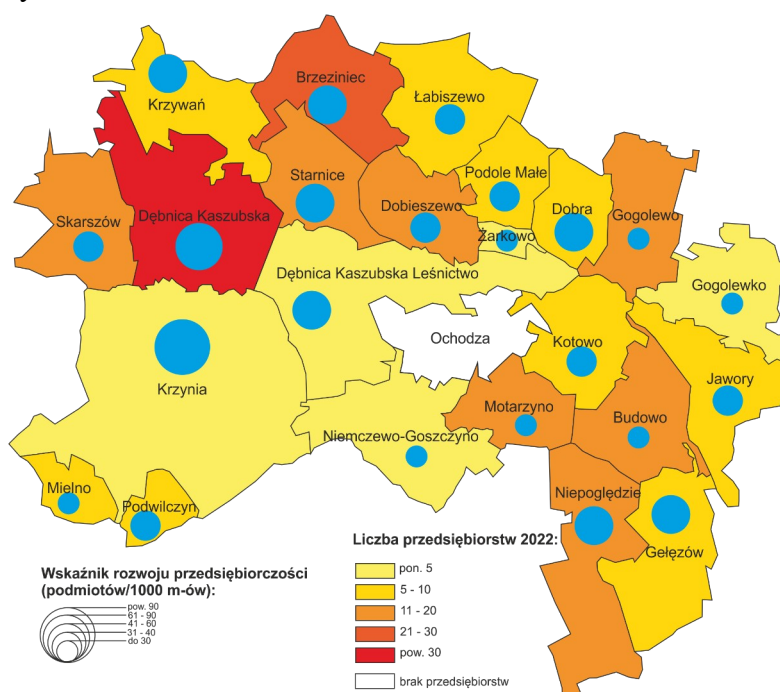
Z punktu widzenia rozwoju przestrzennego gminy szczególne znaczenie ma kwestia uwarunkowań wynikających z objęcia znacznej jej części obszarami chronionymi. Poniższy rysunek przedstawia gminę Dębica Kaszubska na tle obszarów podlegających prawnej ochronie. Jak wynika z tej wizualizacji obszary chronione występują przede wszystkim w południowo – zachodniej części gminy (Park Krajobrazowy Dolina Słupi oraz obszary Natura 2000) oraz w dolinach największych rzek na terenie gminy tj. Słupi, Skotawy oraz Charstnicy, zwyczajowo nazywanej Strugą Warylewską (obszary Natura 2000). Kwestia ta ma duże znaczenie dla atrakcyjności turystycznej gminy jak i dla ograniczeń dotyczących takich kwestii jak: rozwój zabudowy mieszkaniowej czy lokalizacja inwestycji o charakterze przemysłowym.

Rysunek 26. Obszary chronione na terenie gminy Dębica Kaszubska.

Rozkład przestrzenny czynników składających się na rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy wskazuje, że rozwój gospodarczych gminy mierzony liczbą działających przedsiębiorstw⁷, koncentruje się przede wszystkim w północno - zachodniej części gminy, w tym głównie w sołectwie Dębica Kaszubska, w którym funkcjonuje ponad 50% wszystkich firm działających na terenie gminy.

W pozostałych częściach gminy daje się zauważyć wysoką liczbę przedsiębiorstw zarejestrowanych w jej wschodniej części; znacznie mniej podmiotów funkcjonuje natomiast w centralnej i południowo - zachodniej części gminy. Analiza wskaźnika rozwoju przedsiębiorczości, rozumianego jako liczba działających podmiotów gospodarczych⁸ w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, wskazuje natomiast na jego koncentrację w północno - zachodniej części oraz mniejsze wartości przyjmowane w części centralnej i południowo - wschodniej gminy.

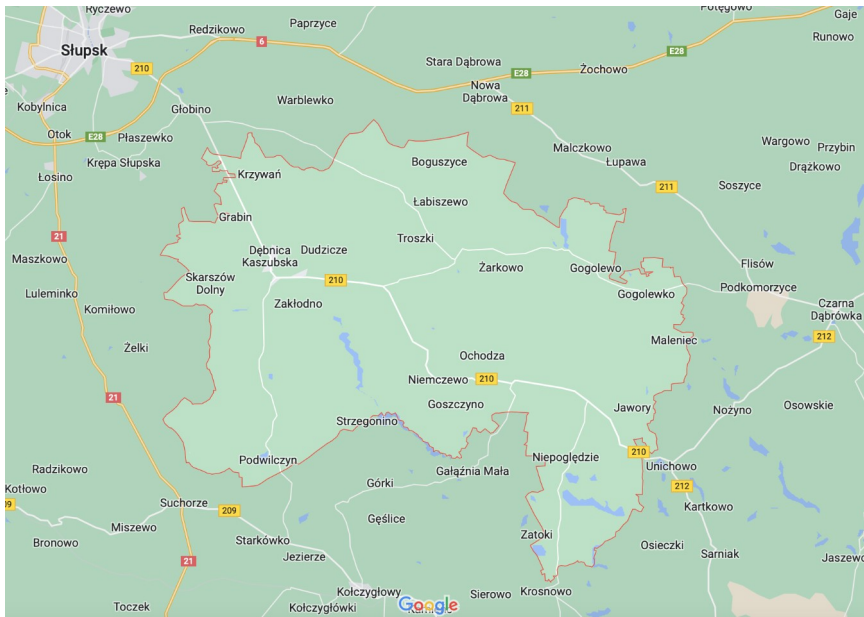
Rysunek 27. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Dębica Kaszubska wg obrębów geodezyjnych w 2022 roku oraz wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości (liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CEIDG oraz GUS

W kontekście rozwoju infrastruktury, analizie przestrzennej poddano rozwój systemu komunikacyjnego. Poniższy rysunek pokazuje główny układ drogowy gminy. System drogowy gminy oparty jest o drogę wojewódzką nr 210 przebiegającą przez gminę z północnego - zachodu na południowy - wschód. Na terenie gminy brak jest natomiast dróg wyższego rzędu - drogi krajowe (nr 6 i 21) przebiegają natomiast w bezpośrednim sąsiedztwie granic gminy i mają pozytywny wpływ na jej dostępność komunikacyjną. Widoczne jest w tym kontekście także dogodne połączenie komunikacyjne gminy z miastem Słupsk.

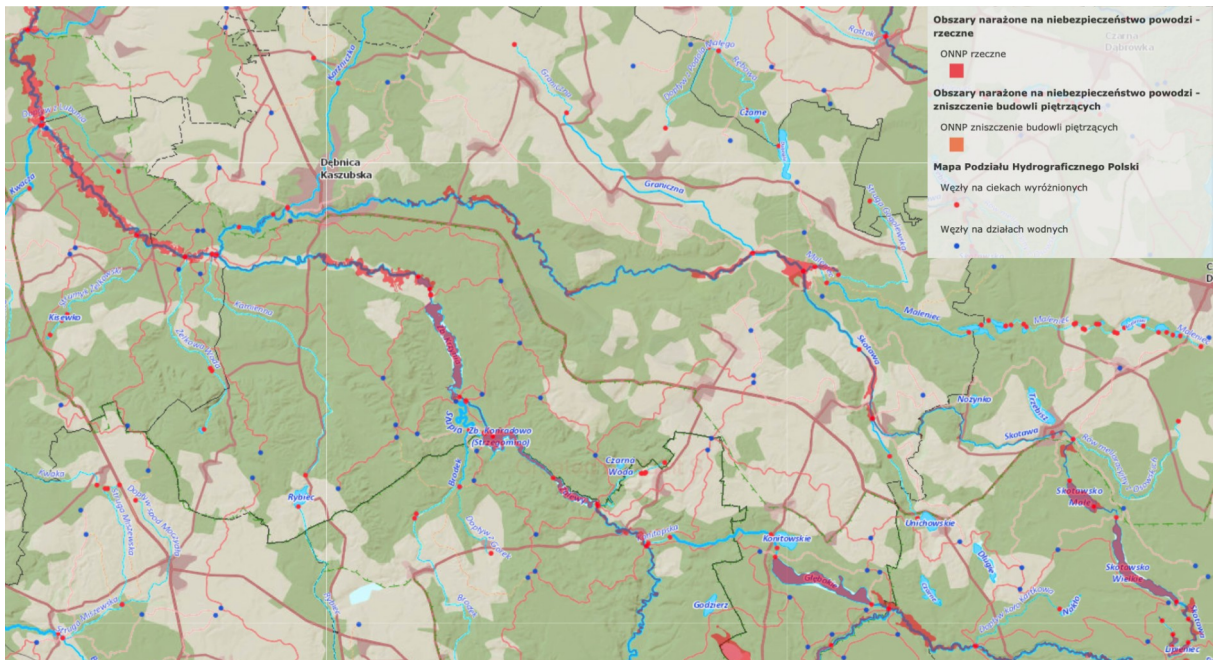
⁷ Analizę oparto o dane dotyczące osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą

⁸ j.w.

Rysunek 28. Przebieg głównych dróg w obrębie oraz sąsiedztwie gminy Dębica Kaszubska.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.google.pl/maps/>

Uzupełnieniem przedstawionych powyżej uwarunkowań rozwoju są informacje na temat występujących na terenie gminy obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – w tym celu na poniższej mapie przedstawiono zasięg tego typu obszarów w gminie Dębica Kaszubska.

Rysunek 29. Wstępna ocena ryzyka powodziowego - obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi na terenie gminy Dębica Kaszubska.
Źródło: <https://wody.isok.gov.pl>

Jak wynika z zaprezentowanych danych, zagrożenie powodziowe na terenie gminy występuje odcinkowo – w sąsiedztwie dwóch największych rzek: Słupia i Skotawy oraz obszarowo, w sąsiedztwie największych zbiorników wodnych. W pozostałych częściach gminy takiego zagrożenia nie zanotowano.

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Dębica Kaszubska stanowi zobrazowanie spodziewanych i zaplanowanych w przedmiotowej Strategii procesów rozwojowych i ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych. Z jednej strony, ze względu na ukształtowanie terenu, historycznie ugruntowane użytkowanie przestrzeni (w tym sieć osadniczą), powiązania komunikacyjne, występujące zasoby obszary cenne przyrodniczo, a także wiele innych uwarunkowań zastanych, a z drugiej strony w wyniku zdiagnozowanych w strategii problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych - wyodrębniono najważniejsze obszary i kierunki interwencji odnoszący się do kwestii zagospodarowania przestrzeni gminy, które wynikają z ustaleń wskazanych w niniejszej Strategii. W kwestii zapisów samej Strategii, które będą miały wpływ na prowadzenia polityki przestrzennej gminy, należy wskazać jednocześnie, że realizacja celów i kierunków rozwoju gminy nie wpłynie zasadniczo na zmianę obecnego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy i będzie nawiązywała do opisanych powyżej uwarunkowań wskazanych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy. W zakresie wpływu realizacji Strategii na strukturę funkcjonalno – przestrzenną gminy należy wskazać na następujące główne kwestie:

- a. Z punktu widzenia zagospodarowania przestrzeni na terenie gminy do kluczowych kwestii poruszanych w Strategii należą elementy związane z dużym odsetkiem terenów, które w przeszłości objęte były zasięgiem państwowych gospodarstw rolnych (PGR). Obszary te stanowią wciąż tereny o największych potrzebach związanych z wyposażeniem w infrastrukturę komunalną (drogi, kanalizacje, wodociągi) a jednocześnie generują potrzeby związane z rewitalizacją - zarówno w wymiarze społecznym jak i infrastrukturalnym. W tej kwestii w zapisach Strategii wprost wskazano na potrzebę rewitalizacji przestrzeni Dębicy Kaszubskiej – jako największej miejscowości na terenie gminy, jednakże problem ten dotyczy także innych, popegeerowskich terenów. Działania tego typu wpłyną na poprawę jakości życia lokalnej społeczności oraz wprost będą oddziaływały na uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni.
- b. Bardzo ważnym elementem Strategii z punktu widzenia zagospodarowania i wykorzystania przestrzeni jest także planowane zagospodarowanie turystyczne obszarów atrakcyjnych przyrodniczo (Krzynia, Słupia, Dobra, jez. Głęboke, itp.), w tym rozwój i podniesienie jakości bazy noclegowej, zagospodarowanie rekreacyjne terenów, uzupełnienie bazy turystycznej przy szlakach kajakowych, rozwój systemu ścieżek rowerowych, itp.). Towarzyszy temu planowane zwiększenie troski o porządek (szczególnie w miejscach wzmożonego ruchu turystycznego). Kwestie te wpłyną potencjalnie na znaczną przemianę obecnego charakteru gminy w kierunku obszaru stanowiącego ważny kierunek ruchu turystycznego, szczególnie dla mieszkańców Słupska. Kwestia ta wpłynie na zmianę gospodarowania przestrzenią gminy i wymaga podjęcia jednocześnie w/w działań w kierunku przeciwdziałania nieuniknionej rosnącej antropopresji ze strony ruchu turystycznego na posiadane walory środowiska przyrodniczego.
- c. Diagnoza rozwoju gminy wskazała na szeroką potrzebę budowy i modernizacji dróg gminnych we wszystkich sołectwach na terenie gminy oraz infrastruktury „okołodrogowej”, poprawiającej poziom bezpieczeństwa na drogach (chodniki, lampy oświetleniowe, parkingi, itp.). Inwestycje tego typu wpłyną na

poprawę mobilności mieszkańców i polepszenie komunikacji, zarówno wewnątrz gminy jak i z regionem, w tym z miastem Słupsk. Projekty te przełożą się w konsekwencji także na uporządkowanie przestrzeni wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Jednocześnie budowa i modernizacja dróg będzie bardzo ważnym czynnikiem determinującym potencjał i atrakcyjność inwestycyjną i osiedleńczą poszczególnych terenów gminy, który będzie jednym z czynników determinujących rozwój przedsiębiorczości i osadnictwa w przyszłości.

- d. Zarówno z kwestią komunikacji jak i atrakcyjności turystycznej gminy dla turystów związane są potrzeby dotyczące budowy ścieżek rowerowych – zarówno wewnątrz gminy (łącząc największe atrakcje turystyczne oraz największe jej miejscowości) jak i łącząc gminę z gminami sąsiednimi, w tym przede wszystkim gminą wiejską Słupsk i dalej z miastem Słupskiem. Inwestycje te – realizowane przede wszystkim wzdłuż istniejącego układu drogowego – znacznie poprawią bezpieczeństwo poruszania się rowerzystów, a jednocześnie przełożą się na znaczną poprawę atrakcyjności turystycznej – co wpłynie na wzrost liczby turystów odwiedzających gminę a w konsekwencji na wzrost znaczenia turystyki w lokalnej gospodarce.
- e. Obok infrastruktury drogowej, jednymi z najważniejszych inwestycji wskazanych do realizacji na terenie gminy, są projekty w rozwój infrastruktury wodno - kanalizacyjnej. Priorytetem jest w tym zakresie zarówno budowa nowych odcinków sieci kanalizacyjnej jak i modernizacja istniejącej infrastruktury, zarówno odnosząca się do sieci kanalizacyjnej, sieci wodociągowej oraz oczyszczalni ścieków. Projekty te przełożą się na poprawę jakości środowiska w całej gminie, a jednocześnie będą stanowiły jeden z czynników wpływających na poprawę atrakcyjności inwestycyjnej, turystycznej i osiedleńczej gminy.
- f. Innym celem Strategii jest kwestia infrastruktury społecznej – zarówno oświatowej jak i kulturalnej, rekreacyjnej czy sportowej. W tym zakresie planowane w ramach Strategii są projekty zakładające budowę i modernizację infrastruktury oświatowej, modernizację gminnej infrastruktury kultury oraz sportowej czy rozwój usług ochrony zdrowia. Działania tego typu przełożą się przede wszystkim na poprawę jakości życia lokalnej społeczności oraz uatrakcyjnienie oferty czasu wolnego dla np. dzieci i młodzieży. Ta ostatnia kwestia ma szczególne znaczenie w kontekście potrzeby zapobiegania patologiom społecznym czy przeciwdziałania wandalizmowi i uzależnieniom – które to czynniki stanowią obecnie znaczny problem na terenie gminy. W kwestii infrastruktury społecznej niezmiernie ważne jest także stworzenie przestrzeni sportowo - rekreacyjnej przede wszystkim na terenach wiejskich, w sołectwach w których tego typu przestrzeni brakuje – np. poprzez tworzenie świetlic wiejskich; placów zabaw, itp. Inwestycje te przełożą się na stworzenie miejsc przyjaznych mieszkańcom w poszczególnych sołectwach i będą wpływały bezpośrednio na poprawę jakości życia lokalnej społeczności.
- g. W kwestii infrastrukturalnej niezmiernie ważne są także zapisane w Strategii plany dotyczące infrastruktury energetycznej tj. termomodernizacja budynków użyteczności publicznej czy wykorzystanie OZE w obiektach publicznych i prywatnych. Elementy te przełożą się poza kwestiami o charakterze ekonomicznym na poprawę stanu środowiska naturalnego oraz w konsekwencji jakości życia lokalnej społeczności.
- h. Ostatnim ważnym z punktu widzenia zagospodarowania przestrzeni na terenie gminy działaniem w ramach niniejszej Strategii jest tworzenie miejscowych planów

zagospodarowania przestrzennego uwzględniających koncentrację zabudowy, lokalizację terenów inwestycyjnych oraz wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych pod budownictwo mieszkaniowe i działalność gospodarczą czy uzbrajanie terenów inwestycyjnych w celu podniesienia ich atrakcyjności. Sugeruje się, aby wszystkie powyższe kwestie zostały przeprowadzone zgodnie z przedstawionymi poniżej rekomendacjami dotyczącymi kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

6.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Zapisy SUIKZPG wskazują, że główną funkcją gminy Dębica Kaszubska jest obecnie oraz będzie w przyszłości mieszkalnictwo i turystyka, uzupełniona funkcją rolną. Produkcja i nieuciążliwy przemysł będą miały istotne znaczenie przede wszystkim w lokalnym ośrodku rozwoju jakim jest miejscowość Dębica Kaszubska. Na strukturę funkcjonalno – przestrzenną gminy składają główne ośrodki aktywności gospodarczej i osadniczej w gminie oraz pozostałe jednostki osadnicze, stanowiące elementy obszaru aktywności gospodarczej w strukturze zagospodarowania przestrzennego. W związku ze spadkiem liczby ludności gminy Dębica Kaszubska, przyjmuje się, że nowa zabudowa będzie realizowana poprzez uzupełnianie i intensyfikację istniejących zespołów osadniczych (w tym zabudowę teren w przyległych).

Głównymi kierunkami zagospodarowania istniejących obszarów wiejskich jednostek osadniczych oprócz uzupełnienia i przekształceń zabudowy na cele mieszkaniowe, działalności gospodarczych rolniczych i nierolniczych, w tym turystycznych i rekreacyjnych, będą między innymi:

- utrzymanie kompozycji zabudowy wsi, w tym ochrona cennych układów ruralistycznych,
- poprawa estetyki zabudowy,
- przekształcenie i rewitalizacji istniejącej zabudowy po byłych PGR-ach w kierunku usługowym i mieszkaniowym,
- wykreowanie przestrzeni publicznych, w tym placów sportowych, miejsc wypoczynku, terenów zieleni urządzonej;
- zwiększanie i poprawa jakości i dostępności usług podstawowej obsługi mieszkańców,
- stworzenie dokumentów planistycznych umożliwiających pozyskiwanie środków unijnych na modernizację i rewitalizację.

W zapisach Studium wskazano także obszary wskazane na cele rozwoju funkcji produkcyjno-usługowej. Wyróżniono w tym zakresie jeden tego typu obszar, znajdujący się na północ od miejscowości Dębica Kaszubska, położony bezpośrednio przy drodze wojewódzkiej nr 210. Obszar ten, mający dobre połączenie komunikacyjne ze Słupskiem stanowi atrakcyjny teren inwestycyjny.

W planach zagospodarowania przestrzennego gminy wskazano także tereny proponowane do objęcia ograniczeniem zabudowy i zakazem zabudowy, do których zaliczono:

- obszary zlokalizowane między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w którym wybudowano trasę wału przeciwpowodziowego,
- obszary bezpośredniego zagrożenia powodziowego.

- obszary w pasach oddziaływania linii infrastruktury technicznej,
- tereny przeznaczone w studium na funkcje związane z wytwarzaniem energii elektrycznej (fermy wiatrowe),
- grunty stanowiące użytki klas I – III oraz grunty rolne wytworzone z gleb pochodzenia organicznego i torfowisk w związku z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych, nie przeznaczone w studium pod zabudowę, z wyjątkiem lokalizacji zabudowy zagrodowej,
- grunty stanowiące użytki leśne, w związku z przepisami o lasach,
- tereny położone w granicach obowiązujących form ochrony przyrody, w związku z właściwymi przepisami o ochronie przyrody.

Ponadto, proponuje się wprowadzenie ograniczenia zabudowy dla terenów dolin rzecznych i strumieni, jezior, korytarzy ekologicznych. Na obszarach tych możliwa jest lokalizacja systemów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Na terenach proponowanych do ograniczenia zabudowy i wyłączonych spod zabudowy zezwala się na lokalizację (w uzasadnionych przypadkach) jedynie inwestycji celu publicznego.

Jednocześnie na terenach gruntów rolnych o największej przydatności dla rolnictwa proponuje się takie zagospodarowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej, której głównymi kierunkami będzie:

- ochrona gleb najwyższych klas bonitacyjnych (I – III) przed nieuzasadnioną zabudową oraz niewłaściwym zabiegom agrotechnicznym;
- ochrona obszarów zmeliorowanych przed nieuzasadnioną zabudową;
- ograniczenie realizacji obiektów inwentarskich w systemie bezściółkowym z uwagi na ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych;
- wzbogacanie terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej zadrzewieniami śródpolnymi, wiatrochronnymi oraz realizacją zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz cieków wodnych i wód powierzchniowych, które zapobiegą erozji oraz zanieczyszczeniu wód oraz gleb.

W zakresie kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej nadrzędny układ komunikacyjny gminy tworzy droga wojewódzka nr 210 łącząca miejscowości gminy Dębica Kaszubska z miastem Słupskiem oraz Uniechowem. Układ podstawowy w zakresie komunikacji drogowej na terenie gminy tworzą drogi powiatowe mające znaczenie ponadlokalne, łącząc gminę z zewnętrznym układem komunikacyjnym powiatu i województwa. Na komunikacyjny układ uzupełniający gminy składają się pozostałe drogi powiatowe oraz drogi gminne, które zapewniają obsługę poszczególnych miejscowości gminy. W ramach tego układu znajdują się również drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, ośrodków turystycznych oraz zabudowy kolonijnej.

W zakresie rozwoju systemu gospodarki wodno – kanalizacyjnej, głównymi kierunkami będą przede wszystkim:

- zwodociągowanie całego obszaru gminy,
- poprawa jakości wody dostarczanej do mieszkańców gminy,
- uzbrajanie nowych terenów inwestycyjnych w oparciu o istniejące magistrale,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w obrębie miejscowości na terenie aglomeracji i poza nią, które obecnie nie mają dostępu do sieci.

Na obszarze wielu miejscowości gminy szczególne znaczenie ma istniejąca zabudowa po byłych PGR-ach, która wymaga podjęcia działań rewitalizacyjnych. Zgodnie z zapisami Studium, istotnym zadaniem w tym zakresie jest znalezienie inwestorów, którzy mogliby

zagospodarować te tereny na cele działalności gospodarczej rolniczej lub nierolniczej. Rewitalizacją powinny zostać objęte nie tylko zabudowania gospodarcze i służące prowadzeniu działalności rolniczych, ale przede wszystkim zabudowa wielorodzinna zlokalizowana w sąsiedztwie PGR-ów. Ponadto rekultywacją powinny zostać objęte nieczynne miejsca po eksploatacji surowców naturalnych.

W kwestii ograniczeń w zagospodarowaniu obszarów szczególnie zagrożonych powodzią, wynikających z Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624, 784), Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły wskazuje 3 cele główne, którym odpowiada 13 celów szczegółowych dotyczących ryzyka powodziowego, które stanowią rekomendacje związane z prowadzeniem polityki przestrzennej na terenie gminy:

- a. zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:
  - utrzymanie oraz zwiększenie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodnym,
  - wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
  - określenie warunków możliwego zagospodarowania obszarów chronionych obwałowaniami,
  - unikanie wzrostu oraz określenie warunków zagospodarowania na obszarach o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi;
- b. obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:
  - ograniczenie istniejącego zagrożenia powodziowego,
  - ograniczenie istniejącego zagospodarowania,
  - ograniczenie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe;
- c. poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:
  - doskonalenie prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych,
  - doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych na powódź,
  - doskonalenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi,
  - wdrożenie i doskonalenie skuteczności analiz popowodziowych,
  - budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe,
  - budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia i ryzyka powodziowego.

Jednocześnie w przedmiotowej kwestii wskazano listę strategicznych działań technicznych i nietechnicznych planowanych do realizacji w latach 2016–2021 dla obszaru dorzecza Wisły – lista ta nie wskazuje natomiast działań przewidzianych do przeprowadzenia na terenie gminy Dębica Kaszubska.

6.3. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA.

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 (Załącznik do uchwały nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku) wskazano planowane obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań (Kluczowych interwencji). Gmina Dębica Kaszubska w tym kontekście położona

jest w obrębie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Słupsk – Ustka opartego o ośrodek regionalny Słupsk tworzący z Ustką układ bipolarny, jako główny biegun rozwoju północno-zachodniej części województwa, wykazujący oddziaływanie na sąsiadujące powiaty (zwłaszcza słupski i bytowski oraz sławieński w sąsiednim województwie zachodniopomorskim). Kluczowa interwencja wskazana w Strategii Rozwoju Województwa dla tego typu obszarów funkcjonalnych obejmuje następujące kwestie:

- a. adaptacja do zmian klimatu oraz wzrost odporności na negatywne skutki zmian klimatu, w szczególności: zabezpieczenie przed powodzią i suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji wodnej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury,
- b. ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej, a także rozwój terenów zieleni,
- c. zapobieganie powstawaniu odpadów, ponowne użycie oraz maksymalizacja skali recyklingu odpadów,
- d. zagospodarowanie odpadów medycznych i weterynaryjnych, a także innych niebezpiecznych,
- e. zapewnienie wody pitnej dobrej jakości oraz rozwój i unowocześnianie gospodarki ściekowej i osadowej w sektorze komunalnym,
- f. doskonalenie narzędzi monitorowania stanu środowiska, zagrożeń naturalnych i szybkiego alarmowania,
- g. rozwój OZE, m.in. poprzez wzmocnienie energetyki obywatelskiej, w tym w połączeniu z likwidacją źródeł tzw. niskiej emisji, a także tworzenie wysp energetycznych, klastrów energii oraz spółdzielni energetycznych,
- h. poprawa jakości powietrza, w tym eliminacja smogu poprzez rozwój gospodarki niskoemisyjnej w sektorze publicznym, mieszkalnictwie, energetyce (kogeneracja wraz z miejskimi systemami ciepłowniczymi oraz usługi zapewniania komfortu termicznego w budynkach) oraz przedsiębiorstwach,
- i. kształtowanie współodpowiedzialności mieszkańców za ich stan zdrowia,
- j. intensyfikacja działań profilaktycznych w zakresie chorób cywilizacyjnych i innych chorób zmiennych epidemiologicznie, w tym z wykorzystaniem potencjału pracodawców oraz NGO,
- k. rozwój usług e-zdrowia, w tym telemedycyny,
- l. dostosowanie zasobów organizacyjnych ochrony zdrowia i ich funkcji do rzeczywistych potrzeb (kadry, usługi, infrastruktura, sprzęt medyczny),
- m. deinstytucjonalizacja usług zdrowotnych, zwłaszcza w psychiatrii i opiece długoterminowej, upowszechnianie opieki koordynowanej i środowiskowej oraz współdziałania opieki zdrowotnej z systemem usług społecznych,
- n. rozbudowa szerokopasmowej infrastruktury dostępowej (ostatniej mili),
- o. poprawa dostępności i jakości oferty edukacji przedszkolnej,
- p. rozwój edukacji regionalnej i etnicznej,
- q. skuteczna i trwała integracja imigrantów, w tym poprzez działania z obszaru edukacji, kultury, zdrowia i pomocy społecznej,
- r. zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego,
- s. rozwój infrastruktury (instytucji) kultury, e-kultury oraz oferty uwzględniającej zagadnienia różnorodności kulturowej i dialogu obywatelskiego,

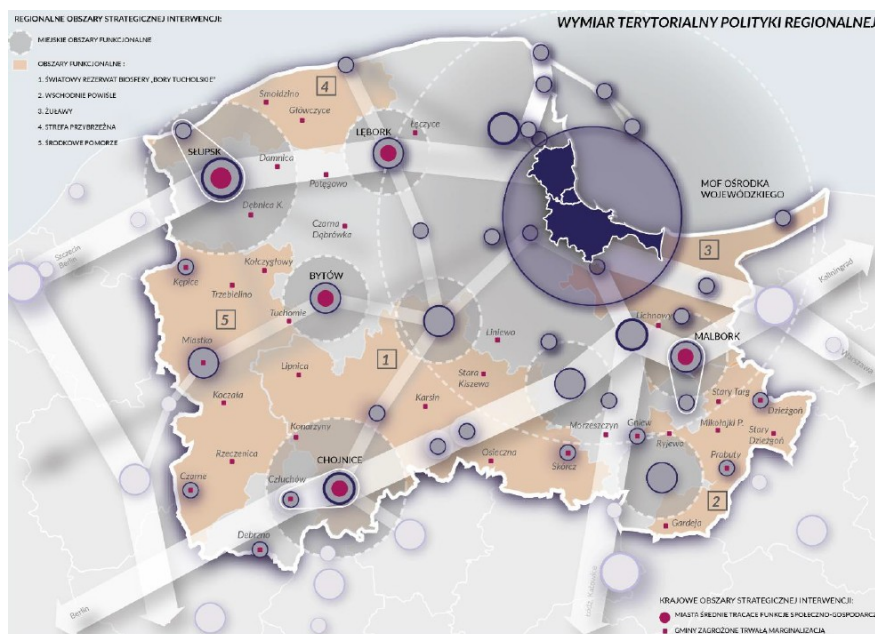
- t. realizacja kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- u. rozwój infrastruktury transportu zbiorowego (liniowej i węzłowej),
- v. tabor niskoemisyjny, w tym zeroemisyjny,
- w. taryfowa, biletowa i organizacyjna integracja transportu publicznego,
- x. – moderowanie popytu w indywidualnym transporcie samochodowym,
- y. rozwój współdzielonych środków transportu,
- z. kompleksowa oferta wsparcia sfery B+R oraz komercjalizacji rozwiązań B+R,
- aa. umiędzynarodowienie uczelni oraz wzmacnianie współpracy pomiędzy uczelniami w regionie,
- bb. kompleksowa oferta wsparcia dla inwestorów (nowych i obecnych w regionie),
- cc. rozwój kształcenia ustawicznego dostosowanego do potrzeb regionalnej gospodarki (w szczególności ISP oraz branż kluczowych dla gospodarki regionu),
- dd. poprawa dostępności i jakości oferty zorganizowanych form opieki nad dziećmi do lat 3,
- ee. poprawa jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego, w tym turystycznej, sportowej i kulturalnej dla mieszkańców i turystów,
- ff. zapewnienie efektywnego multimodalnego dostępu do portów w Gdańsku i w Gdyni oraz do kluczowych centrów logistycznych w regionie.

Rysunek 30. Miejskie obszary funkcjonalne.

Źródło: Projekt Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 – Załącznik do uchwały nr 107/221/21 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 4 lutego 2021 r.

Obszar Gminy z punktu widzenia Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 należy także do OSI zidentyfikowanych jako obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Obszary te cechuje koncentracja czynników społeczno-gospodarczych negatywnie wpływających na dynamikę ich rozwoju. Istotnym czynnikiem ograniczającym ich możliwości rozwojowe jest zła dostępność przestrzenna (transportowa); przede wszystkim do ośrodka wojewódzkiego, ale także ośrodka regionalnego, determinująca brak możliwości efektywnego korzystania z bodźców rozwojowych, generowanych przez duże ośrodki miejskie.

Rysunek 31. Wymiar terytorialny polityki regionalnej.

Źródło: Projekt Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 – Załącznik do uchwały nr 107/221/21 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 4 lutego 2021 r.

8. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY

W przedmiotowej Strategii nie zdefiniowano obszarów strategicznej interwencji kluczowych dla gminy Dębница Kaszubska.

9. HARMONOGRAM REALIZACJI ZAŁOŻEŃ STRATEGII

Przyjęty harmonogram realizacji założeń i efektów celów przedmiotowej Strategii wynika przede wszystkim z przyjętego horyzontu czasowego dokumentu, który określono na lata 2022 – 2030. Dla takiego horyzontu czasowego wyznaczono cele główne i cele szczegółowe Strategii, których dokładny harmonogram przedstawiono w poniższej tabeli. Jak wspomniano we Wstępie przyjęty okres realizacji założeń Strategii wynika i jest dostosowany przede wszystkim do okresów planowania budżetu Unii Europejskiej, który ma wpływ na bardziej szczegółowe plany i programy strategiczne wdrażane w skali całej UE, w skali kraju czy regionu województwa pomorskiego. Tym samym dostosowano okres wdrażania Strategii do okresu wdrażania dokumentów Strategicznych na poziomie makro: powiatu, województwa, kraju i UE - z którymi mają być komplementarne dokumenty strategiczne na poziomie gminnym. Jednocześnie przyjęty horyzont czasowy pozwoli w trakcie wdrażania Strategii do szczegółowego dostosowania jej założeń, terminu realizacji i kosztów.

Wskazany harmonogram realizacji założeń Strategii do roku 2030 ma charakter ogólny i odnosi się do poziomu poszczególnych celów operacyjnych. Szczegółowe terminy realizacji gotowych projektów w ramach poszczególnych przedsięwzięć będą natomiast wynikały z przyjętych założeń tego dokumentu oraz z realizacji bardziej szczegółowych planów, w tym WPF Gminy czy innych jednostek zaangażowanych we wdrażanie Strategii. Znaczna część z wyznaczonych do realizacji przedsięwzięć jest przewidziana do realizacji w początkowym okresie wdrażania Strategii. Wynika to z faktu ich znacznej pilności na tle innych typów projektów oraz w wielu przypadkach z faktu, iż przedsięwzięcia te stanowią przygotowanie

i fundament realizacji, od którego jest uzależniona realizacja kolejnych przedsięwzięć. Część z założonych celów i grup działań ma natomiast charakter projektów ciągłych realizowanych

przez cały okres wdrażania Strategii – dotyczą one przede wszystkim działań o charakterze nieinwestycyjnym – doradczym, informacyjnym, promocyjnym i profilaktycznym głównie w dziedzinach wymagających wsparcia ze strony samorządu gminy.

Przedstawiony poniżej harmonogram ma charakter założeń i może być modyfikowany i dostosowywany w trakcie wdrażania Strategii. Jednocześnie przyjęty system monitoringu i ewaluacji zakłada możliwość dostosowania m.in. okresu realizacji poszczególnych przedsięwzięć i celów do potrzeb i zmieniających się uwarunkowań: finansowych, instytucjonalnych i makroekonomicznych.

LP	Tabela 12. Harmonogram realizacji założeń Strategii. Cel główny/szczegółowy	Okres wdrażania								
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
CEL GŁÓWNY I: WYSOKA JAKOŚĆ USŁUG I INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ ORAZ AKTYWNI MIESZKAŃCY GMINY DĘBNICA KASZUBSKA										
CEL STRATEGICZNY I.1: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I USŁUG SPOŁECZNYCH										
1	Cel operacyjny I.1.1: Poprawa jakości edukacji									
2	Cel operacyjny I.1.2: Poprawa dostępności do usług ochrony zdrowia									
3	Cel operacyjny I.1.3: Wysoka jakość usług społecznych, włączenie grup zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych oraz zapobieganie patologiom									
CEL STRATEGICZNY I.2: WZROST AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW I POGŁĘBIANIE WIĘZI SPOŁECZNYCH POMIĘDZY NIMI.										
4	Cel operacyjny I.2.1: Poprawa jakości oferty kulturalnej i jej dostępności dla różnych grup odbiorców.									
5	Cel operacyjny I.2.2: Poprawa warunków sprzyjających aktywności mieszkańców.									
6	Cel operacyjny I.2.3: Współpraca zewnętrzna gminy i mieszkańców.									
CEL GŁÓWNY II: WYSOKI POTENCJAŁ GOSPODARCZY GMINY DĘBNICA KASZUBSKA										
CEL STRATEGICZNY II.1: ROZWÓJ GOSPODARZY W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ ROLNICZY I TURYSTYCZNY.										
7	Cel operacyjny II.1.1: Rozwój rynku produktów lokalnych i ekologicznych.									
8	Cel operacyjny II.1.2: Rozwój turystyczny przy poszanowaniu zasobów przyrodniczych gminy.									
CEL STRATEGICZNY II.2: ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY DĘBNICA KASZUBSKA.										
9	Cel operacyjny II.2.1: Przygotowanie terenów inwestycyjnych i promocja gospodarcza gminy									
CEL GŁÓWNY III: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY DĘBNICA KASZUBSKA										

CEL STRATEGICZNY III.1: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ I CYFROWEJ.

10	Cel operacyjny III.1.1: . Rozwój sieci dróg wewnątrz gminy i poprawa połączeń komunikacyjnych zewnętrznych.									
11	Cel operacyjny III.1.2: Cyfryzacja gminy, rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców i poprawa bezpieczeństwa publicznego.									
CEL STRATEGICZNY III.2: WZROST ATRAKCYJNOŚCI OSIEDLEŃCZEJ GMINY DĘBNICA KASZUBSKA.										
12	Cel operacyjny III.2.1: Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska, zwiększenie wykorzystania technologii zmniejszających negatywne oddziaływanie na środowisko i wzmacnianie proekologicznych postaw mieszkańców.									
13	Cel operacyjny III.2.2: Poprawa rozpoznawalności Gminy Dębica Kaszubska jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania.									

10. RAMY FINANSOWE I STRUKTURA FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ W RAMACH REALIZACJI CELÓW STRATEGII

Przedmiotowy dokument mający charakter Strategii nie określa precyzyjnie i nie wyszczególnia projektów przeznaczonych do realizacji, wskazując jednocześnie jedynie na cele rozwoju gminy oraz typy przedsięwzięć i zadania służące realizacji tych celów. Tym samym w Strategii nie określono dokładnego budżetu jej realizacji. Fakt ten wynika z samej specyfiki Strategii opisanej powyżej, ale ma swoje uzasadnienie również w długim horyzoncie czasowym jaki obejmuje przedmiotowy dokument, w którym trudno precyzyjnie ustalić koszty realizacji poszczególnych zadań w perspektywie do roku 2030. Jednocześnie należy wskazać, że do realizacji poszczególnych celów w ramach Strategii lub nawet typów przedsięwzięć może przyczynić się różna liczba zróżnicowanych projektów – stąd sprecyzowanie nakładów na ich realizację jest niemożliwe.

Biorąc pod uwagę przyjęte do realizacji przedsięwzięcia i cele szczegółowe główny ciężar w przypadku środków finansowych w ramach Strategii będzie ponoszony na realizację projektów o charakterze inwestycyjnym, w tym m.in. inwestycji drogowych, środowiskowych czy projektów w rozbudowę/budowę obiektów kubaturowych np. z zakresu edukacji i opieki nad dziećmi (żłobek). Znacznie mniejsze środki pod względem wartości bezwzględnych będą wydatkowane na działania o wymiarze nie inwestycyjnym, związane przede wszystkim z projektami szkoleniowymi czy informacyjnymi. Jednak pod względem liczby zrealizowanych przedsięwzięć możliwe, że projekty „miękkie” będą dominowały wśród realizowanych w ramach Strategii działań.

W zakresie struktury finansowania zadań realizowanych w ramach Strategii w poniższej tabeli przedstawiono schemat podstawowych źródeł, z jakich będą mogły pochodzić środki finansowe na pokrycie kosztów realizacji założeń poszczególnych celów szczegółowych Strategii. Algorytm ten przedstawia główne źródła finansowania projektów, w tym źródła zewnętrzne dostępne w momencie tworzenia Strategii. Z uwagi na fakt, iż okres jaki obejmuje Strategia to lata 2022 – 2030, a w momencie tworzenia Strategii nie są znane zasady programów pomocowych UE na okres programowania 2021-2027 (oraz kolejne okresy programowania), przedstawiona tabela ma charakter otwarty i odnosi się przede wszystkim do możliwości wykorzystania finansowana ze środków funduszy pomocowych UE jako takich, bez wskazywania szczegółów, co powoduje, że przedstawione dane mają charakter orientacyjny, a przeprowadzona analiza może ulec zmianie w momencie ukazania się szczegółowych wytycznych regulujących wdrażanie funduszy w nowym okresie programowania.

Przedstawione źródła finansowania dotyczą jedynie wybranych i najważniejszych potencjalnych możliwości finansowania projektów, które mają swoje odzwierciedlenie w wyznaczonych celach Strategii i mają jednocześnie charakter otwarty, nie ograniczając możliwości finansowania projektów z innych źródeł.

Dotychczasowe doświadczenia gminy wskazują na fakt, że część projektów realizowanych w ramach Strategii będzie finansowana ze środków własnych samorządu gminy. Gmina w tym zakresie prowadząc aktywną i otwartą politykę inwestycyjną przeznaczając corocznie część budżetu na działania pro-rozwojowe. Jednocześnie w miarę istniejących możliwości gmina będzie starała się o dofinansowanie realizowanych projektów ze środków zewnętrznych, w tym środków pomocowych UE i środków z budżetu państwa.

Lp	Cel główny/szczegółowy	Okres udziały								
		środki własne gminy Dębica Kaszubska	Fundusze strukturalne UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych	Narodowy Instytut Kultury	środki będące w gestii LGD/LGR	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Gdańsku	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	budżet Państwa (w tym Fundusz Inwestycji Strategicznych oraz Polski, Ład)	WFOŚiGW w Gdańku	NFOŚiGW
CEL GŁÓWNY I: WYSOKA JAKOŚĆ USŁUG I INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ ORAZ AKTYWNI MIESZKAŃCY GMINY DĘBNICA KASZUBSKA										
CEL STRATEGICZNY I.1: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I USŁUG SPOŁECZNYCH										
1	Cel operacyjny I.1.1: Poprawa jakości edukacji	x	x					X		
2	Cel operacyjny I.1.2: Poprawa dostępności do usług ochrony zdrowia	x	x					X		
3	Cel operacyjny I.1.3: Wysoka jakość usług społecznych, włączenie grup zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych oraz zapobieganie patologiom	x	x			x		x		
CEL STRATEGICZNY I.2: WZROST AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW I POGŁĘBIANIE WIĘZI SPOŁECZNYCH POMIĘDZY NIMI.										
4	Cel operacyjny I.2.1: Poprawa jakości oferty kulturalnej i jej dostępności dla różnych grup odbiorców.	x	x	x	x					
5	Cel operacyjny I.2.2: Poprawa warunków sprzyjających aktywności mieszkańców.	x	x	x	x					
6	Cel operacyjny I.2.3: Współpraca zewnętrzna gminy i mieszkańców.	x	x		x					
CEL GŁÓWNY II: WYSOKI POTENCJAŁ GOSPODARCZY GMINY DĘBNICA KASZUBSKA										
CEL STRATEGICZNY II.1: ROZWÓJ GOSPODACZY W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ ROLNICZY I TURYSTYCZNY.										
7	Cel operacyjny II.1.1: Rozwój rynku produktów lokalnych i ekologicznych.	x	x		x					
8	Cel operacyjny II.1.2: Rozwój turystyczny przy poszanowaniu zasobów przyrodniczych gminy.	x	x		x			x		

CEL STRATEGICZNY II.2: ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY DĘBNICA KASZUBSKA.

9	Cel operacyjny II.2.1: Przygotowanie terenów inwestycyjnych i promocja gospodarcza gminy	x	x				x		x	x
CEL GŁÓWNY III: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY DĘBNICA KASZUBSKA										
CEL STRATEGICZNY III.1: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ I CYFROWEJ.										
10	Cel operacyjny III.1.1: . Rozwój sieci dróg wewnątrz gminy i poprawa połączeń komunikacyjnych zewnętrznych.	x	x				x	x ⁹		
11	Cel operacyjny III.1.2: Cyfryzacja gminy, rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców i poprawa bezpieczeństwa publicznego.	x	x					x ¹⁰		
CEL STRATEGICZNY III.2: WZROST ATRAKCYJNOŚCI OSIEDLEŃCZEJ GMINY DĘBNICA KASZUBSKA.										
12	Cel operacyjny III.2.1: Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska, zwiększenie wykorzystania technologii zmniejszających negatywne oddziaływanie na środowisko i wzmocnienie proekologicznych postaw mieszkańców.	x	x		x				x	x
13	Cel operacyjny III.2.2: Poprawa rozpoznawalności Gminy Dębica Kaszubska jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania.	x	x							

9 oraz środki własne Powiatu Słupskiego
10 oraz środki operatorów telekomunikacyjnych,

11. EFEKTY REALIZACJI CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ W RAMACH STRATEGII

Efekty realizacji założeń Strategii wynikają z zaprezentowanych wyników realizacji poszczególnych celów i przedsięwzięć w ramach Strategii na poziomie rezultatów i założonego oddziaływania na strukturę społeczno – gospodarczą regionu.

W tym kontekście założone cele Strategii, a w konsekwencji także osiągnięte rezultaty odpowiadają na potrzeby wynikające z analizy stanu obecnego gminy w chwili obecnej oraz wniosków wysnutych na podstawie przeprowadzonej analizy SWOT. Założone efekty realizacji Strategii pozwolą bowiem w ujęciu długofalowym na wykorzystanie i wzmocnienie posiadanego potencjału gminy oraz wyeliminowanie lub ograniczenie słabych stron jej rozwoju.

W tym kontekście w odniesieniu do przyjętych obszarów i 3 sfer funkcjonowania gminy przedstawiono główne efekty realizacji założeń Strategii.

W odniesieniu do zagadnień dotyczących sfery społecznej - realizacja założonych celów i przedsięwzięć będzie miała wpływ na poprawę sytuacji w zakresie sfery edukacji, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego, tożsamości kulturowej i społecznej, przekładając się na ogólną poprawę jakości życia mieszkańców gminy uzyskaną wskutek aktywizacji lokalnej społeczności i poprawy dostępu do usług społecznych. W tym zakresie jako efekty realizacji Strategii w poszczególnych dziedzinach należy wskazać na:

- a. podniesienie jakości oferty edukacyjnej,
- b. wzrost liczby dzieci objętych opieką w żłobkach oraz nauczaniem przedszkolnym,
- c. poprawę dostępu mieszkańców gminy do usług ochrony zdrowia,
- d. zmniejszenie liczby osób korzystających z usług pomocy społecznej,
- e. wzrost aktywności i integracja mieszkańców gminy,
- f. wzrost zaangażowania mieszkańców w życie kulturalne gminy.

Długofalowym oddziaływaniem zaplanowanych działań na strukturę społeczną gminy będzie natomiast w konsekwencji:

- a. wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców,
- b. wzrost kluczowych kwalifikacji i umiejętności mieszkańców gminy, poszukiwanych na rynku pracy,
- c. poprawa stanu zdrowia i kondycji fizycznej mieszkańców,
- d. obniżenie ubóstwa i patologii wśród mieszkańców gminy,
- e. wzrost udziału mieszkańców w życiu kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym.
- f. wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy
- g. wzmocnienie współpracy gminy w kraju i za granicą.

W odniesieniu do kwestii leżących w obszarze sfery gospodarczej głównymi długofalowymi rezultatami realizacji założeń Strategii będzie poprawa konkurencyjności gospodarki gminy. Efekt ten będzie realizowany zarówno poprzez rozwój sfery gospodarki rolnej oraz rozwój ogólnie pojętej przedsiębiorczości, w tym w oparciu o potencjał turystyczny. Szczegółowe efekty realizacji założeń Strategii będą w tym względzie dotyczyły:

- a. rozwoju lokalnego rynku produktów lokalnych i ekologicznych,
- b. wzrostu liczby turystów odwiedzających gminę,
- c. poprawy atrakcyjności inwestycyjnej.

Długofalowym oddziaływaniem zaplanowanych działań na strukturę gospodarczą gminy będzie natomiast w konsekwencji:

- a. wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy,
- b. poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.

c. wzrost znaczenia turystyki w lokalnej gospodarce.

W kontekście uwarunkowań leżących po stronie sfery jakości życia, głównymi efektami realizacji założeń Strategii będzie oddziaływanie na jakość infrastruktury technicznej w gminie oraz atrakcyjność osiedleńczą, w tym poprawę jakości środowiska naturalnego.

W tym zakresie efektami realizacji założeń Strategii będą:

- a. poprawa jakości infrastruktury publicznej i bezpieczeństwa drogowego,
- b. rozwój komunikacji autobusowej,
- c. cyfryzacja gminy i usług publicznych,
- d. rozbudowa infrastruktury rowerowej na terenie gminy,
- e. poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie gminy,
- f. wzrost wiedzy i świadomości mieszkańców dotyczącej ochrony środowiska,
- g. zmniejszenie negatywnego wpływu człowieka na środowisko.

Długofalowym oddziaływaniem zaplanowanych działań na strukturę gminy będzie natomiast w konsekwencji:

- a. poprawa warunków bytowych mieszkańców,
- b. poprawa stanu zdrowia mieszkańców,
- c. poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy,
- d. poprawa jakości wód na terenie gminy,
- e. poprawa jakości gleby na terenie gminy,
- f. obniżenie zanieczyszczeń posiadanych walorów naturalnych
- g. wzrost liczby nowych mieszkańców gminy.

12. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z AKTAMI PRAWNYMI I DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE LOKALNYM, REGIONALNYM I KRAJOWYM

Specyfika planowania strategicznego wymaga, aby przedmiotowy dokument – jego założenia na poziomie celów i poszczególnych przedsięwzięć – były z jednej strony zgodne z obowiązującymi aktami prawnymi na poziomie krajowym i międzynarodowym (UE) a z drugiej strony, aby nie były one sprzeczne i nie wykluczały się z założeniami dokumentów strategicznych opracowanych na wyższym poziomie tzn. regionu czy kraju.

W tym kontekście przyjmując założenia powyższej Strategii, przede wszystkim w odniesieniu do konkretnych przedsięwzięć planowanych do realizacji, analizowano ich zgodność z podstawowymi aktami prawnymi obowiązującymi w naszym kraju na dzień sporządzenia Strategii. Analizy te dotyczyły zarówno określenia poziomu zgodności z aktami prawnymi dotyczącymi ogólnej sfery działalności samorządu gminny, jako jednostki odpowiedzialnej za wdrażanie Strategii, jak i specjalistycznych aktów prawnych dotyczących poszczególnych rodzajów podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii czy też w odniesieniu do poszczególnych branż i sfer rozwoju gminy.

W odniesieniu do pierwszego rodzaju aktów prawnych przeanalizowano zgodność założeń Strategii z takimi aktami prawnymi jak:

- Ustawa o samorządzie gminnym (Ustawa z dnia 8 marca 1990 r.; Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378. z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o finansach publicznych (Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych; Dz.U.2019.0.869 z późniejszymi zmianami),

- Ustawa Prawo Zamówień Publicznych (Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r.; Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa Prawo Budowlane (Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r.; Dz.U.2020.471 późniejszymi zmianami),
- Ustawa Prawo ochrony środowiska (Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r.; Dz.U.2020.1219 z późniejszymi zmianami),

Jednocześnie w ramach Strategii kierowano się przesłankami i założeniami wynikającymi z aktów prawnych dotyczących poszczególnych sfer rozwoju gminy oraz poszczególnych pomiotów zaangażowanych w realizację założeń Strategii. W tym zakresie kluczowe znaczenie dla identyfikacji poszczególnych celów i przedsięwzięć w ramach Strategii miały założenia aktów prawnych w zakresie takich dziedzin jak: oświata, prowadzenie działalności gospodarczej, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, ochrona środowiska, gospodarka komunalna itp. Bardzo ważnym aspektem w wyznaczaniu kierunków rozwoju gminy w najbliższych latach była potrzeba zapewnienia zgodności oraz dostosowania sytuacji w zakresie rozwoju gminy do założeń wynikających z uregulowań prawnych wynikających z akcesji Polski do struktur UE. W tym zakresie wymogi dostosowania obecnej sytuacji do np. kwestii ochrony środowiska czy gospodarki komunalnej jakie nakładają na nasz kraj akty prawne na poziomie UE, wpłynęły na zakres i założenia Strategii.

Tym samym należy wskazać, że przedstawiona Strategia Rozwoju Gminy Dębica Kaszubska jest w pełni zgodna z aktami prawnymi zarówno na poziomie krajowym, jak i Unii Europejskiej – które to dokumenty w wielu przypadkach ukierunkowywały założenia Strategii w celu dostosowania celów rozwoju gminy do wymagań prawa polskiego i międzynarodowego.

Specyfika planowania strategicznego wymagała także, aby przedmiotowa Strategia była w pełni zgodna i nie wykazywała sprzecznych zapisów z dokumentami strategicznymi na poziomie wyższym tzn. regionalnym czy krajowym. W tym zakresie ważne było, aby założenia Strategii uzupełniały i przyczyniały się do realizacji innych dokumentów strategicznych, a w żadnym wypadku nie były z nimi sprzeczne. W tym zakresie w czasie planowania celów i przedsięwzięć przeznaczonych do realizacji w ramach Strategii kierowano się założeniami obecnie istniejących dokumentów strategicznych na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym tak, aby przyjęte założenia wpisywały się w kierunki rozwoju w skali makro i były z sobą wzajemnie komplementarne. Tym samym Strategia jest we wszystkich aspektach zgodna z przyjętymi kierunkami rozwoju przedstawionymi w strategiach regionu czy kraju.

Jednocześnie w ramach prac nad przedmiotową Strategią dokonano zbadania jej szczegółowej zgodności z założeniami dokumentów strategicznych istniejących już obecnie na poziomie lokalnym, regionalnym czy krajowym, aby wykazać, że realizacja Strategii jest jednym z instrumentów służących rozwojowi społecznemu i gospodarczemu oraz osiągnięciu założonych kierunków rozwoju gminy jako całości oraz poszczególnych jej jednostek. W tym zakresie w poniższej tabeli dokonano analizy dokumentów strategicznych na 3 zasadniczych szczeblach: lokalnym, obejmującym obszar powiatu słupskiego lub terenu kilku gmin, regionalnym – dotyczącym poziomu całego województwa pomorskiego oraz krajowym. W trakcie analizy wzięto pod uwagę dostępne i najbardziej aktualne dokumenty strategiczne, w tym przede wszystkim strategie rozwoju oraz specjalistyczne/branżowe dokumenty strategiczne.

W przypadku poziomu lokalnego analizę oparto o projekt Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Słupsk-Ustka na lata 2021-2030. W tym zakresie horyzont czasowy obowiązującej aktualnie Strategii Rozwoju Powiatu Słupskiego obejmuje lata 2012-2022 i bezcelowe jest uwzględnianie tego dokumentu w analizie zgodności strategii, którego niemal cały horyzont czasowy wykracza poza ww okres.

W odniesieniu do poziomu województwa analizę oparto o projekt Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 (projekt przyjęty przez zarząd Województwa w dniu 15 października 2020 r. uchwałą nr 914/190/20). Należy jednakże podkreślić, że przedmiotowa Strategia nawiązuje także do realizacji zapisów innych, szczegółowych dokumentów strategicznych/aktów prawnych opracowanych na poziomie regionalnym, w tym:

- a. Programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu (Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 308/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 r.),
- b. Programu ochrony środowiska przed hałasem na lata 2019 – 2023 z perspektywą na lata następne (Uchwała nr 92/VIII/19 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 kwietnia 2019 roku),
- c. Uchwały nr 310/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa pomorskiego, z wyłączeniem Gminy Miasta Sopotu i obszaru miast, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw,
- d. Planu rozwoju sieci dróg wojewódzkich województwa pomorskiego na lata 2021-2030+ (Załącznik do uchwały Nr 586/162/20 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 9 lipca 2020 r.),
- e. Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego Dla Województwa Pomorskiego (Załącznik nr 1 do Uchwały nr 788/XXXVII/14 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 lutego 2014 roku).

W ujęciu krajowym wykazano natomiast związek przede wszystkim z „Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030”, która stanowi podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. W kontekście szczebla krajowego należy wskazać także na zgodność przedmiotowego dokumentu z podstawowymi dokumentami planistycznymi w gospodarce wodnej, tj.:

- a. Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 r. poz. 1911)),
- b. Planem zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1841)).

W Strategii zawarto w tym zakresie zarówno uwarunkowania rozwoju gminy z punktu widzenia zagrożenia powodzią jak i informacje dotyczące ograniczeń w zagospodarowaniu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

W ramach każdego z tych dokumentów wykazano synergiczny efekt Strategii, wskazując w jaki sposób wpisuje się ona w istniejące już dokumenty strategiczne, wskazując na dokładne zapisy wyznaczonych w tych dokumentach kierunków rozwoju: priorytetów,

celów czy działań, z którymi komplementarne są cele i założenia przedmiotowego dokumentu. Jednocześnie w analizie wskazano, w których aspektach Strategia uzupełnia zapisy tych dokumentów, a w których wzmacnia ich zamierzone efekty. Stworzona matryca logicznych powiązań między istniejącymi dokumentami strategicznymi wskazuje, że przedmiotowa Strategia jest komplementarna do zapisów wszystkich dokumentów strategicznych opracowanych zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym, i krajowym. W tym zakresie należy podkreślić, iż w każdym z tych dokumentów istnieje szereg wyznaczonych kierunków rozwoju (priorytetów, celów i działań), do których nawiązują założenia Strategii w ten sposób, że realizacja założonych celów i przedsięwzięć w ramach przedmiotowej Strategii przełoży się na osiągnięcie założeń i kierunków rozwoju w skali lokalnej, regionalnej i krajowej. Z analizy tej wynika, że Strategia w niektórych aspektach takich jak: rozwój turystyki, wsparcie przedsiębiorczości czy budowa kapitału społecznego – wzmacnia założenia tych dokumentów; w wielu przypadkach Strategia przyczynia się jednak także do uzupełnienia założeń tych dokumentów o przede wszystkim innowacyjne podejście do rozwoju obszarów wiejskich.

W poniższym zestawieniu przedstawiono osobno odniesienie do celów rozwoju na poziomie powiatu i kraju – oraz osobno w przypadku poziomu województwa. Takie podejście wynika ze szczególnie ważnej kwestii jaką odrywa komplementarność przedmiotowej Strategii z założeniami rozwoju określonymi na poziomie województwa pomorskiego.

Tabela 14. Komplementarność założeń Strategii z dokumentami strategicznymi w skali lokalnej i krajowej.

Poziom analizy	Nazwa dokumentu planistycznego	Komplementarność do jego zapisów	Efekt uzupełnienia	Efekt wzmocnienia
lokalny	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Słupsk-Ustka na lata 2021-2030	<p><u>Cel strategiczny 1. Wysoka jakość usług publicznych świadczonych przez samorzady tworzące MOF:</u> Kierunek działania 1. Upowszechnienie opieki żłobkowej oraz wychowania przedszkolnego Kierunek działania 2. Wysoka jakość edukacji na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym Kierunek działania 3. Współpraca z sektorem akademickim jako kluczowym elementem wzmacniania potencjału MOF Kierunek działania 4. Prowadzenie zintegrowanych działań profilaktycznych i prozdrowotnych Kierunek działania 5. Spójna polityka senioralna Kierunek działania 6. Podnoszenie jakości świadczonych usług społecznych</p> <p><u>Cel strategiczny 2. Atrakcyjna oferta czasu wolnego jako element zwiększania poziomu jakości życia mieszkańców:</u> Kierunek działania 7. Prowadzenie spójnej obszarowo polityki kulturalnej Kierunek działania 8. Tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego Kierunek działania 9. Wdrażanie procesu rewitalizacji jako instrumentu poprawy jakości życia mieszkańców Kierunek działania 10. Aktywna współpraca z podmiotami trzeciego sektora</p> <p><u>Cel strategiczny 3. Wzmocnienie potencjału gospodarczego MOF jako bipolarnego ośrodka wzrostu o subregionalnym charakterze:</u> Kierunek działania 11. Wzmocnienie potencjału inwestycyjnego i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości Kierunek działania 12. Efektywne wykorzystanie potencjału turystycznego i kulturalnego obszaru Kierunek działania 13. Prowadzenie kompleksowej polityki integracyjnej skierowanej dla cudzoziemców</p> <p><u>Cel strategiczny 4. Tworzenie marki MOF jako obszaru gospodarczego:</u> Kierunek działania 14. Marketingowa budowa marki terytorialnej obszaru Kierunek działania 15. Stworzenie pozainstytucjonalnych form współpracy między członkami MOF</p> <p><u>Cel strategiczny 5. Ochrona środowiska naturalnego w kontekście kryzysu klimatycznego i zachodzących w konsekwencji zmian:</u> Kierunek działania 16. Działania na rzecz poprawy jakości powietrza Kierunek działania 17. Ochrona bioróżnorodności i rozwój terenów zielonych Kierunek działania 18. Adaptacja do zmian klimatycznych, ochrona istniejących zasobów i jakości gleby, wody i powietrza Kierunek działania 19. Wzmocnienie systemu gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami</p> <p><u>Cel strategiczny 6. Integracja i rozwój przestrzenny oraz infrastrukturalny MOF Słupsk-Ustka:</u> Kierunek działania 20. MOF Słupsk-Ustka dostępny komunikacyjnie i transportowo w wymiarze wewnętrznym i zewnętrznym Kierunek działania 21. Prowadzenie spójnej polityki związanej z planowaniem przestrzennym i działaniami planistycznymi.</p>	X X	X X

Poziom analizy	Nazwa dokumentu planistycznego	Komplementarność do jego zapisów	Efekt uzupełnienia	Efekt wzmocnienia
krajowy	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	<p><u>Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym</u></p> <p>1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo</p> <p>1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze</p> <p>1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska</p> <p>1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych</p> <p>1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów</p> <p><u>Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych</u></p> <p>2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego</p> <p>2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym</p> <p>2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach</p> <p><u>Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie</u></p> <p>3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem</p> <p>3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym</p> <p>3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych</p> <p>3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej</p>	<p>X</p> <p>X</p> <p>X</p> <p>X</p> <p>X</p> <p>X</p> <p>X</p> <p>X</p>	<p>X</p> <p>X</p> <p>X</p> <p>X</p> <p>X</p>

Tabela 15. Zestawienie celów Strategii Rozwoju Gminy Dębica Kaszubska z projektem Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 (poziom regionalny).

Strategia Rozwoju Gminy Dębica Kaszubska 2030		Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030	
I.1.	CEL STRATEGICZNY I.1: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I USŁUG SPOŁECZNYCH	I	CEL STRATEGICZNY I. TRWAŁE BEZPIECZEŃSTWO
I.1.1.	Cel operacyjny I.1.1: Poprawa jakości edukacji	1.1.	Cel operacyjny1.1 Bezpieczeństwo środowiskowe
I.1.2.	Cel operacyjny I.1.2: Poprawa dostępności do usług ochrony zdrowia	1.2.	Cel operacyjny1.2 Bezpieczeństwo energetyczne
I.1.3.	Cel operacyjny I.1.3: Wysoka jakość usług społecznych, włączenie grup zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych oraz zapobieganie patologiom	1.3.	Cel operacyjny1.3 Bezpieczeństwo zdrowotne
I.2.	CEL STRATEGICZNY I.2: WZROST AKTYWNOŚCI MIESZKANCÓW I POGŁĘBIANIE WIEZI SPOŁECZNYCH POMIĘDZY NIMI.	2	CEL STRATEGICZNY 2. OTWARTA WSPÓLNOTA REGIONALNA
I.2.1.	Cel operacyjny I.2.1: Poprawa jakości oferty kulturalnej i jej dostępności dla różnych grup odbiorców.	2.1.	Cel operacyjny2.1 Fundamenty edukacji
I.2.2.	Cel operacyjny I.2.2: Poprawa warunków sprzyjających aktywności mieszkańców.	2.2.	Cel operacyjny2.2 Wrażliwość społeczna
I.2.3.	Cel operacyjny I.2.3: Współpraca zewnętrzna gminy i mieszkańców.	2.3.	Cel operacyjny2.3 Kapitał społeczny
II.1.	CEL STRATEGICZNY II.1: ROZWÓJ GOSPODACZY W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ ROLNICZY I TURYSTYCZNY.	2.4.	Cel operacyjny2.4 Mobilność
II.1.1.	Cel operacyjny II.1.1: Rozwój rynku produktów lokalnych i ekologicznych.	3	CEL STRATEGICZNY 3. ODPORNA GOSPODARKA
II.1.2.	Cel operacyjny II.1.2: Rozwój turystyczny przy poszanowaniu zasobów przyrodniczych gminy.	3.1.	Cel operacyjny3.1 Pozycja międzynarodowa
II.2.	CEL STRATEGICZNY II.2: ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY DĘBNICA KASZUBSKA	3.2.	Cel operacyjny3.2 Zasoby pracy
II.2.1	Cel operacyjny II.2.1: Przygotowanie terenów inwestycyjnych i promocja gospodarcza gminy	3.3.	Cel operacyjny3.3 Oferta czasu wolnego
III.1.	CEL STRATEGICZNY III.1: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ I CYFROWEJ.	3.4.	Cel operacyjny3.4 Integracja z globalnym systemem transportowym
III.1.1.	Cel operacyjny III.1.1: . Rozwój sieci dróg wewnątrz gminy i poprawa połączeń komunikacyjnych zewnętrznych.		
III.1.2.	Cel operacyjny III.1.2: Cyfryzacja gminy, rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców i poprawa bezpieczeństwa publicznego.		
III.2.	CEL STRATEGICZNY III.2: WZROST ATRAKCYJNOŚCI OSIEDLEŃCZEJ GMINY DĘBNICA KASZUBSKA.		
III.2.1.	Cel operacyjny III.2.1: Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska, zwiększenie wykorzystania technologii zmniejszających negatywne oddziaływanie na środowisko i wzmacnianie proekologicznych postaw mieszkańców.		
III.2.2.	Cel operacyjny III.2.2: Poprawa rozpoznawalności Gminy Dębica Kaszubska jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania.		

Źródło: Opracowanie własne.

Oceniając zgodność realizacji z aktami prawnymi i dokumentami strategicznymi Strategia obejmuje również bardzo ważne zagadnienie zwłaszcza z punktu widzenia dofinansowania projektów ze środków pomocowych UE związane z przestrzeganiem zasad wyznaczonych przez **polityki horyzontalne**. W tym zakresie poniżej dokonano charakterystyki wpływu realizacji Strategii na kwestie polityk horyzontalnych w zakresie polityki ochrony środowiska, równych szans, zatrudnienia i rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Polityka ochrony środowiska - Projekty realizowane z udziałem dofinansowania z funduszy strukturalnych UE powinny przyczyniać się do poprawy stanu środowiska naturalnego lub co najmniej być neutralne w tym zakresie. Wspólnotowa strategia zrównoważonego rozwoju opiera się na założeniu, że we wszystkich sferach polityki należy łącznie rozważać jej skutki ekonomiczne, społeczne i dotyczące środowiska naturalnego, a także uwzględniać je przy podejmowaniu decyzji. W tym zakresie wszystkie założone działania w ramach Strategii – zarówno na poziomie celów, jak i konkretnych przedsięwzięć będą uwzględniały kwestie związane z ochroną środowiska, a wszystkie zaplanowane projekty w ramach Strategii będą realizowane zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego uwzględniającą kwestie ochrony środowiska i zachowania jego walorów dla przyszłych pokoleń. Należy wskazać jednocześnie, że struktura Strategii zakłada wprost realizację przedsięwzięć i celów, których głównym założeniem jest pozytywny wpływ na środowisko naturalne. Tym samym należy wskazać, że w ramach Strategii będą realizowane projekty ukierunkowane wprost na poprawę stanu środowiska naturalnego, a pozostałe typy działań będą realizowane z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Polityka równych szans - Każde państwo członkowskie jest zobowiązane do funkcjonowania w oparciu o przepisy zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć wynikające z Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz szeregu dyrektyw. Podejmowane przez Wspólnotę Europejską działania w tym zakresie mają na celu nie tylko wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy, ale także zapobieganie powstawaniu problemów społecznych (np. bezrobocia), przede wszystkim dotyczących kobiet. W kontekście polityki równych szans realizacja Strategii zarówno na poziomie jej wdrażania, jak i efektów realizacji założonych przedsięwzięć i celów, będzie dostępna dla wszystkich mieszkańców gminy bez względu na płeć, rasę, status społeczny, orientację seksualną czy religię.

Polityka zatrudnienia - Projekty realizowane z udziałem dofinansowania z funduszy pomocowych UE powinny przyczyniać się do realizacji polityki zatrudnienia poprzez generowanie nowych miejsc pracy. Realizacja przedmiotowej Strategii na poziomie zarówno celów szczegółowych, jak i przedsięwzięć oraz zakładanych efektów realizacji całości dokumentu i jego wpływu na strukturę społeczno – gospodarczą gminy zwraca uwagę na kwestie związane z tworzeniem nowych miejsc pracy i obniżeniem bezrobocia na terenie gminy. Oddziaływanie to jest widoczne zarówno po stronie bezpośrednich działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc pracy jak i projektów które w sposób pośredni w ujęciu długofalowym wpłyną na wzrost poziomu zatrudnienia w gminie (podnoszenie kwalifikacji mieszkańców, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej gminy, rozwój rynku produktów lokalnych i ekologicznych, itp.). Tym samym kwestie związane z zatrudnieniem są szczególnie widoczne i stanowią bardzo ważną część Strategii.

Polityka rozwoju społeczeństwa informacyjnego - Budowanie społeczeństwa informacyjnego jest jednym z priorytetowych działań podejmowanych przez państwa członkowskie Unii Europejskiej. Z uwagi na fakt, iż rozwój społeczeństwa informacyjnego jest jedną z polityk horyzontalnych Unii Europejskiej, projekty realizowane z udziałem dofinansowania z funduszy strukturalnych powinny przyczyniać się do rozwoju społeczeństwa informacyjnego. W tym zakresie w kontekście rozwoju infrastruktury technicznej oraz umiejętności i kwalifikacji mieszkańców bardzo dużą wagę w Strategii przywiązano do zwiększenia poziomu cyfryzacji w gminie (przede wszystkim w zakresie poprawy dostępu do szerokopasmowego internetu) oraz podniesienia kompetencji mieszkańców w tym zakresie.

13. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

13.1. Opis procesu wdrażania Strategii

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie przedmiotowej Strategii będzie Urząd Gminy w Dębnicy Kaszubskiej. Urząd jako jednostka odpowiedzialna za powstanie dokumentu, a jednocześnie Gmina, jako główny beneficjent zaplanowanych przedsięwzięć w ramach Strategii są podmiotami, na których będzie ciążyła odpowiedzialność za zrealizowanie założeń tego dokumentu. Wdrażanie przedmiotowej Strategii będzie odbywało się na trzech poziomach:

- a. Organizacyjnym,
- b. Społecznym,
- c. Merytorycznym.

Ad. a)

Wdrażanie Strategii w zakresie organizacyjnym będzie dotyczyło przede wszystkim ustalenia kwestii rozpowszechniania treści i założeń Strategii wśród wszystkich podmiotów, do których odnosi się realizacja założonych przedsięwzięć oraz, na które będą miały wpływ założone cele dokumentu. W tym kontekście za proces wdrażania założeń Strategii w życie będzie odpowiedzialna Wójt Gminy Dębica Kaszubska, która będzie koordynowała realizację założeń Strategii przez poszczególne Referaty i pracowników Urzędu Gminy oraz będzie odpowiedzialna za rozpowszechnienie idei założonych w Strategii wśród mieszkańców gminy. W odniesieniu do tych założeń przyjęte działania w tym zakresie po stronie Gminy będą cechowały się głównymi zasadami wymaganymi przez ideę społecznego charakteru wdrażania strategii rozwoju opartych o następujące założenia:

Jawność – jedną z głównych cech jakimi powinna cechować się działalność Gminy w trakcie wdrażania Strategii jest pełna jawność prowadzonych przez siebie działań związanych z jej realizacją. Jej głównym przejawem będzie przede wszystkim intensywność działań promocyjno – informacyjnych, które zapewnią szerokie upowszechnienie informacji na temat planowanych do realizacji przedsięwzięć oraz zakładanych celów rozwoju Gminy. Jednocześnie założone działania informacyjne gwarantują jak najszerszy i najłatwiejszy dostęp wszystkich zainteresowanych mieszkańców obszaru Gminy do informacji o postępie we wdrażaniu Strategii.

Dostępność – Gmina mając na celu stworzenie oferty dla mieszkańców gwarantującej dostęp do informacji na temat procesu wdrażania Strategii wszystkim zainteresowanym osobom bez względu na wiek, wykształcenie czy miejsce zamieszkania zapewni działania informacyjne opierające się przede wszystkim o najbardziej praktyczne sposoby dotarcia do mieszkańców. Zastosowane rodzaje promocji i informacji gwarantują bowiem, że każda z osób zainteresowanych potencjalnie informacjami nt. wdrażania Strategii będzie miała dostęp do tych danych. Uwarunkowania te powodują jednocześnie, że nie tylko samorząd gminy, ale również inne podmioty z terenu gminy będą w swoich działaniach kierowały się i miały na uwadze założenia przyjęte w Strategii.

Systematyczność – przyjęte formy działań informacyjnych gwarantują systematyczność informacji docierającej do zainteresowanych odbiorców rozumianą jako stałe i ciągłe informowanie o realizacji Strategii. W tym zakresie zdecydowana większość z zaplanowanych działań informacyjnych ma charakter działań ciągłych i powtarzalnych.

Aktualność – jedną z podstawowych cech przekazywanych informacji o realizacji Strategii będzie ich aktualność. Przyjęte sposoby przekazywania informacji oraz stałe czuwanie ze strony pracowników Urzędu Gminy nad ich treścią gwarantują ich ciągłą aktualizację – zwłaszcza w przypadku np. zmian w zapisach Strategii. Wyznaczony pracownik Urzędu będzie miał w tym zakresie za zadanie prowadzić aktualną, stałą politykę informacyjną nt. procesu wdrażania Strategii.

Ad. b)

Głównym celem procesu wdrażania Strategii jest zachęcenie społeczności lokalnej do aktywnego udziału w planowaniu i realizacji zaplanowanych działań zgodnie z ideą planowania strategicznego, które w konsekwencji przyczynią się do rozwoju społecznego i gospodarczego gminy. Z tego względu wdrażanie założeń przedmiotowej Strategii jest oparte o jak najszerszy udział społeczności lokalnej z zachowaniem dwóch podstawowych zasad: jawności działania związanej z informowaniem mieszkańców o procesie wdrażania Strategii oraz szerokim zakresem prowadzonych działań zmierzających do uaktywnienia możliwie największej liczby mieszkańców gminy. Proces wdrażania Strategii został zaplanowany i zostanie oparty o dostępne na obszarze gminy środki komunikacji społecznej tak, aby informacje te były powszechnie dostępne dla jak najszerszej grupy osób, a ich redagowanie ze strony Urzędu Gminy jako podmiotu wdrażającego gwarantowało ich systematyczność i aktualność. W tym celu zdecydowano się na oparcie tych działań głównie o elektroniczne środki przekazu – głównie za pośrednictwem strony internetowej gminy oraz Biuletynu Informacji Publicznej oraz o dostępne wydawnictwo lokalne Wieści Gminna. W tym zakresie formy informacji i promocji o prowadzonych działaniach będą oparte o:

Opracowanie streszczenia Strategii - zawierającego główne elementy najważniejsze dla potencjalnych beneficjentów - założenia dotyczące celów Strategii oraz planowanych do realizacji przedsięwzięć. Opracowanie to w formie elektronicznej będzie dystrybuowane wśród osób potencjalnie zainteresowanych i zaangażowanych w proces wdrażania Strategii, w tym przede wszystkim: osób biorących aktywny udział w opracowywaniu Strategii, osób i instytucji jakie wzięły udział w organizowanych spotkaniach dotyczących prac nad Strategią, potencjalnych beneficjentów działań opracowanych w ramach Strategii.

Rozpowszechnienie pełnej wersji Strategii – całość Strategii będzie w formie elektronicznej udostępniana zainteresowanym osobom za pośrednictwem strony internetowej gminy.

Strona internetowa Urzędu Gminy – główną formą informowania o realizacji Strategii będzie internet. Jego coraz większa powszechność oraz możliwość szybkiego dotarcia do użytkownika powodują, że ta forma przepływu informacji będzie przez Urząd Gminy wdrażający Strategię szczególnie wykorzystywana. W tym zakresie na stronie UG będą zamieszczane aktualne informacje o procesie wdrażania założeń Strategii w życie.

Więści Gminne – informowanie o bieżących działaniach podejmowanych w ramach wdrażania strategii Gminy Dębica Kaszubska.

Ad. c)

Aspekt merytoryczny – w aspekcie merytorycznym jednostka odpowiedzialna za całościowy proces wdrażania Strategii tj. Gmina Dębica Kaszubska będzie odpowiedzialna także za koordynowanie merytoryczne realizacji celów i przedsięwzięć założonych do realizacji w ramach Strategii oraz analizę stopnia i poziomu realizacji założeń Strategii. W tym zakresie proces wdrażania będzie oparty o następujące elementy:

Realizacja założeń Strategii – w tym zakresie jednostka wdrażająca Strategię będzie odpowiedzialna za koordynowanie procesu realizacji założonych do realizacji w ramach Strategii celów i przedsięwzięć oraz weryfikację, czy realizowane na terenie gminy działania oraz całościowy proces rozwoju gminy są zgodne z założeniami Strategii.

Monitoring realizacji Strategii – w zakresie monitoringu jednostka wdrażająca będzie odpowiedzialna za systematyczny przegląd stopnia realizacji celów Strategii oraz założonych do zrealizowania wskaźników realizacji tych celów. Etap monitoringu będzie w tym kontekście stanowił wstęp do procesu aktualizacji i korekty założeń Strategii.

Aktualizacja Strategii – w wyniku prowadzonego monitoringu realizacji Strategii oraz przeprowadzonych działań o charakterze ewaluacji jednostka wdrażająca będzie miała możliwość dokonywania ewentualnych korekt w przyjętych założeniach Strategii i ich zmian w odniesieniu do częściowych efektów jej realizacji.

Ewaluacja Strategii – proces wdrażania Strategii zakłada przeprowadzenie corocznej ewaluacji założeń Strategii. W tym zakresie pracownicy Urzędu Gminy będą dokonywali corocznych podsumowań zrealizowanych działań i ich wpływu na realizację założeń Strategii. Końcowym etapem tego procesu będzie sformułowanie zaleceń i uwag co do dalszego procesu wdrażania Strategii. Po zakończeniu okresu realizacji Strategii przeprowadzona zostanie ewaluacja ex-post (dokonana z wykorzystaniem przeprowadzonych dotychczas ewaluacji rocznych) określająca całościowy poziom realizacji założeń Strategii.

13.2. Monitoring i aktualizacja Strategii

Monitoring Strategii będzie stanowił proces stałego kontrolowania, czy realizacja tego dokumentu przebiega zgodnie z założeniami, czy są osiągnane cele i rezultaty określone w Strategii oraz jak przebiega proces wdrażania założeń Strategii w życie. Tym samym proces monitorowania będzie służył dostarczaniu informacji na podstawie których jednostka wdrażająca będzie mogła systematycznie dowiadywać się o występowaniu problemów i rozbieżności w realizacji przedsięwzięć i osiągnięciu celów Strategii.

System monitorowania Strategii będzie prowadzony przez jednostkę wdrażającą i będzie oparty o następujące elementy:

Analizę celów Strategii – w tym zakresie proces monitorowania będzie oparty o układ matrycy logicznej ukazującej logiczne powiązanie pomiędzy założonymi celami Strategii – głównymi i szczegółowymi poprzez zmierzające do ich realizacji przedsięwzięcia, po konkretne działania realizowane w ramach poszczególnych przedsięwzięć. Podejście takie w znacznym stopniu ułatwi monitorowanie procesu realizacji Strategii i na każdym etapie ukaże stopień tej realizacji oraz logiczne powiązania między realizowanymi działaniami a założeniami Strategii,

Przegląd wskaźników realizacji założeń Strategii – podobnie jak w przypadku celów Strategii tak i w zakresie wskaźników będą one weryfikowane za pomocą matrycy logicznej ukazującej także mierzalne efekty prowadzonych działań. W tym zakresie osiągnięte wskaźniki będą odnoszone do wskaźników określonych na etapie planowania Strategii w odniesieniu do poszczególnych celów głównych, umożliwiającymi wymierne określenie stopnia realizacji danego celu. W tym kontekście wskaźniki służą do weryfikacji rzeczywistych rezultatów projektu i służą do sprowadzenia stopnia wykonalności przyjętych celów Strategii.

Przegląd procedur wdrażania – przegląd procedur będzie stanowił na etapie monitorowania odniesienie do przyjętego systemu wdrażania Strategii. Przegląd procedur będzie w praktyce stanowił element oceny procesu wdrażania Strategii przez jednostkę wdrażającą. Dzięki temu procesowi uzyskane zostanie wyjaśnienie dotyczące roli, funkcji i odpowiedzialności poszczególnych instytucji i osób zaangażowanych w realizację Strategii. Plan monitoringu realizacji strategii będzie w tym zakresie oparty o raporty z realizacji tego dokumentu sporządzane corocznie w jednostce wdrażającej i zatwierdzane przez Wójta Gminy Dębica Kaszubska odpowiedzialnego za całościowy proces wdrażania Strategii w życie. System ten będzie oparty o analizę działań samorządu gminy i innych podmiotów zaangażowanych w realizację założeń Strategii.

13.3. Proces ewaluacji Strategii

Ewaluacja Strategii będzie oparta o realizację corocznych podsumowań zrealizowanych działań i ich wpływu na realizację założeń Strategii, czego końcowym etapem będzie sformułowanie zaleceń i uwag co do dalszego procesu wdrażania przedmiotowego dokumentu. Po zakończeniu okresu realizacji Strategii przeprowadzona zostanie ewaluacja ex-post określająca całościowy poziom realizacji założeń Strategii. Ewaluacja ex-post dotycząca oceny efektów realizowanych przedsięwzięć i ich wpływu na realizację założeń Strategii będzie oparta o następujące założenia:

I. Podstawowe pytania ewaluacyjne i elementy o jakie będzie się opierała ewaluacja:

- analiza efektów działań i operacji realizowanych w ramach poszczególnych celów w kontekście osiągnięcia wskaźników założonych w ramach każdego celu – zestawienie zbiorcze, ukazujące w sposób ilościowy zrealizowane wskaźniki w każdym z celów,
- analiza wpływu realizacji poszczególnych działań i operacji na zrealizowanie założeń poszczególnych przedsięwzięć założonych do realizacji w Strategii - analiza ilości projektów realizowanych w ramach każdego z przedsięwzięć i ocena przedsięwzięć najczęściej oraz najrzadziej realizowanych,

- analiza wpływu realizacji poszczególnych działań i operacji na osiągnięcie założeń celów operacyjnych wyznaczonych w ramach Strategii,
- analiza wpływu realizacji poszczególnych działań i operacji na osiągnięcie celów ogólnych wyznaczonych w ramach Strategii,
- ewentualny wykaz wniosków w formie uwag i rekomendacji dotyczących lepszego osiągnięcia celów Strategii – rekomendacje, co do możliwych korekt wskaźników, planowanych kierunków rozwoju i typów przedsięwzięć, celów, itp.

Efektom przeprowadzenia corocznej ewaluacji będzie podsumowanie przygotowane w terminie do końca I kwartału danego roku. Ewaluacja zostanie przeprowadzona przez pracowników instytucji wdrażającej (Urzędu Gminy Dębica Kaszubska), którzy opracują także jego podsumowanie. Każda kolejna roczna ewaluacja w zakresie podsumowań ostatniego roku będzie zawierała także w stosunku do przedstawionych pytań i elementów ewaluacji odniesienie ich do sumy dotychczas zrealizowanych w trakcie trwania Strategii tak, że w ostatnim roku raport z ewaluacji zawierał będzie podsumowanie efektów wybranych do realizacji operacji w całym okresie wdrażania Strategii. Pozwoli to na etapie ostatniego raportu ewaluacyjnego uzyskać całkowity obraz i ocenę realizacji założeń Strategii.

Wyniki tak przeprowadzonej ewaluacji oraz opracowane podsumowania będą zawierały jako element obowiązkowy wnioski oraz rekomendacje i zalecenia, które pozwolą na generalne usprawnienie procesu wdrażania Strategii. Wnioski te będą następnie służyły jako materiał wyjściowy do opracowania zmiany założeń Strategii. Sposób wykorzystania informacji uzyskanych z ewaluacji własnej będzie dotyczył przede wszystkim:

- Analizy realizacji osiągnięcia celów określonych w Strategii – analizie zostaną przede wszystkim poddane cele, których realizacja jest zagrożona, lub które są realizowane w najmniejszym zakresie.
- Analiza poszczególnych kierunków wyznaczonych do realizacji w ramach zdefiniowanych celów – analizie zostaną poddane przede wszystkim te przedsięwzięcia oraz cele, w ramach których realizowana jest najmniejsza liczba projektów.
- Analiza procedur wdrażania Strategii – w przypadku pojawienia się tzw. „wąskich gardeł” możliwa jest weryfikacja tych zapisów.
- Opisów wniosków - jak realizacja Strategii wpływa na rozwój społeczno – gospodarczy obszaru Gminy Dębica Kaszubska.

13.4. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Jako dokumenty wykonawcze względem Strategii należy rozumieć obowiązkowe lub fakultatywne plany i programy funkcjonujące w gminie.

Z uwagi na fakt, że niniejszy dokument jest zapisem intencji i kierunków rozwoju, a nie planem pracy, istnieje w razie potrzeby możliwość jego doszczegółowienia o wskazanie konkretnych projektów, które będą realizowane w ramach wyznaczonych celów Strategii, wraz z określeniem ich przybliżonego budżetu, zakresu i terminu realizacji. Tego typu doszczegółowienie mogłoby mieć charakter dokumentów wykonawczych w postaci „Programów strategicznych” przygotowanych np. na poziomie celów głównych, na zasadzie

cel główny = Program strategiczny. Programy tego typu miałyby charakter planów, zawierających szczegółowe informacje o sposobach realizacji celów Strategii, które powinny:

- a) obejmować krótszy okres czasowy niż sama Strategia np. obecny okres programowania funduszy UE (2021-2027) oraz w przyszłości kolejne budżety UE,
- b) koncentrować się na kwestiach stricte wykonawczych, wskazując wykaz projektów niezbędnych do realizacji celów Strategii, podmioty odpowiedzialne za ich realizację, szacowany budżet oraz okres realizacji,
- c) nawiązywać do struktury celów głównych, celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań wskazanych w niniejszej Strategii,
- d) bazować na wskazanych w diagnozie (w tym w wynikach badań społecznych) najważniejszych potrzebach inwestycyjnych zidentyfikowanych przez mieszkańców poszczególnych sołectw oraz Gminy Dębica Kaszubska,
- e) stanowić ważny wkład merytoryczny do opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na kolejne lata oraz bazę dla innych dokumentów wykonawczych.

Ponadto następujące dokumenty opracowywane przez gminę powinny być spójne z niniejszą Strategią:

- a. Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Dębica Kaszubska,
- b. Program Ochrony Środowiska,
- c. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- d. Wieloletnia Prognoza Finansowa,
- e. Program opieki nad zabytkami Gminy Dębica Kaszubska,
- f. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- g. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- h. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych.

Gmina Dębica Kaszubska jest obecnie w posiadaniu niektórych z ww dokumentów, a niektóre z nich straciły ważność na dzień opracowania Strategii (np. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica Kaszubska na lata 2014-2017 z perspektywą do roku 2021), stąd też należy zapewnić spójność ze Strategią przy okazji ich aktualizacji lub uchwalania w przyszłości ich nowych wersji. W tym kontekście zaleca się, aby dokumenty mające charakter wykonawczy w relacji do niniejszej Strategii, w kontekście zapisów przedmiotowego dokumentu spełniały następujące założenia:

- a. Opracowywane/aktualizowane dokumenty należy zbadać pod kątem ich zgodności z zapisami Strategii, w zakresie wpisywania się w cele główne, operacyjne oraz kierunki działań;
- b. Dokumenty wykonawcze należy rozszerzyć o syntetyczną analizę ich zgodności z zapisami Strategii;
- c. Z uwagi na okres jaki obejmuje niniejsza Strategia dopuszcza się możliwość odstępstw od jej zapisów w kontekście założeń dokumentów wykonawczych, w takich szczegółowych kwestiach jak: terminy realizacji, źródła finansowania czy podmioty

odpowiedzialne za realizację celów operacyjnych Strategii – które mogą ulec zmianie w trakcie procesu wdrażania Strategii;

- d. Dokumenty wykonawcze powinny uwzględniać wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów przewidzianych w nich działań, które zostały wskazane w rozdziale 5.4. Strategii, tak aby ułatwić monitoring i ewaluację tego dokumentu w przyszłości.

SPIS RYSUNKÓW

- Rysunek 1. Położenie gminy Dębica Kaszubska w regionie.
- Rysunek 2. Położenie Dębicy Kaszubskiej na mapie fizyczno – geograficznej regionu.
- Rysunek 3. Lokalizacji obszarów sieci Natura 2000 na terenie gminy Dębica Kaszubska (kolor czerwony – obszary siedliskowe; kolor niebieski – obszary ptasie).
- Rysunek 4. Liczba mieszkańców gminy Dębica Kaszubska w latach 2011-2020.
- Rysunek 5. Dynamika zmian liczby mieszkańców gminy Dębica Kaszubska na tle gmin wiejskich województwa pomorskiego oraz powiatu słupskiego w latach 2011-2020 (rok poprzedni = 100).
- Rysunek 6. Przyrost naturalny oraz jego składowe w gminie Dębica Kaszubska w 2020 roku (dane w ‰).
- Rysunek 7. Zmiany wartości wskaźnika przyrostu naturalnego i jego składowych w gminie Dębica Kaszubska w latach 2011-2020.
- Rysunek 8. Sytuacja demograficzna w zakresie przyrostu naturalnego i jego składowych, na terenie gminy Dębica Kaszubska na tle regionu i kraju w 2020 roku.
- Rysunek 9. Migracje na terenie gminy Dębica Kaszubska w 2020 roku, w ‰.
- Rysunek 10. Migracje na terenie gminy Dębica Kaszubska w latach 2011-2020, w ‰ (brak danych dla roku 2015 w bazie danych GUS).
- Rysunek 11. Saldo migracji na terenie gminy Dębica Kaszubska na tle powiatu i średniej dla gmin wiejskich województwa pomorskiego w 2020 roku, w ‰.
- Rysunek 12. Struktura ludności gminy Dębica Kaszubska wg wieku, na tle regionu w 2020 roku (w ‰).
- Rysunek 13. Liczba organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców w gminie Dębica Kaszubska, na tle powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego, w 2020 roku.
- Rysunek 14. Współczynnik skolaryzacji netto na terenie gminy Dębicy Kaszubskiej w relacji do powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego w ‰ w 2019 roku.
- Rysunek 15. Zmiana liczby podmiotów gospodarczych na terenie gminy Dębica Kaszubska w latach 2011-2020.
- Rysunek 16. Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych na terenie gminy Dębica Kaszubska w latach 2011-2020 (rok poprzedni = 100).
- Rysunek 17. Podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców na terenie gminy Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego w 2020 roku.
- Rysunek 18. Zmiana liczby bezrobotnych na terenie gminy Dębica Kaszubska w latach 2011-2020.
- Rysunek 19. Poziom bezrobocia w gminie Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego w 2020 roku, w ‰ liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym.
- Rysunek 20. Poziom zwodociągowania i skanalizowania gminy Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego oraz gmin wiejskich województwa pomorskiego, w 2019 roku.
- Rysunek 21. Struktura odpadów selektywnie zebranych na terenie gminy w 2020 roku w tonach oraz ‰.
- Rysunek 22. Struktura nawierzchni dróg gminnych na terenie gminy Dębica Kaszubska w 2021 roku.
- Rysunek 23. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m² (rys. A) oraz mieszkania na 1 000 mieszkańców (Rys. B) w gminie Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego oraz gmin wiejskich województwa pomorskiego, w latach 2011-2020.
- Rysunek 24. Nowe budynki mieszkalne na 1 000 ludności w gminie Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego oraz gmin wiejskich województwa pomorskiego, w latach 2011-2020.
- Rysunek 25. Liczba mieszkańców gminy Dębica Kaszubska wg sołectw w 2020 roku oraz zmiana liczby ludności w sołectwach w latach 2010-2020.
- Rysunek 26. Obszary chronione na terenie gminy Dębica Kaszubska.
- Rysunek 27. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Dębica Kaszubska wg sołectw w 2022 roku oraz wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości (liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców).
- Rysunek 28. Przebieg głównych dróg w obrębie oraz sąsiedztwie gminy Dębica Kaszubska.
- Rysunek 29. Wstępna ocena ryzyka powodziowego - obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi na terenie gminy Dębica Kaszubska.
- Rysunek 30. Miejskie obszary funkcjonalne.

Rysunek 31. Wymiar terytorialny polityki regionalnej.

SPIS TABEL

Tabela 1. Rejestr Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków obiektów nieruchomych leżących na obszarze gminy Dębica Kaszubska, wg stanu na dzień 24.08.2021 r.

Tabela 2. Liczba mieszkańców gminy Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego.

Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy Dębica Kaszubska wg sołectw w 2020 roku.

Tabela 4. Wykaz szkół i placówek oświatowych na terenie gminy Dębica Kaszubska na koniec 2020 roku.

Tabela 5. Struktura podmiotów gospodarczych w gminie Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego wg wielkości przedsiębiorstw w 2020 roku (w %).

Tabela 6. Struktura podmiotów gospodarczych w gminie Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego, wg formy prawnej, w 2020 r. (w %)

Tabela 7. Struktura podmiotów gospodarczych w gminie Dębica Kaszubska na tle powiatu słupskiego i gmin wiejskich województwa pomorskiego wg rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej (sekcji PKD) w 2020 roku (w %).

Tabela 8. Grunty rolne wg. klas bonitacyjnych na terenie gminy Dębica Kaszubska.

Tabela 9. Struktura gruntów rolnych na terenie gminy Dębica Kaszubska.

Tabela 10. Struktura wielkości indywidualnych gospodarstw rolnych na terenie gminy Dębica Kaszubska w 2021 roku.

Tabela 11. Zużycie energii w budynkach mieszkalnych oraz obiektach użyteczności publicznej.

Tabela 12. Harmonogram realizacji założeń Strategii.

Tabela 13. Źródła finansowania przedsięwzięć zmierzających do realizacji celów operacyjnych Strategii.

Tabela 14. Komplementarność założeń Strategii z dokumentami strategicznymi w skali lokalnej i krajowej.

Tabela 15. Zestawienie celów Strategii Rozwoju Gminy Dębica Kaszubska z projektem Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 (poziom regionalny).